

สำนักงาน ป.ป.ช.

ศูนย์ไม่ทนต่ออาชญากรรม

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. 2567

ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทน คอร์รัปชันและสินบน

(New Generation Families with Intolerance
to Corruption and Bribery)

สำนักต้านทุจริตศึกษา
สำนักงาน ป.ป.ช.

คำนำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยการบูรณาการต่อต้านการทุจริตของประเทศโดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอให้มีหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ประกอบด้วย ๕ หลักสูตร ดังนี้ ๑) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันการทุจริต) ๒) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใสใจสะอาด “Youngster with good heart”) ๓) หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (หลักสูตรตามแนวทางการรับราชการ กลุ่มทหารและตำรวจ) ๔) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) และ ๕) หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดต้านทุจริต)

ในการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาลงสู่สถานศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษานำหลักสูตรฯ ไปใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๒ รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ทั้ง ๕ หลักสูตร และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีการผลักดันหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลสัมฤทธิ์ในการใช้หลักสูตรฯ เพื่อพัฒนาและขยายผลหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาขึ้น อีกทั้งได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) เรื่อง การต้านทุจริตในสถานการณ์การเปลี่ยนฉับพลันทางเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) ๒) เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางธรณี ๓) เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติน้ำและน้ำบาดาล และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) เรื่องการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ๒) การพิทักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ต้านทุจริตศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้หลักสูตรหรือชุดวิชาการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริตเนื้อหาใหม่ที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตภายใต้กรอบแนวคิดผสานพลังต้านทุจริตและสินบนในสังคม (Together against Corruption and Bribery in Society) เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery) เพื่อเป็นกลไกระยะยาวในการปลูกฝังวิธีคิดป้องกันการทุจริตให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นอัตโนมัติ รวมถึงการประเมินผลความสำเร็จในแต่ละระยะ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และสามารถยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ตามตัวชี้วัดของแผนการปฏิบัติราชการต่อไป

สำนักต้านทุจริตศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช.

มีนาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗	
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)	
ส่วนที่ ๑ กรอบโครงสร้าง	๑-๑๑
ส่วนที่ ๒ เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ บทที่	๑๒-๕๓
๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)	๑๒
๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว	๑๒
๑.๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว	๑๒
๑.๑.๒ บทบาทและหน้าที่	๑๒
๑.๑.๓ สัมพันธภาพในครอบครัว	๑๓
๑.๒ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ	๑๕
๑.๒.๑ ซื่อสัตย์สุจริต	๑๕
๑.๒.๒ พอเพียง	๑๕
๑.๒.๓ กตัญญู	๑๕
๑.๒.๔ รับผิดชอบ	๑๕
๑.๒.๕ จิตสาธารณะ	๑๕
๑.๓ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม	๑๖
๑.๓.๑ หลักการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม	๑๖
๑.๓.๒ ความหมายของระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง	๑๖
๑.๓.๓ การแยกแยะความถูกผิด ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง	๑๗
๑.๓.๔ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	๑๙
๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวด้านทุจริต (How to start STRONG family)	๒๐
๒.๑ “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง	๒๐
๒.๑.๑ ความหมายและองค์ประกอบของ “โมเดล STRONG”	๒๐
๒.๑.๒ การประยุกต์ความรู้ตาม “โมเดล STRONG” ไปใช้	๒๖
๒.๒ กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในการด้านทุจริต : กรณีศึกษาครอบครัวตัวอย่าง ตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ)	๒๗
๒.๓ แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต	๒๗

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗	
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)	
ส่วนที่ ๒ เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ บทที่	๑๒-๕๓
๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)	๓๐
๓.๑. เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว	๓๐
๓.๑.๑ เทคนิควิธีการสื่อสาร	๓๐
๓.๑.๒ กิจกรรมการปลูกฝังการต้านทุจริต	๓๒
๓.๒. ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตและพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม	๔๑
๓.๒.๑ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต	๔๑
(๑) ความหมายของความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต	๔๒
(๒) การแสดงความรู้สึกละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต	๔๒
๓.๒.๒ ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม	๔๒
(๑) ความเป็นพลเมือง	๔๒
(๒) ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม	๔๓
๓.๓ สถานการณ์การทุจริต	๔๕
๓.๓.๑ สถานการณ์ทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม	๔๕
(๑) การทุจริตสินบน	๔๖
๓.๓.๒ รู้ทันกลโกงสินบน ทุจริตเชิงนโยบาย ฮั้วประมูล ทุจริตเลือกตั้ง	๔๙
ส่วนที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	๕๔-๑๐๔
บรรณานุกรม	๑๐๗
ภาคผนวก	
- สื่อการเรียนรู้ประกอบชุดวิชา	๑๐๙
- STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต	๑๑๘
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ และเพิ่มเติม	๑๓๘
- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๔๒
- คณะผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๔๔

กรอบโครงสร้าง
หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption
and Bribery)

ผลงานทางด้านทฤษฎีและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร : กลุ่มสถาบันครอบครัว

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มสถาบันครอบครัว

๑. ความเป็นมาของหลักสูตร

การทุจริตในสังคมไทยเป็นปัญหาข้ามทศวรรษที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคและความล่าช้าในการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยผลสำรวจด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่าปัญหาความซื่อสัตย์สุจริต เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงมากที่สุด (ระดับความรุนแรง ๔.๑๓ จากคะแนนเต็ม ๕) รองลงมาคือปัญหาจิตสำนึกสาธารณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม กระทั่งผลสำรวจในปี ๒๕๖๕ พบว่า คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณธรรมครบ ๕ ด้าน (พอเพียง วินัย สุจริต จิตสาธารณะ และกตัญญู) ในระดับพอใช้ โดยด้านความพอเพียงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่ผ่านมามีความพยายามในการพัฒนาค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กำหนดให้การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติราชการเป็นกรอบแนวทางสำคัญ และแผนแม่บทที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มีเป้าหมายให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ลงสู่สถานศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และกำหนดให้ทุกสถานศึกษานำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๒ แต่ยังคงพบว่ามีช่องว่างในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และแนวคิดเรื่องการต้านทุจริตในกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ยังอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย หรือสมาชิกครอบครัวคนอื่น ๆ อีกทั้งการอบรมสั่งสอนปลูกฝังหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมให้สมาชิกในครอบครัวถือเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของครอบครัว และเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างครอบครัวเข้มแข็ง ตามตัวชี้วัดมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งซึ่งปรากฏเป็นตัวชี้วัดแผนแม่บทประเด็น ๑๑ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้วยเช่นกัน ดังนั้น ในปี ๒๕๖๗ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ จึงให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวในฐานะกลไกที่สำคัญ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาหลักสูตรครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน ให้เป็นเครื่องมือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองในครอบครัวที่มีเด็กก่อนวัยเรียน และครอบครัวทั่วไป ในการสร้างครอบครัวรุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมในการผสมผสานพลังต้านทุจริต ที่มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งองค์ความรู้และกิจกรรมในการสร้างพลเมืองที่เก่งดีและมีคุณธรรมสู่สังคมไทยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๒.๑ ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของการเป็นสมาชิกครอบครัวต้านทุจริต
- ๒.๒ ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญในการต้านทุจริต
- ๒.๓ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต
- ๒.๔ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริต
- ๒.๕ ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทุจริตและสินบน ให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในครอบครัว

๓. โครงสร้างเนื้อหาสาระ

ลำดับ	เนื้อหาสาระ	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
๑	บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)	๓
	<p>๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว</p> <p>๑.๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว</p> <p>๑.๑.๒ บทบาทและหน้าที่</p> <p>๑.๑.๓ สัมพันธภาพในครอบครัว</p>	๑
	<p>๑.๒ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ</p> <p>๑.๒.๑ ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>๑.๒.๒ พอเพียง</p> <p>๑.๒.๓ กตัญญู</p> <p>๑.๒.๔ รับผิดชอบ</p> <p>๑.๒.๕ จิตสาธารณะ</p>	๐.๕
	<p>๑.๓ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม</p> <p>๑.๓.๑ หลักการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม</p> <p>๑.๓.๒ ความหมายของระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง</p> <p>๑.๓.๓ การแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง</p> <p>๑.๓.๔ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม</p>	๑.๕
๒	ตอกเสาเข็มครอบครัวด้านทุจริต (How to start STRONG family)	๕
	<p>๒.๑ “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง</p> <p>๒.๑.๑ ความหมายและองค์ประกอบของ “โมเดล STRONG”</p> <p>๒.๑.๒ การประยุกต์ความรู้ตาม “โมเดล STRONG” ไปใช้</p>	๑.๕
	<p>๒.๒ กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในการด้านทุจริต</p> <p>กรณีศึกษาครอบครัวตัวอย่าง ตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ)</p>	๑.๕
	๒.๓ แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต	๒
๓	สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)	๔
	<p>๓.๑ เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว</p> <p>๓.๑.๑ เทคนิควิธีการสื่อสาร</p> <p>๓.๑.๒ กิจกรรมการปลูกฝังการด้านทุจริต</p>	๑

ลำดับ	เนื้อหาสาระ	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
	๓.๒ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตและพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ๓.๒.๑ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต (๑) ความหมายของความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต (๒) การแสดงความรู้สึกละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต ๓.๒.๒ ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม (๑) ความเป็นพลเมือง (๒) ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม	๑.๕
	๓.๓ สถานการณ์การทุจริตในปัจจุบัน ๓.๓.๑ สถานการณ์การทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม (๑) การทุจริตสินบน ๓.๓.๒ รู้ทันกลโกงสินบน ทุจริตเชิงนโยบาย ยั่วประมุข ทุจริตเลือกตั้ง	๑.๕
รวม		๑๒

STRONG Model : จิตพอเพียงต้านทุจริต

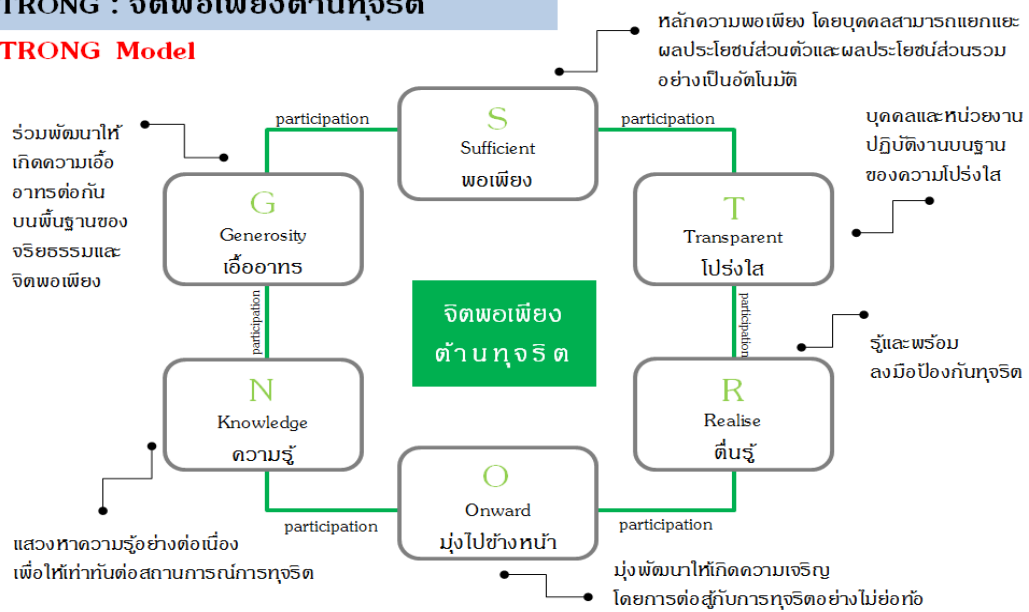
โมเดล STRONG เป็นการนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวก จำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงต้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับความรู้และใส่ใจปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทรบนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงต้านทุจริตและเป็นแกนนำสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งโมเดล STRONG ได้มีการสร้างและพัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไชยธีรานุวัณศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ แสดงได้ดังแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ โมเดล STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

STRONG Model

พัฒนาโดย รศ. ดร.มาลี ไชยธรรมาวุฒศิริ, 2562 การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงด้านทุจริต

จากแผนภาพข้างต้น สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

(๑) พอเพียง (Sufficient: S)

คํานิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมที่ระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว

กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัติจะนำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐ ไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ ทั้งนี้ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

(๒) โปร่งใส (Transparent: T)

คํานิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน

กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

(๓) ตื่นรู้ (Realize: R)

คํานิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น

กลไกหลัก การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้น หรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

(๔) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่
กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่
มีความเสี่ยงในการทุจริต เช่น การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

(๕) ความรู้ (Knowledge: N)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต
กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น
(๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่
อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

(๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ

(๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ

(๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

(๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๖) เอื้ออาทร (Generosity: G)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การพัฒนาสังคมไทยให้มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือ
หวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์
กลไกหลัก กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชน/สังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือใน
การร่วมพัฒนาชุมชน

จากนิยามข้างต้น STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียน
ตนเองและผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T)
พื้นฐานจิตใจมีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G)
ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ตื่นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรง
ส่งผลต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม
(Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่
การป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชน
จะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่าย
มีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG
การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์
ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้
ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้าน
การทุจริตให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้
เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต

แผนภาพที่ ๒ หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

ครอบครักรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)		
บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” Miracle of Home	ตอกเสาเข็มครอบครัว ด้านทุจริต How to start STRONG family	สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคม แข็งแรง STRONG Family to STRONG Society
๑. ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และ สัมพันธภาพในครอบครัว ๒. ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ ๓. ความสำคัญของการแยกแยะ ผลประโยชน์ของตนและ ผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม	๑. “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคม เข้มแข็ง ๒. กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็น แบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริต ๓. แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ครอบครัวด้านทุจริต	๑. เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้าน ทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและ สมาชิกในครอบครัว ๒. ความละเอียดและไม่ทนต่อการ ทุจริตและพลเมืองที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคม ๓. สถานการณ์การทุจริตใน ปัจจุบัน

๔. หน่วยการเรียนรู้

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม.)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
				ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน	STRONG Model				
๑	บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)	๑. อธิบายบทบาทและหน้าที่ของการเป็นสมาชิกครอบครัวด้านทุจริตได้ ๒. อธิบายค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการได้ ๓. ระบุความสำคัญในการด้านทุจริตได้ ๔. แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้	๓	๑. ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธ์ภาพในครอบครัว (๑ ชม.) ๒. ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ ชื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ (๓๐ นาที) ๓. ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม (๑ ชม. ๓๐ นาที)	๑. พอเพียง (Sufficient : S) ๒. โปร่งใส (Transparent : T) ๓. ตื่นรู้ (Realize : R) ๔. มุ่งไปข้างหน้า (Onward : O) ๕. ความรู้ (Knowledge : N) ๖. เอื้ออาทร (Generosity : G)	E - Learning	๑. Attitude test ๒. สมุดภาพ (Infographic) ๓. ข้อความสั้น (Short text) ๔. ภาพยนต์สั้น เรื่อง ค่านิยมสุจริต ๕. แบบทดสอบสถานการณ์ (Q&A เลือกตอบตามสถานการณ์ที่กำหนด)	ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา	แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๒๐ ข้อคำถาม (เกณฑ์การผ่าน ๖๐ %)

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม.)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
				ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน	STRONG Model				
๒	ตอกเสาเข็มครอบครัวด้านทุจริต (How to start STRONG family)	๑. อธิบาย “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็งได้ ๒. วิเคราะห์กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการด้านทุจริตได้ ๓. อธิบายแนวทางการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการด้านทุจริตได้	๕	๑. “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง (๑ ชม. ๓๐ นาที) ๒. กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการด้านทุจริต (๑ ชม. ๓๐ นาที) ๓. แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต (๒ ชม.)	๑. พอเพียง (Sufficient : S) ๒. โปร่งใส (Transparent : T) ๓. ตื่นรู้ (Realize : R) ๔. มุ่งไปข้างหน้า (Onward : O) ๕. ความรู้ (Knowledge : N) ๖. เอื้ออาทร (Generosity : G)	E - Learning	๑. นิทานส่งเสริมคุณธรรม ๒. ภาพยนตร์สั้น ๓. สมุดภาพ (Infographic) ๔. ข้อความสั้น (Short text) ๕. แบบสำรวจ/เกมจับคู่ ๖. ข้อความเสียง (Podcast)	ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา	แบบทดสอบหลังเรียนจำนวน ๒๐ ข้อคำถาม (เกณฑ์การผ่าน ๖๐ %)

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชม.)	เนื้อหาสาระ		วิธีการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	แหล่งการเรียนรู้	การประเมินผล
				ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน	STRONG Model				
๓	สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู่งานสังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)	<p>๑. อธิบายวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทุจริตให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในครอบครัวได้</p> <p>๒. ยกตัวอย่างสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้องและการไม่ทนต่อการทุจริตได้</p> <p>๓. อธิบายหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมได้</p> <p>๔. ถ่ายทอดข่าวสารหรือสถานการณ์ทุจริตที่แสดงให้เห็นผลเสียหายที่เกิดขึ้นต่อครอบครัวได้</p>	๔	<p>๑. เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว (๑ ชม.)</p> <p>๒. ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (๑ ชม. ๓๐ นาที)</p> <p>๓. สถานการณ์การทุจริต (๑ ชม. ๓๐ นาที)</p>	<p>๑. พอเพียง (Sufficient : S)</p> <p>๒. โปร่งใส (Transparent : T)</p> <p>๓. ตื่นรู้ (Realize : R)</p> <p>๔. มุ่งไปข้างหน้า (Onward : O)</p> <p>๕. ความรู้ (Knowledge : N)</p> <p>๖. เอื้ออาทร (Generosity : G)</p>	E - Learning	<p>๑. ภาพยนตร์สั้น</p> <p>๒. Motion graphic</p> <p>๓. Animation</p> <p>๔. การ์ตูน</p> <p>๕. แบบสำรวจ/ เกมจับคู่</p>	ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา	แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๒๐ ข้อคำถาม (เกณฑ์การผ่าน ๖๐ %)

๕. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของหลักสูตร

- ๕.๑ Attitude test
- ๕.๒ สมุดภาพ (Infographic)
- ๕.๓ ข้อความสั้น (Short text)
- ๕.๔ ภาพยนตร์สั้น (Short video)/Motion Graphic/Animation
- ๕.๕ แบบทดสอบสถานการณ์ (Question & Answer)
- ๕.๖ นิทาน/การ์ตูน
- ๕.๗ แบบสำรวจ/เกมจับคู่
- ๕.๘ ข้อความเสียง (Podcast)

๖. การประเมินผลของหลักสูตร

การวัดและประเมินผล เน้นการประเมินเพื่อพัฒนา การประเมินตามสภาพจริง โดยมีวิธีการประเมินจากการทดสอบ การสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม/การอภิปราย การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงานและตรวจผลงาน การตรวจสอบใบกิจกรรม

เครื่องมือประเมินและกลยุทธ์ทางการประเมิน ที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนรู้ ที่จะช่วยให้ผู้สอนสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ ๑) เกณฑ์การประเมิน (Rubric) ๒) การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance based Assessments: PBAs) ๓) การประเมินตนเอง (Student self-assessment) ๔) การประเมินเพื่อน (Peer-Assessment) ๕) การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน (Student Response)

การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนไปเรียนรู้ต่อยอดด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้รวมถึงการทำงานในสถานการณ์ต่าง ๆ

๗. เกณฑ์การผ่านหลักสูตร

- ๗.๑ คะแนนผ่าน Pre-Test / Post-Test (ร้อยละ ๖๐)
- ๗.๒ ระยะเวลาการเข้าเรียน (ร้อยละ ๘๐)

๘. เอกสารอ้างอิง

๘.๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑). สรุปสาระสำคัญแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐).

๘.๒ ประกาศกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เรื่อง ให้ใช้ตัวชี้วัดมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง (ฉบับปรับปรุง) มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (๒๕๖๖)

๘.๓ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (๒๕๖๕). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการจ้างที่ปรึกษาดำเนินการพัฒนาตัวชี้วัดมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

๘.๔ เอกสารการส่งเสริมคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” สร้างคนดีสู่สังคม (ศูนย์คุณธรรม๒๕๖๓)

๘.๕ สนุกเล่น สนุกทำวิธีปลูกฝังการต้านโกงฉบับวัยรุ่นพินันม โดย คุณสุภักจา อังค์สุวรรณ

๘.๖ โครงการวิจัยและประสานงานเพื่อสังคมไทยไร้คอร์รัปชัน เรื่อง สื่อกับการปลูกฝังความเข้าใจปัญหาคอร์รัปชันในเด็ก

๘.๗ นิทานชุดส่งเสริมคุณธรรมด้านโกง สำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้น “คนเก่งไม่โกง คนโกงไม่เก่ง” (ภายใต้โครงการ “Read to Kid ให้เด็กอ่าน ให้เด็กคิด”)

๘.๘ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์. หนังสือ "จิตวิทยาชีวิตครอบครัว"

๘.๙ เอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรม สพฐ.

๘.๑๐ การมีส่วนร่วมของเยาวชน: บันได ๘ ขั้นสู่การมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

๘.๑๑ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (๒๕๖๕). รายงานสถานการณ์คุณธรรม ปี ๒๕๖๕ และประเด็นคุณธรรมสำหรับอนาคต โดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

๙. แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้

๙.๑ การเรียนการสอนในห้องเรียน / การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

๑) การบรรยาย / อภิปราย

๒) การถ่ายทอดประสบการณ์

๓) กรณีศึกษา

๙.๒ การเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ (e - Learning) สื่อการเรียนรู้ออนไลน์

เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้
หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption
and Bribery)

ผลงานต้านทุจริตและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร : กลุ่มสถาบันครอบครัว

บทที่ ๑

บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)

๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว

นิยามครอบครัว

ครอบครัว คือ “บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยา หรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือทางกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวต่างมีบทบาทหน้าที่ต่อกัน และมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน”

๑.๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว

ครอบครัวมีความสำคัญต่อสมาชิกทุกคน ทุกรุ่น เป็นทั้งสถานที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นหรือให้กำเนิดชีวิตอบรมเลี้ยงดู ให้ความรักความอบอุ่น ให้ความช่วยเหลือลบลอบคุณลักษณะ อบรมขัดเกลาเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และระเบียบทางสังคม ครอบครัวมีความสำคัญ คือ

(๑) เป็นที่หล่อหลอมบุคลิกภาพและคุณลักษณะของสมาชิกของครอบครัว ครอบครัวเป็นที่สำหรับการพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกัน สิ่งเหล่านี้มีผลต่อพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจของสมาชิกครอบครัว ในการแสดงบทบาทและพฤติกรรมที่เห็นแบบอย่างจากผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิด โดยทั่วไปพ่อแม่จะเป็นแบบอย่างการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ปลูกฝังหลักคิดและคุณธรรมต่างๆ นอกจากนี้ ครอบครัวยังเป็นสถานที่สร้างคุณภาพชีวิตและคุณลักษณะต่าง ๆ ของสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย

(๒) เป็นที่อบรมขัดเกลาและถ่ายทอดระเบียบทางสังคม ครอบครัวทำหน้าที่อบรมขัดเกลาค่านิยมของครอบครัวและสังคม ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความเชื่อ ความศรัทธาและวัฒนธรรมจากสมาชิกรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางการศึกษาของสังคม ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ฝึกฝน และอบรมให้สมาชิกได้เรียนรู้ระเบียบทางสังคมหรือการขัดเกลาทางสังคม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

(๓) เป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและชุมชนเช่นเดียวกับสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ตามวงจรของชีวิต ตั้งแต่เกิด เจริญเติบโต จนเข้าสู่วัยเรียน วัยทำงาน วัยแต่งงาน เลี้ยงดูลูกของตนเอง ดูแลพ่อแม่เมื่อแก่ชราลง สอนและฝึกให้สมาชิกครอบครัวทุกคนมีบทบาทหน้าที่ในฐานะต่าง ๆ ให้เข้าไปทำหน้าที่และรับผิดชอบในฐานะเป็นสมาชิกของชุมชนหรือสังคม

๑.๑.๒ บทบาทและหน้าที่

การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมองได้ใน ๓ มิติ คือ มิติด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครอง

(๑) มิติด้านสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐาน ทำหน้าที่หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ด้วยการเลี้ยงดูอบรม ให้การเรียนรู้แก่เด็ก ให้มีพัฒนาการรอบด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามวัย บ่มเพาะขัดเกลาเด็กให้มีการเรียนรู้ทางสังคมให้เติบโตเป็นคนดี มีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น มีจิตใจเอื้ออาทร มีจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม โดยการเรียนรู้แบบอย่างที่ดีจากพ่อแม่และสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ในครอบครัว

(๒) มิติด้านเศรษฐกิจ สมาชิกครอบครัวเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ในฐานะเป็นผู้ผลิต คนในครอบครัวมีบทบาทเป็นผู้ประกอบการและผู้ลงทุน หรือเป็นผู้ใช้แรงงาน ครอบครัวทำหน้าที่ขัดเกลา บ่มเพาะนิสัยให้รักการทำงาน ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยในตนเอง และในฐานะผู้บริโภค ครอบครัวทำหน้าที่อบรมขัดเกลาให้เป็นผู้บริโภคที่มีคุณภาพ รู้เท่าทัน เลือกสรรบริโภคอย่างมีประโยชน์อย่าง

ปลอดภัย มีวินัย รู้จักประมาณและมีภูมิคุ้มกัน การบ่มเพาะจากครอบครัว ทั้งในบทบาทของผู้ผลิตและผู้บริโภค จะเป็นพื้นฐานในการสร้างเศรษฐกิจส่วนรวมในอนาคต

(๓) **มิติด้านการเมืองการปกครอง** ครอบครัวทำหน้าที่บ่มเพาะทักษะทางการเมืองการปกครองให้เกิดขึ้นในครอบครัว จากการกำหนดบทบาทการอยู่ร่วมกันอย่างมีกติกา มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีความเอื้ออาทรต่อกัน ตัดสินใจร่วมกัน รู้จักเจรจาประนีประนอมกันด้วยความรักความเข้าใจและเหตุผล เคารพซึ่งกันและกัน รู้จักอภัยกัน ซึ่งเป็นการหล่อหลอมพื้นฐานของวิถีชีวิตของการอยู่ร่วมกันในสังคม

รูปภาพที่ ๑ บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

๑.๑.๓ สัมพันธภาพในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยรวมอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยมีการปฏิสัมพันธ์ การพูดคุย การแสดงออกซึ่งความรัก และทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกัน ซึ่งมีทั้งสัมพันธภาพที่ดีและไม่ดี การที่ครอบครัวมีความปรองดองสามัคคีกัน ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาวะทางจิตที่ดี เป็นรากฐานที่ดีที่ทำให้มีการพัฒนาทางจริยธรรมและคุณธรรม และเป็นเกราะป้องกันสิ่งชั่วร้ายอันตรายต่าง ๆ ได้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวนั้น สมาชิกในครอบครัวจึงควรมีการสื่อสารกัน ทำความเข้าใจกันด้วยเหตุผล ปรารถนาดีต่อกันด้วยความจริงใจ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือกัน ร่วมกันสร้างป้อมปราการที่แข็งแรงเพื่อฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายได้

ลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวมีหลายลักษณะ คือ สัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยา ระหว่างพ่อแม่และลูก ระหว่างพี่น้อง หรือระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว จะเกิดขึ้นได้จากปัจจัยพื้นฐาน ดังนี้

๑. ชื่นชมคุณค่าของคนในครอบครัว
๒. มีเวลาอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน
๓. มีพื้นที่ต่อความสุขและสวัสดิภาพของคนในครอบครัวร่วมกัน
๔. มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างดี
๕. มีศรัทธาต่อศาสนา จะช่วยให้มีสติ อดทน ให้อภัย ระวังความโกรธ และช่วยเหลือสังคม
๖. มีสมรรถนะในการจัดการกับวิกฤตการณ์ของครอบครัวได้ดี

สวนสัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่ดี จะส่งผลกระทบต่อสมาชิกทุกคน ดังนี้

๑. ขาดความสุขในครอบครัว ไม่มีความปรองดอง ขาดความเป็นมิตร ทำให้เกิดความห่างเหินนำไปสู่ความแตกแยกในครอบครัว

๒. มีผลเสียต่อบุคลิกภาพและสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว ทั้งด้านกายและจิต เกิดความรุนแรงในครอบครัว และการกระทำทารุณกรรมต่อผู้หญิงและเด็ก

๓. สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น เที่ยวเตร่ ติดสารเสพติด และเล่นการพนัน เป็นต้น กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ได้จัดทำมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดของลักษณะครอบครัวเข้มแข็งที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประเมินความเข้มแข็งของครอบครัว และใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งตามวิสัยทัศน์ของการพัฒนาครอบครัวตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่วางไว้ โดยกำหนดนิยาม “ครอบครัวเข้มแข็ง” หมายถึง “สถานภาพของครอบครัวที่สมาชิกมีสัมพันธภาพที่ดี ทำบทบาทหน้าที่ต่อกันอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ สามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาวะที่ดีทั้งกาย จิต และสังคม ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสื่อสาร และสามารถปรับตัวเพื่อฟื้นตัวได้เมื่อประสบภาวะยากลำบาก” มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) ด้านสัมพันธภาพ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านสัมพันธภาพ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยการแสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ระหว่างกัน สื่อสารกันอย่างมีคุณภาพ ยอมรับและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพร้อมตัดสินใจ ด้วยเหตุผล และไม่ใช้ความรุนแรง

๒) ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว หรือความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ เช่น การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว การเป็นแบบอย่างที่ดี การปลูกฝังคุณธรรมและศาสนา และการจัดการเวลาให้ครอบครัว

๓) ด้านการพึ่งตนเอง ความเพียงพอทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการพึ่งตนเอง เช่น ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน ความรู้และการพึ่งพาผู้อื่นในด้านเศรษฐกิจ

๔) ด้านสุขภาพครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการรอบรู้ทางสุขภาพ การที่สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี มีการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ และสามารถดูแลสมาชิกที่มีปัญหาสุขภาพได้ดี

๕) ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ เช่น อิทธิพลของเทคโนโลยีสื่อสารในครอบครัว และการมีข้อตกลงในการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในครอบครัว

๖) ด้านทุนทางสังคม หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านทุนทางสังคม เช่น การเชื่อมโยงสังคม (การมีส่วนร่วม) ทรัพยากรสังคม (การช่วยเหลืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ) สภาพความปลอดภัยของที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

๗) ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก เช่น การเตรียมพร้อมและความพร้อมในการเผชิญภาวะยากลำบาก การปรับตัว/ฟื้นตัวเมื่อเผชิญภาวะยากลำบาก การให้ความช่วยเหลือครอบครัวอื่น และการเรียนรู้เมื่อผ่านความยากลำบากมาแล้ว

ซึ่งสำหรับครอบครัวที่มีลูกในช่วงปฐมวัยหรือ ระยะ ๐ ถึงอายุ ๕ ปี เป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของการสร้างรากฐานชีวิตจิตใจของมนุษย์ เด็กสามารถรับรู้ความรู้สึก รับรู้สัมผัสทั้งรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัสเด็กเล็กๆ เรียนรู้จากประสบการณ์ การเลี้ยงดูและภาวะแวดล้อมได้เร็ว และฝังลึกในจิตใจ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่หรือผู้ปกครองในปฐมวัยจึงมีความสำคัญ ซึ่งผู้ปกครองสามารถสร้างความรัก ความผูกพันผ่านทาง การดูแล ให้นม การสัมผัสโอบกอด การสื่อสารพูดคุย การมองและการพูดคุยเล่านิทาน การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างสายสัมพันธ์ให้แก่เด็ก ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และความพร้อมในการพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งหากผู้ปกครองให้ความรักเอาใจใส่ใกล้ชิดดี อบรมเลี้ยงดู โดยเข้าใจดูแลอย่างใกล้ชิดทำให้มีความสมดุลกันทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม รวมถึงมีพฤติกรรมที่ดีมีจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแล้ว เด็กก็จะเติบโตอย่างแข็งแรงใฝ่รู้และใฝ่ดีพร้อมที่จะพัฒนาตนเองเพื่อ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณธรรมในอนาคต ดังนั้นความสัมพันธ์ที่ดีและการสั่งสอนในวัยเด็กจำเป็นต้องใช้เวลาและเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความผูกพันระหว่างกัน ความมั่นคงทางใจ และกรอบความคิดที่ถูกต้องให้เด็ก ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันทางจิตใจและคุณธรรมซึ่งจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของประเทศได้

๑.๒ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการของครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน

๑.๒.๑ ซื่อสัตย์สุจริต คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

การนำไปใช้ : พูดความจริง ไม่ลักขโมย ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา ตรงไปตรงมา กล้าเปิดเผยความจริง รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวส่วนรวม

๑.๒.๒ พอเพียง คือ เป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น

การนำไปใช้ : รู้จักความเพียงพอ ความพอดี มีความอดทนอดกลั้น รู้จักบังคับตัวเอง ไม่กลัวความยากลำบาก ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง มีสติและเหตุผล

๑.๒.๓ กตัญญู คือ รู้สึกถึงบุญคุณที่เขาทำแก่ตน คือผู้ระลึกว่าใครเคยทำดีเคยช่วยเหลือเกื้อกูลตนมาก็ยอมรับและไม่ลืมบุญคุณของผู้นั้น

๑.๒.๔ รับผิดชอบ คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด

การนำไปใช้ : ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด มีระเบียบวินัย เคารพกติกา รับผิดชอบในสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ รู้จักสำนึกผิดและขอโทษ แก้ไขในสิ่งที่ผิด ถ้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

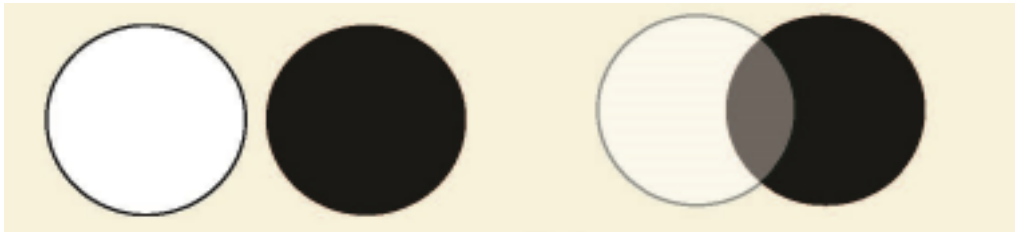
๑.๒.๕ จิตสาธารณะ คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

การนำไปใช้ : ร่วมดูแลสังคม รับผิดชอบต่อส่วนรวม เสียสละเพื่อส่วนรวม เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัว

๑.๓ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

๑.๓.๑ หลักการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ตัวบุคคล โดยการปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคม ต้องแยกแยะให้ได้ว่า “เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนตน...เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม” ต้องแยกออกจากกันให้ได้อย่างเด็ดขาด ไม่นำมาปะปนกัน หากเกิดกรณีผลประโยชน์ขัดกันต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำการหรือใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนรวม หากปล่อยให้ผลประโยชน์ส่วนตน หรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจแล้ว ย่อมเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนและประเทศชาติ

พื้นที่สีขาว แทน ประโยชน์ส่วนตน
พื้นที่สีดำ แทน ประโยชน์ส่วนรวม

พื้นที่สีเทา เกิดจากการทับซ้อนของสีขาวและสีดำ
เป็นพื้นที่เกิด “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน
และประโยชน์ส่วนรวม”

รูปภาพที่ ๒ หลักการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

๑.๓.๒ ความหมายของระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง

ระบบคิดฐานสอง (Digital) เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูล ที่สามารถเลือกได้ เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาส ที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช้กับ ไม่ใช้, จริง กับ เท็จ, ทำได้ กับ ทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างชัดเจน ว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตน สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือของหน่วยงานเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนตน เครือญาติและพวกพ้อง ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ก็จะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

ระบบคิดฐานสิบ (Analog) เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูล ที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยังมีระบบการคิดที่ยังแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตนออกจากกันไม่ได้ นำประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนบุคคลสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เครือญาติหรือพวกพ้อง เห็นอกว่าประโยชน์ของส่วนรวมหรือของหน่วยงาน จะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

รูปภาพที่ ๓ ระบบคิด

๑.๓.๓ การแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง

สาเหตุที่คนส่วนใหญ่ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก อันเป็นสาเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่การทุจริตนั้น เกิดจาก “ระบบการคิด” ที่ไม่ถูกต้องนั่นเอง

ตัวอย่างการแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง

สก๊อตเทป
ที่บ้านหมด
ทำไงดี

ไปซื้อเองสิ
อย่าเอาของออฟฟิศ
ไปใช้ส่วนตัวเลย

คิดฐานสอง

เอาจอง
ออฟฟิศไปสิ
ไม่เป็นไรหรอก

คิดฐานสิบ

กำลังรีบ
เพิ่งเจยต่อคิว

ทำไงดี

ต่อคิวสิ
ยังต่อคิวเป็นระเบียบ
ยิ่งช่วยให้เร็วขึ้น

คิดฐานสอง

แซงคิวไปเลย
กำลังรีบนี้
ทำยังไงได้

คิดฐานสิบ

รูปภาพที่ ๔ คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

โดน
ตำรวจแจกใบสั่ง
ทำไงดี

เสียค่าปรับ
ตามกฎหมาย
ที่กำหนดดีกว่า

คิดฐานสอง

ยัดเงิน

จะได้ไม่ต้องเสียเวลา
ไปสถานีตำรวจ

คิดฐานสิบ

อยากให้ลูก
สอบติด
โรงเรียนชื่อดัง
ทำไงดี

ลูกสอบ
ไม่ติด
ไม่เป็นไร
เรียนที่อื่นก็ได้

คิดฐานสอง

ยัดเงินสิ
ยิ่งเงินเยอะ
ก็ยิ่งสอบติดง่าย

คิดฐานสิบ

รูปภาพที่ ๕ คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

๑.๓.๔ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมิได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรูปแบบของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม แบ่งออกเป็น ๑๐ รูปแบบ คือ

๑) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) ซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒) การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้งหรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post -employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

๔) การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕) การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖) การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๗) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่าระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

๑๐) ผลประโยชน์ทับซ้อนรูปแบบอื่น ๆ คือ พฤติการณ์ของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่นอกเหนือจาก ๙ รูปแบบดังกล่าว

บทที่ ๒

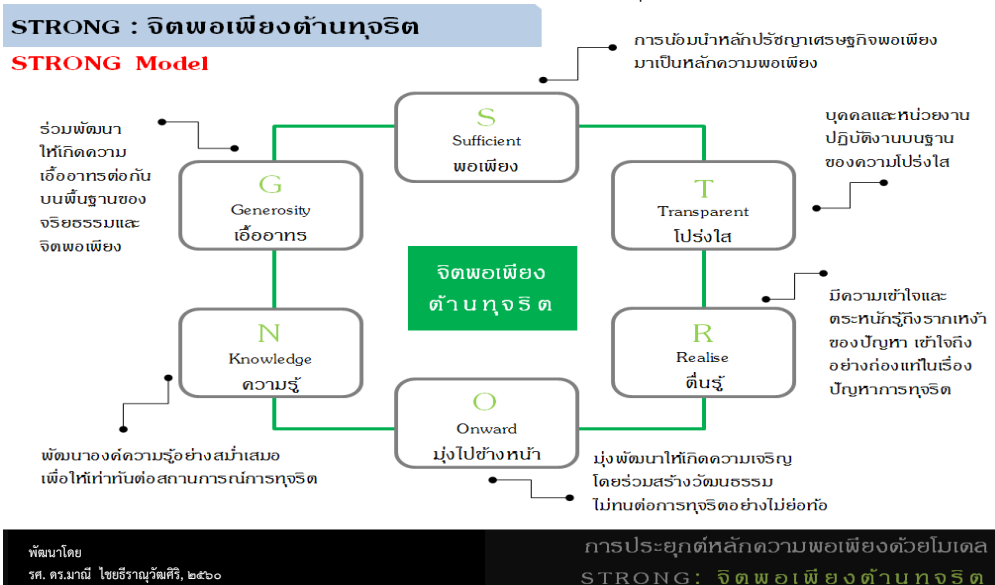
ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)

๒.๑ “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง

STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นโครงการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล และประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” อันประกอบด้วย พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน โดยมีกระบวนการเผยแพร่หลักการ “STRONG” ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างโค้ช (coach) ที่มีความสามารถและทักษะเพื่อเป็นตัวแทนของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต และหลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้และเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริต อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดค่านิยมต่อต้านทุจริตในสังคมไทย

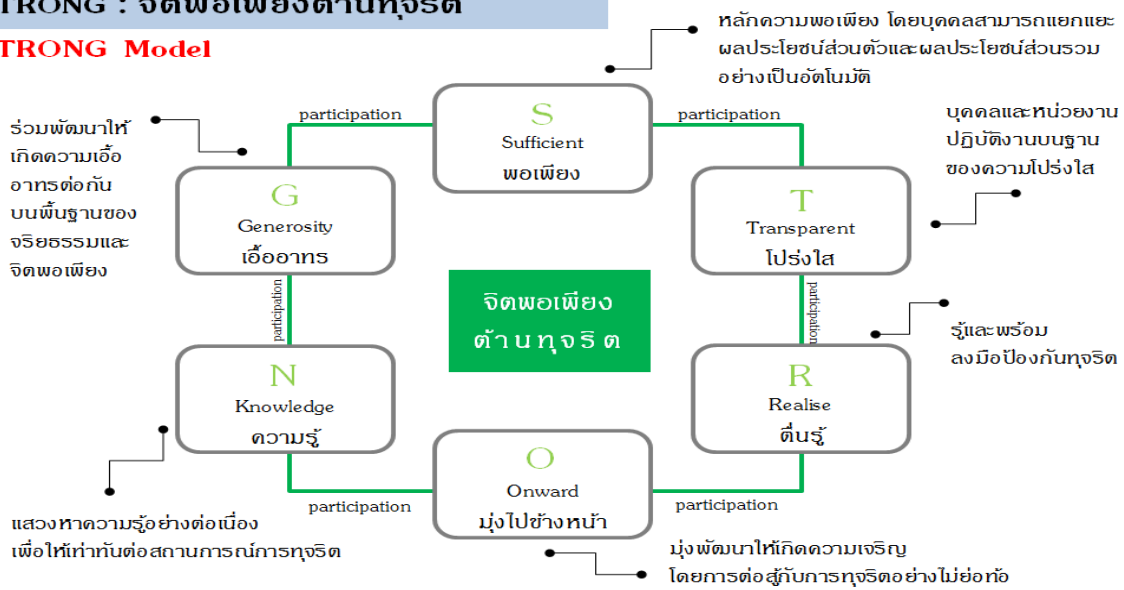
๒.๑.๑ ความหมายและองค์ประกอบของ “โมเดล STRONG”

โมเดล STRONG เป็นการนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงต้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับความรู้ โปร่งใส การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การตระหนักรู้และใส่รู้ปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทรบนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงต้านทุจริตและเป็นแกนนำสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งโมเดล STRONG ได้มีการสร้างและพัฒนาโดยรองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ แสดงได้ดังแผนภาพที่ ๑ - ๒ ดังนี้ แผนภาพที่ ๑ โมเดล STRONG - จิตพอเพียงต้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

STRONG Model

พัฒนาโดย
รศ. ดร.มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศรี, 2562

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล
STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพข้างต้น สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

(๑) พอเพียง (Sufficient: S)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับประยุกต์เป็นหลักความพอเพียงในการทำงาน การดำรงชีวิต การพัฒนาตนเองและส่วนรวม รวมถึงการป้องกันการทุจริตอย่างยั่งยืน ความพอเพียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์แม้ว่าจะต่างกันตามพื้นฐาน แต่การตัดสินใจว่าความพอเพียงของตนเองต้องตั้งอยู่บนความมีเหตุผล รวมทั้งไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ความพอเพียงดังกล่าวจึงเป็นภูมิคุ้มกันให้บุคคลนั้นไม่กระทำการทุจริต ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) และการตื่นรู้ (realize)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมที่ระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว

กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัติจะนำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ ทั้งนี้ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

(๒) โปร่งใส (Transparent: T)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนต้องปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงต้องมีและปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎหมายด้านความโปร่งใส ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) และการตื่นรู้ (realize)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน

กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

(๓) ตื่นรู้ (Realize: R)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงรากเหง้าของปัญหาและภัยร้ายแรงของการทุจริตประพฤติมิชอบภายในชุมชนและประเทศ ความตื่นรู้จะบังเกิดเมื่อได้พบเห็นสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการทุจริต ย่อมจะมีปฏิกิริยาเฝ้าระวังและไม่ยินยอมต่อการทุจริตในที่สุด ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) เกี่ยวกับสถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น ความร้ายแรงและผลกระทบต่อระดับบุคคลและส่วนรวม

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น

กลไกหลัก การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้นหรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

(๔) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและส่วนรวมให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนบนฐานความโปร่งใส ความพอเพียง และร่วมสร้างวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดขึ้นอย่างไม่ย่อท้อ ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ (knowledge) ในประเด็นดังกล่าว

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่

กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในการทุจริต เช่น การบูรณาการพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

(๕) ความรู้ (Knowledge: N)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปใช้สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ประเมินได้อย่างถ่องแท้ในสถานการณ์การทุจริต ผลกระทบที่มีต่อตนเองและส่วนรวม ความพอเพียงด้านทุจริต การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการลดทุจริตในระยะยาว รวมทั้งความอายไม่กล้าทำทุจริตและความไม่ทนเมื่อพบเห็นว่ามีทุจริตเกิดขึ้น เพื่อสร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต

กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ
- (๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๖) เอื้ออาทร (Generosity: G)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑

คนไทยมีความเอื้ออาทร มีเมตตา มีน้ำใจต่อกันบนพื้นฐานของจิตพอเพียงต่อต้านทุจริต ไม่เอื้อต่อการรับหรือการให้ผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การพัฒนาสังคมไทยให้น้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือหวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์

กลไกหลัก กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชน/สังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน

จากนิยามข้างต้น STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T) พื้นฐานจิตใจมีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G) ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ต้นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรงส่งผลต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชนจะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่ายมีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้านการทุจริตให้แก่ผู้ที่ย้ายอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต

การพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST

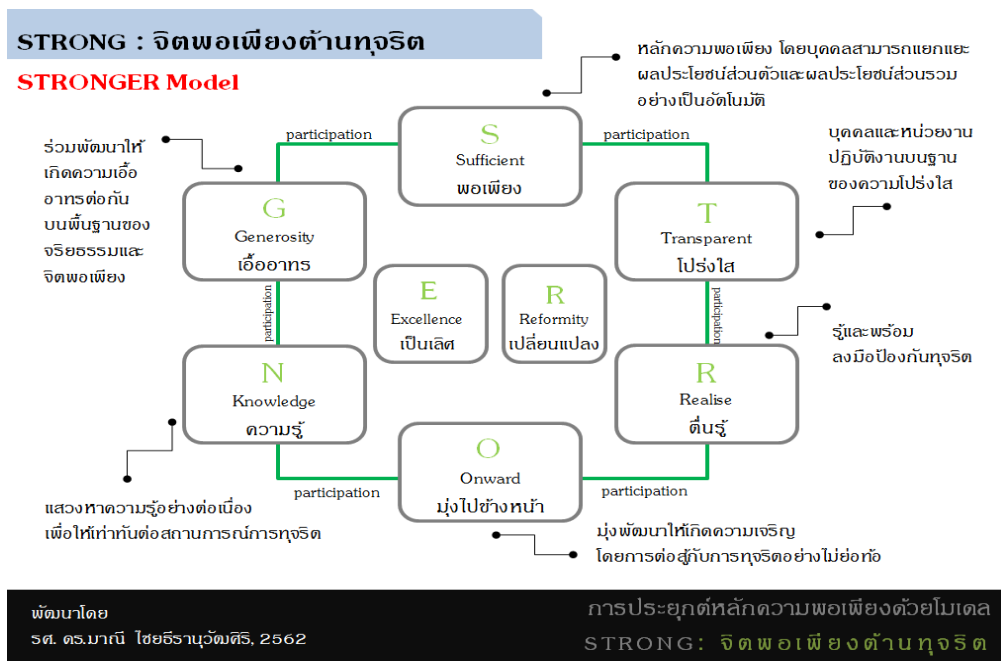
จากการประยุกต์โมเดล STRONG ในการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต” ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า สมาชิกชมรม STRONG ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจและนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกรณีตัวอย่าง ที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตและการก่อตั้งชมรม STRONG อย่างเป็นรูปธรรมคือ จากการที่เพจเฟซบุ๊กชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำเสนอประเด็นการทุจริตอาหารกลางวัน โดยระบุข้อความว่า “ขนมจิ้นกับน้ำปลา คือ อาหารกลางวันเด็กของโรงเรียนบ้านท่าใหม่ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” พร้อมคลิปเป็นหลักฐานประกอบ ส่งผลให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมวงกว้างและนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำผิด รวมถึงได้มีการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส การทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีคุณครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง

และแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ดังเช่นการทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยนาท ที่คุณครูได้มีการร้องเรียนว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากมีการนำอาหารสำเร็จรูปมาปรุงเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย จึงนำไปสู่การตรวจสอบความผิดปกติโครงการอาหารกลางวัน และมีกระแสสังคมที่แสดงผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในการปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่ได้รับผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่จากการมีคำสั่งย้ายไปช่วยราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จนกระทั่งคุณครูที่เป็นผู้แจ้งเบาะแสได้ย้ายกลับไปทำงานที่โรงเรียนแห่งเดิมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจากกรณีทุจริตอาหารกลางวัน แสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นรู้และมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนรวมในการป้องกันการทุจริต ทั้งในบทบาทของผู้เฝ้าระวัง ผู้แจ้งเบาะแส และให้ความคุ้มครองปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตจากความไม่เป็นธรรมและอิทธิพลของผู้มีอำนาจ

นอกจากนี้ ตามหลักภาษาอังกฤษที่คำว่า “STRONG” มีการเปรียบเทียบขั้นกว่า (comparative) และขั้นสูงสุด (superlative) จึงมีการพัฒนาโมเดล STRONG สู่อันดับ STRONGER – STRONGEST เพื่อให้การดำเนินการป้องกันทุจริตนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด...ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียดดังนี้

โมเดล STRONGER เป็นการพัฒนาไปสู่หลักการต่อต้านการทุจริตที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๒ คำ ได้แก่ ความเป็นเลิศ (Excellence: E) และการเปลี่ยนแปลง (Reformity: R) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๓

แผนภาพที่ ๓ โมเดล STRONGER

จากแผนภาพที่ ๓ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า “เป็นเลิศ” (Excellence: E) และ “เปลี่ยนแปลง” (Reformity: R) ได้ดังนี้

(๑) เป็นเลิศ (Excellence: E)

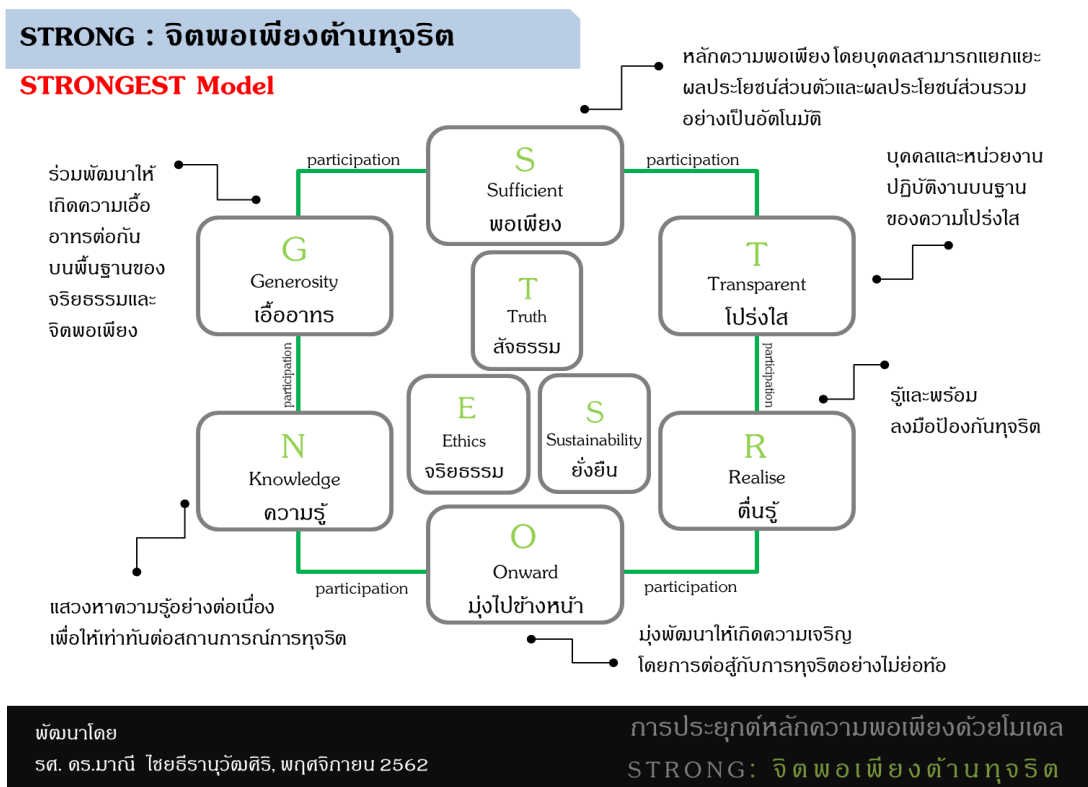
ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งความเป็นเลิศในการนำหลักของโมเดล STRONG ได้แก่ พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) รวมถึงหลักการสำคัญของโมเดล STRONG คือ การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและการแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

(๒) เปลี่ยนแปลง (Reformity: R)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและองค์กรไปสู่การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยหลักความพอเพียง การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตน มีการบริหารจัดการองค์กรและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใสเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงมีความตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต มีการพัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เท่าทันการทุจริต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์

โมเดล STRONGEST เป็นการพัฒนาไปสู่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตด้วยความเข้มแข็งสูงสุด อันจะนำไปสู่สังคมที่มีความโปร่งใсы่างยั่งยืน โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๓ คำ ได้แก่ จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และ สัจธรรม (Trust: T) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔ โมเดล STRONGEST

จากแผนภาพที่ ๔ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T) ได้ดังนี้

(๑) จริยธรรม (Ethics: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดำรงตนอย่างมีเหตุผล รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการบังคับใช้ ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณ มาตรฐานทางคุณธรรม เพื่อให้การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงาน เอกชนอยู่บนฐานของความมีจริยธรรม

(๒) ยั่งยืน (Sustainability: S)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจริยธรรม และเป็นพลังสำคัญในการเฝ้าระวังและ แจ้งเบาะแสการทุจริต เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็น วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

(๓) สัจธรรม (Trust: T)

ประเทศไทยมีผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจิตใจใสสะอาด บริสุทธิ์ เสียสละ และประพฤติดีงาม รวมถึงมีการครองงาน ครองคน และครองตนอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและ ความซื่อสัตย์สุจริต

๒.๑.๒ การประยุกต์ความรู้ตาม “โมเดล STRONG” ไปใช้

การประยุกต์ความรู้ตาม “โมเดล STRONG” ไปใช้ ครอบครัวควรวิเคราะห์ครอบครัวของตนเองว่ามี องค์กรประกอบ ทักษะคติ พฤติกรรม ความเชื่อ ครอบถ้วตามโมเดล STRONG ทั้ง ๖ ตัวหรือไม่ โดยให้วิเคราะห์ ตนเอง หากขาดองค์ประกอบใดก็ให้ร่วมพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง ให้ครอบถ้วตามโมเดล ผ่านการประยุกต์ ให้เข้ากับวิถีชีวิตของครอบครัวนั้น ๆ

S – พอเพียง ที่เกิดจากความรู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ จนนำไปสู่พฤติกรรมความพอเพียงที่หยั่งรากลึกกลงในการดำเนินชีวิตของครอบครัว เช่น การปลูกฝัง สั่งสอน ตกลงในเรื่องของใช้ส่วนตัวของสมาชิกในบ้าน และของใช้ส่วนกลางที่ใช้ร่วมกันในครอบครัว โดยฝึกให้สามารถ แยกให้ได้อย่างเด็ดขาด หากต้องการมีของใช้ส่วนตัวเพิ่มขึ้น ก็ให้มีการตกลงกันอย่างชัดเจนในครอบครัว ไม่หยิวฉวยของที่ใช้ร่วมกัน เป็นต้น

T – โปร่งใส ที่เกิดขึ้นจากการสร้างความชัดเจนในกฎเกณฑ์ของครอบครัว เป็นข้อตกลงระหว่าง สมาชิกที่รับรู้ร่วมกัน พูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมา เปิดเฉย ในเรื่องสำคัญของครอบครัว มีการแบ่งบทบาท หน้าที่ ภารกิจที่ต้องทำร่วมกันให้ชัดเจนและรับรู้ร่วมกัน

R – ตื่นรู้ ถึงบทบาทของการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่ทุกคนล้วนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาแก้ไข ปัญหาทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการทุจริต การเอาัดเอาเปรียบส่วนรวมที่ เกิดผลเสียอย่างร้ายแรงทั้งต่อครอบครัว ชุมชน สังคม

O – มุ่งแก้ไขไม่ใช่เพียงรับรู้อย่างเดียว แก้ไขและพัฒนาตามศักยภาพ ฐานะ โอกาส มากหรือน้อยไม่ใช่ ปัจจัยสำคัญ แต่ทุกคนทั้งในครอบครัว ชุมชน สังคม ต้องมีการผลักดันตามแต่บทบาทของตน

N – รู้เท่าทันข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งกันและกันถึงสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านมาในอดีต ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ร่วมกันคิดอ่าน จินตนาการถึงสิ่งที่ อาจเกิดขึ้นในอนาคตร่วมกัน เพื่อให้เท่าทันถึงการคอร์รัปชัน

G – เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ช่วยเหลือ ทั้งต่อสมาชิกในครอบครัวและต่อบุคคลอื่นในฐานะเพื่อนมนุษย์ ฝึกฝนการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ฝึกฝนการช่วยเหลือผู้คน สังคม สร้างหรือเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา อย่างต่อเนื่อง

๒.๒ กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริต

กรณีศึกษาครอบครัวตัวอย่าง ตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ)

นิทานเรื่อง การมีสติตื่นรู้

ชายหนุ่มคนหนึ่งเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนมาก แถมยังไม่มียานทำอีกด้วย เพราะเศรษฐกิจในประเทศไทยตกต่ำ กำลังเผชิญปัญหาหาหาว่างาน แต่เขาเป็นคนมีปัญญาใฝ่รู้ เขาจึงชวนขวายเป็นไปทำงานที่ต่างประเทศ งานดีเงินดี เขาเป็นคนขยันมีธัญญ์สารถอดอม สามารถเก็บสะสมเงินก้อนโตได้ในเวลาไม่นานจึงตัดสินใจเดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนเพื่อตั้งตัว ระหว่างเดินทางกลับบ้านในชนบท เขาโดนโจรใช้ปืนจี้เอาเงิน เขานึกสลดสังเวชใจว่า อุตสาหกรรมเหนื่อยยากเก็บหอมรอมริบในต่างประเทศ แต่กลับมาเป็นปลาตายน้ำตื้นถูกจี้บ้านเราเอง อย่างไรก็ตามเพื่อความปลอดภัย เขาจำใจมอบเงินทั้งก้อนของเขาให้โจรไป ... แต่เขาจะไม่ยอมเสียเงินไปง่ายๆหรอก.... เขาตั้งสติคิดหาเงินคืนจากโจร.....

ชายหนุ่ม “พี่ครับ ผมอุตสาหกรรมลงแรงเดินทางไปทำงานเมืองนอกนุ่นเป็นปีๆ เหนื่อยยากแสนสาหัสเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ผมบอกทางบ้านว่าผมหาเงินมาได้เยอะแยะ ที่นี้พี่มาเอาเงินผมไปหมดอย่างนี้ ผมกลับถึงบ้านผมคงแยแน่ ๆ ทุกคนต้องคิดว่าผมโกหก คงไม่มีใครเชื่อหรือกว่าผมไปทำงานประสบความสำเร็จจนรวย ไหน ๆ...พี่เอาเงินผมไปแล้ว...ผมก็ไม่รู้จะว่ายังไง...แต่พี่ช่วยผมบ้างแล้วกัน.....ช่วยรักษาหน้าผมหน่อย ช่วยยิงปืนใส่กระเป๋ใส่เงินใบนี้สักสองนัดเถิดครับ ทางบ้านผมเขาจะได้เชื่อว่าผมถูกจี้จริง ๆ ไม่ได้โกหก”

โจรอารมณ์ดีมาก เพราะจี้ครั้งนี้ได้เงินก้อนโตเกินคาด

โจร “เอาสิ!”ว่าแล้วก็ยิง ปัง! ปัง! ใส่กระเป๋ของชายหนุ่มจนเป็นรู

ชายหนุ่ม “ขอบคุณมากครับ แต่เอ้อ! ถ้าที่หมวกก็โดนลูกกระสุนซัดสองนัด มันก็น่าจะดูสมจริงสมจังมากขึ้นนะพี่”

โจร “ก็ตาย...ไม่มีปัญหา” ว่าแล้วก็ยิง ปัง! ปัง! ทำให้หมวกเป็นรู

ชายหนุ่ม “อีกสักสองนัดที่เสื้อแจ็กเก็ตผมด้วยครับ”

โจรกำลังตื่นเต้นดีใจจนประมาท ขาดสติสัมปชัญญะ ยกปืนยิงเสื้อแจ็กเก็ตชายหนุ่มทะลุ ขาดเป็นรูสองรู กระสุนหกนัดในกระบอกปืน หมดเกลี้ยงพอดี...

ชายหนุ่มผู้มีสติตั้งมั่น คิดหาอุบายให้โจรยิงอะไรก็ได้ที่ไม่ใช่ตัวเขาจนหมดกระสุน ทันทีที่กระสุนหมดและก่อนที่โจรจะสำนึกได้ เขาก็กว้างเข้าใส่โจร จูโจมอย่างรวดเร็วจนสามารถจับโจรได้ และเขาก็ได้เงินของเขาคืนมาทั้งหมด

ท่านอาจารย์ว่านิทานเรื่องนี้สอนว่า คนที่สามารถตั้งสติสงบอารมณ์ได้ ย่อมมีปัญญาแก้ไขปัญหาคิดดีกว่าคนเจ้าอารมณ์ สำหรับบางคนถ้าโดนโจรจี้หมดเงินหมดทอง ก็มักจะโอดครวญโทษเวร โทษกรรมหมดกำลังใจเสียใจจนไม่คิดหาทางแก้ไข

๒.๓ แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวต้านทุจริต

ครอบครัว คือ หน่วยย่อยที่สุดในสังคมแต่มีความสำคัญที่สุดในสังคม เพราะถ้าครอบครัวหรือหน่วยย่อยที่สุดในสังคมล้มเหลวก็จะทำให้สังคมนั้นล้มเหลวไปด้วย การสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศในครอบครัวให้อบอุ่น การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละคนในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอและ การรู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับทุกคนในครอบครัว จะช่วยให้สมาชิกทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รู้สึกอบอุ่น มั่นคงปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ มีความพึงพอใจในครอบครัวของตนเอง สัมพันธภาพและบรรยากาศ

ที่อบอุ่น ในครอบครัวสามารถสร้างขึ้นได้โดยการปฏิบัติตัวดังต่อไปนี้ (๑) มีความรัก ความผูกพัน ห่วงใย มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อ เห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน มีสัมมาคารวะต่อผู้ที่อาวุโสกว่า ลูกหลานเห็นคุณค่าของพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย สามีหรือภรรยาไม่นอกใจกันสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ครอบครัว อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (๒) ให้เวลาแก่กัน พุดและฟังกัน ทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวให้มาก เช่น ทำงานบ้านด้วยกัน รับประทานอาหารเย็น ร่วมกัน เล่นกีฬาหรือไปเที่ยวพักผ่อนด้วยกัน จะช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น (๓) มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ใหญ่ในบ้านมีความยุติธรรมให้แก่ เด็ก ๆ ไม่มีความลำเอียงในการเลี้ยงดู การให้รางวัลหรือการลงโทษต้องทำอย่างมีเหตุผลไม่ใช่อารมณ์ในการแก้ไข ปัญหา (๔) เมื่อครอบครัวมีปัญหาไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตาม ควรนำมาปรึกษาเพื่อรับรู้และคิดร่วมกันแม้มีความ คิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่มีวิธีการจัดการกับความเห็นที่แตกต่างกันนั้นอย่างเข้าใจเพื่อนำไปสู่การการแก้ปัญหา ร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการร่วมสุขด้วยกันในครอบครัว นอกจากนี้ควรใส่ใจกับความรู้สึกของคนในครอบครัว การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจกัน รู้สึกรู้สีก่อน ทำให้เกิด ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว สมาชิกใน ครอบครัวควรปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน โดยวิธีต่อไปนี้ (๑) ใส่ใจกับอารมณ์และความรู้สึกของสมาชิกทุกคนในครอบครัว (๒) ยอมรับจุดเด่นและจุดด้อย ของคนในครอบครัว (๓) รู้จักยกย่องชมเชยและชื่นชมสมาชิกในครอบครัวในโอกาสที่เหมาะสม (๔) หลีกเลี่ยง การสื่อสารที่ทำร้ายจิตใจกัน เช่น การพูดจาประชดประชัน การพูดสบประมาท การบ่น หรือตำหนิผ่านคนอื่น การนำความผิดพลาดในอดีตมาพูดซ้ำ ๆ

ครอบครัวแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. ครอบครัวขยาย เป็นครอบครัวของคนไทยโบราณที่สมาชิกในครอบครัวอาศัยกันอยู่หลายรุ่นคน เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลุง ป้า น้า อา อาศัยกันอยู่เป็นแบบครอบครัวใหญ่ ซึ่งสมัยนี้นั้นวันจะหาครอบครัว ขยายได้ยาก

๒. ครอบครัวเดี่ยว เป็นครอบครัวของคนยุคสมัยปัจจุบัน ที่อาศัยกันอยู่เพียง พ่อ แม่ ลูก เท่านั้นเป็น ครอบครัวขนาดเล็ก กระทัดรัด ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติมากนัก

ลักษณะของครอบครัว ครอบครัวเป็นที่อยู่อาศัย และ ทำกิจกรรมร่วมกัน ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสมาชิกในครอบครัว มักมีความเกี่ยวพันกันทางสายเลือด ทางเครือญาติ และเกี่ยวพันทางการแต่งงานเป็นหลัก มาอาศัยในครอบครัวเดียวกัน โดยหน้าที่ของครอบครัว มีดังต่อไปนี้

๑. ผลิตสมาชิกให้แก่สังคม

๒. อบรมบ่มเพาะค่านิยมที่พึงามปลูกฝังขนบธรรมเนียม แบบแผนทางสังคม และกล่อมเกล่าให้สมาชิก ในครอบครัวเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

๓. ให้ความอบอุ่นแก่สมาชิกในครอบครัวเพื่อให้สมาชิกผู้นั้นเข้าสู่สังคมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๔. ให้การศึกษาแก่สมาชิกของครอบครัว

หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

๑. ให้ความเคารพเชื่อฟังผู้นำในครอบครัว

๒. ดูแลครอบครัว ให้สามารถอยู่ได้ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่อื่น ๆ

๓. ไม่สร้างความแตกแยก แก่ครอบครัว

๔. ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ครอบครัว

๕. เคารพกฎเกณฑ์ของครอบครัวและแบบแผนทางสังคม

๖. สร้างอาชีพและรายได้ให้เพียงพอกับสมาชิกในครอบครัว

๗. ทำนุบำรุงครอบครัว ดูแลสมาชิกที่ เจ็บป่วย และสมาชิกที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

๘. วางแผนอนาคต กำหนดและควบคุม ค่าใช้จ่ายในครอบครัวให้มีความสมดุลสอดคล้องกับรายได้เพื่อครอบครัวจะได้ไม่เดือดร้อน

แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต

๑. สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่กลมเกลียว
๒. สมาชิกในครอบครัวมีการทำกิจกรรมร่วมกัน
๓. สมาชิกในครอบครัวมีความรับผิดชอบ รู้จักประหยัดและอดออม
๔. หัวหน้าครอบครัว ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง มีคุณธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ
๕. หัวหน้าครอบครัวหรือผู้ใหญ่ในครอบครัวถ่ายทอดการเรียนรู้
๖. สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพดี รู้จักดูแลสุขภาพอนามัย
๗. สมาชิกในครอบครัวบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม
๘. สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามครรลองประชาธิปไตยในครอบครัว เคารพกฎหมาย
๙. พุดจาไพเราะต่อกัน
๑๐. รู้จักและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

บทกลอนบทบาทของพ่อแม่ในการอบรมลูกให้อยู่ในศีลธรรม และสร้างบรรยากาศ ที่ร่มเย็นในครอบครัว

ตัดอะไรมลไม่ซัดเท่าตัดลูก	สอนให้ลูกตรงงามตามวิถี
ถึงเกรงเฒไม่เข้าที่	เอาวจีกล่อมกลาเข้าแนวทาง
ที่ก้าวร้าวเกะกะและรุนแรง	ใช้เหตุผลตบแต่งมิถากถาง
สังเกตลูกใกล้ชิดอย่าเว้นว่าง	เพื่อช่วยสร้างคุณค่าชีวิตคน
การแก้ไขพฤติกรรมที่เบนเบี่ยง	จงอย่าเสี่ยงเคียวซับจนสับสน
ค่อยประคับประคองใจใฝ่คิดค้น	เพื่อลูกพ้นพวงหนามยามทุกข์ร้อน
ลูกจะดีเพราะมีพ่อแม่ช่วย	ลูกมอดม้วยอับจนคนสั่งสอน
พ่อแม่เหมือนดวงธรรมนำทางจร	จึงวิงวอนผู้ใหญ่สนใจเอย

แนวทางและระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต มีการวัดระดับการมีส่วนร่วมได้ ๕ ระดับ ได้แก่

ระดับ ๑ การให้ข้อมูล คือ เมื่อมีการพบสิ่งผิดปกติ ก็นำข้อมูลความผิดปกติมาคุยกัน ถ้าในระดับครอบครัวคือการดูแลรักษาพื้นที่ สิ่งของ ถ้าในระดับสังคมคือการให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับ ๒ การให้คำปรึกษา คือ เป็นระดับที่มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น มิใช่เพียงการนำข้อมูลมาแจ้ง ถ้าเป็นระดับครอบครัวคือการร่วมคิด ให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความเห็นถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา

ระดับ ๓ การเข้าร่วม คือมิใช่การให้ความเห็น ข้อมูลเพียงเท่านั้น แต่ยังเข้ามาร่วมแก้ไขตามบทบาท ศักยภาพของตน

ระดับ ๔ การร่วมรับผิดชอบ เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่เหนือขึ้นไปอีก คือ มีและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ร่วมคิด และร่วมลงมือแก้ไขด้วยตนเอง

ระดับ ๕ การเสริมพลัง เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม คือ ร่วมกันตัดสินใจ กำหนดทิศทางและการปฏิบัติร่วมกัน

สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)

๓.๑ เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว

๓.๑.๑ เทคนิควิธีการสื่อสาร

บทบาทของผู้สอนในการสื่อสารกับเด็กก่อนวัยเรียนมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเด็กก่อนวัยเรียนอยู่ในช่วงวัยที่พัฒนาการทางสมองกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว การสื่อสารที่เหมาะสมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่างๆ ของเด็กก่อนวัยเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การสื่อสารที่ดียังสร้างพื้นที่ในการสนทนาที่อบอุ่นปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของเด็กก่อนวัยเรียนได้อีกด้วย

วิธีการสื่อสารกับเด็กก่อนวัยเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

๑. การใช้ภาษาที่เหมาะสม ผู้สอนควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และตรงประเด็นเมื่อสื่อสารกับเด็กก่อนวัยเรียน ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับระดับความเข้าใจของเด็ก พูดไม่เร็วหรือช้าจนเกินไป รวมถึงการใช้วิธีการสื่อสารที่ตรงกับระดับความเข้าใจของเด็ก ตัวอย่างเช่น ใช้ภาษาที่ง่ายเข้าใจและใช้สื่อประกอบ อาทิ รูปภาพ ตัวอักษรที่เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจและสนใจในเนื้อหา

๒. การรับฟังและสร้างความเข้าใจ ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการฟังและเข้าใจสิ่งที่เด็กต้องการสื่อสาร รวมถึงต้องใส่ใจในความรู้สึกและความต้องการของเด็กด้วย โดยการตอบสนองต่อความต้องการ คำถาม หรือข้อสงสัยของเด็ก นอกจากนี้ผู้สอนควรเป็นผู้ที่ให้ความรู้สึกให้เด็กรู้สึกอุ่นใจ ปลอดภัยและเข้าใจถึงความคิดเห็นและความรู้สึกของเด็ก

๓. ใช้การสื่อสารแบบร่วมมือ ผู้สอนควรสร้างโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสาร โดยการเปิดโอกาสให้เด็กพูดคุย แสดงความคิดเห็นและตอบสนองต่อการสื่อสารของผู้สอน นอกจากนี้ผู้สอนยังควรสนับสนุนและสอดแทรกเทคนิคการสื่อสารที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางที่ดึงดูดความสนใจของเด็กก่อนวัยเรียน การใช้ภาษาสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจและสื่อสารได้ดีขึ้น

๔. ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม ผู้สอนควรให้คำแนะนำในกรณีที่เด็กไม่เข้าใจหรือเด็กมีความคิดเห็นที่ผิดพลาด เพื่อช่วยเด็กในการแก้ไข สร้างกรอบความคิด หรือชี้แนะให้เด็กได้รับความเข้าใจและทำตามคำแนะนำได้อย่างถูกต้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการพึ่งพาตนเองและเพื่อความปลอดภัย

๕. ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือ ผู้สอนควรเป็นผู้ให้กำลังใจให้แรงเสริม คำชมเชยต่างๆ และสนับสนุนในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การยกย่องความคิดสร้างสรรค์ การให้กำลังใจในกรณีที่เด็กพยายามและพัฒนาทักษะใหม่ นอกจากนี้ผู้สอนยังควรสร้างการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีสื่อที่น่าสนใจและตอบสนองความสนใจของเด็ก รวมถึงให้คำช่วยเหลือเมื่อเด็กพบปัญหาหรือความยากลำบากในการทำกิจกรรม

๖. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ผู้สอนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสื่อสารและการเรียนรู้ของเด็ก โดยผู้สอนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ แบบเป็นมิตรและสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะสังคมและความคิดสร้างสรรค์ได้

การสื่อสารกับเด็กก่อนวัยเรียนต้องดำเนินไปพร้อมๆ กับการพัฒนาของเด็ก ผู้สอนควรทำความเข้าใจถึงลักษณะการพัฒนาต่างๆ ของเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อให้สามารถเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นเมื่อพูดกับเด็กก่อนวัยเรียน ควรระมัดระวังในการใช้คำพูดเพื่อไม่ให้กระทบถึงพัฒนาการและอารมณ์ของเด็ก

ตัวอย่างของคำพูดที่ไม่ควรพูดกับเด็กก่อนวัยเรียน

๑. คำหยาบคายหรือคำสแลง ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำหยาบคายหรือคำสแลงในการพูดกับเด็กก่อนวัยเรียนเพราะอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางภาษาและพฤติกรรมของเด็ก

๒. คำดูหมิ่นเหยียดหยาม ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ดูหมิ่นหรือเหยียดหยามเด็ก เช่น การเรียกชื่อที่เสียหายการกล่าวถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของเด็ก หรือการล้อเลียนเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งอาจทำให้เด็กรู้สึกท้อแท้และเสียหายต่อความเชื่อมั่นในตนเอง

๓. เรื่องที่ซับซ้อนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่ไม่เหมาะสม ควรหลีกเลี่ยงการพูดถึงเรื่องที่ซับซ้อนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนยังไม่มีความคิดสร้างสรรค์เพียงพอที่จะเข้าใจหรือจัดการกับเรื่องราวที่ซับซ้อนได้

๔. คำพูดที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศหรือสังคม ควรหลีกเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับเรื่องทางเพศหรือสังคมที่เหลือเชื่อเพียงพอสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนยังไม่มี ความเข้าใจทางเพศและสังคมอย่างเพียงพอที่จะเข้าใจคำพูดเชิงเชื่อชาติหรือคำพูดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้

ดังนั้นในการพูดกับเด็กก่อนวัยเรียน ควรใช้คำพูดที่เป็นมิตร อ่อนโยน และสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและทักษะสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน ดังนั้น เราสามารถใช้คำพูดต่อไปนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ เช่น

การชมว่า “ตั้งใจระบายสีมากเลย” อาจดีกว่า “ระบายสีเก่งมากเลย” แสดงถึงการที่ผู้สอนใส่ใจมองเห็นที่ “ความพยายาม/ความตั้งใจ”

การชมว่า “เรื่องที่หนูพูดน่าสนใจมาก ถ้าพูดดังกว่านี้จะดีมากเลย” จะทำให้ผู้สอนสร้างกำลังใจ ความกล้าแสดงออก สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง กระตุ้นการพัฒนาศักยภาพนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self esteem) ตามความสามารถและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้ ดังนั้นการชมจึงควรมีประเด็นที่ผู้สอนมองเห็นและ “เลือกจุดชมอย่างตั้งใจ”

การถามว่า “ทำไมถึงเลือกวาดรูปนี้” “ทำไมถึงสนใจทำเรื่องนี้”, “ทำไมเลือกใช้สีนี้” ซึ่งเป็น การถามอย่างมีเป้าหมาย และช่วยกระตุ้นความสงสัยอยากหาคำตอบและประเมินสิ่งที่ตัวเองทำด้วย ดังนั้นการเลือกใช้คำถามอาจเริ่มจาก “คำถามปลายเปิด” ในเรื่องเฉพาะที่เด็กคนนั้นสนใจ จะทำให้เด็กๆ รู้สึกว่า ผู้สอนพร้อมเปิดรับ ไม่ตัดสิน เด็กๆ จะเปิดใจเข้าหาผู้สอนมากขึ้น หรือถามเรื่องที่เฉพาะเกี่ยวกับเด็กแต่ละคนจะทำให้เด็ก ๆ รู้สึกถึงความใส่ใจที่ผู้สอนมีใน “ตัวตนที่แตกต่างของเด็กแต่ละคน”

๓.๑.๒ กิจกรรมการปลูกฝังด้านทุจริตของเด็กปฐมวัย

สังคมไทยมีความรู้ วิธีการปลูกฝังคุณธรรมอย่างไร การก่อเกิดคุณธรรมจะมีความมั่นคงยั่งยืนได้ จะต้องเกิดจากการ ระเบิดจากข้างในของคนๆ นั้น แต่ไม่ได้หมายถึงจะเกิดขึ้นได้เองกับทุกคน การปลูกฝังบ่มเพาะส่งเสริมที่ดีจะช่วยให้เกิดคุณธรรมในบุคคลและสังคมได้ดี จากรายงานการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทย” ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ได้ค้นพบว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ควรเร่งปลูกฝังให้กับประชาชนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก และเยาวชน มี ๑๐ ประการ คือ

รูปภาพที่ ๑ คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝัง

และมีรูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมทั้ง ๑๐ ประการของ ๗ สถาบันทางสังคม ได้แก่ สถาบัน ครอบครัว การศึกษา ศาสนา การเมือง การปกครอง ชุมชนท้องถิ่น องค์กรธุรกิจ สื่อสารมวลชน ค้นพบว่า มีรูปแบบและ กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมในภาพรวม ๘ กลุ่มวิธีการ ดังนี้

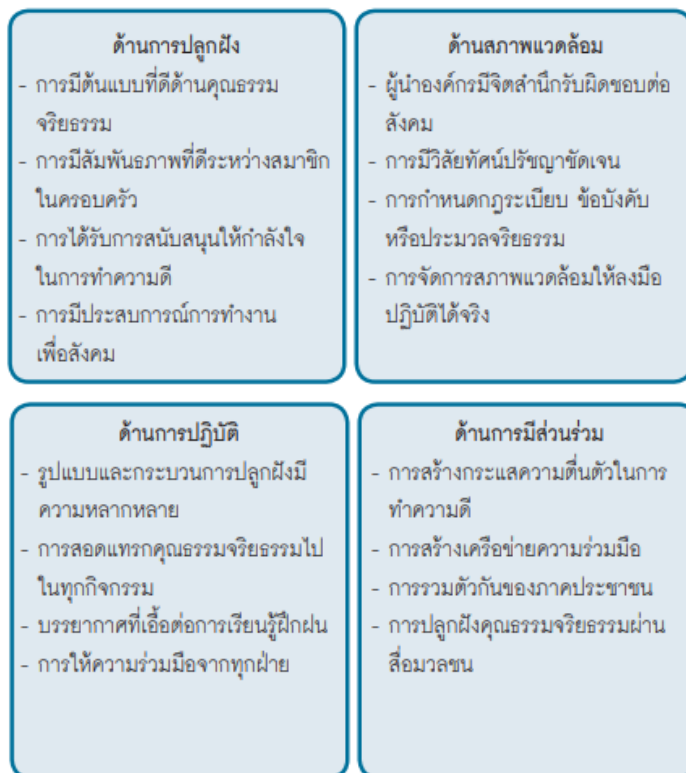
๑. การสอนด้วยวาจา
๒. การสอนผ่านการจัดหาสิ่งที่เหมาะสมให้คนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
๓. การปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง / ใช้คนดีเป็นแบบอย่าง
๔. การสอนโดยสอดแทรกในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน
๕. การสอนโดยการให้รางวัลและการลงโทษ
๖. การสอนด้วยการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ
๗. การสอนโดยการกระตุ้นให้คิดหาเหตุผลว่าทำไมสิ่งหนึ่งจึงดีหรือไม่ดี
๘. การสอนโดยการให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง

รูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของสถาบันทางสังคม

รูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	สถาบันครอบครัว	สถาบันการศึกษา	สถาบันศาสนา	สถาบันการเมืองการปกครอง	ชุมชนท้องถิ่น	องค์กรธุรกิจ	สื่อสารมวลชน
1. การสอนด้วยวาจา	/	/	/	/	/	/	/
2. การสอนผ่านการจัดหาสิ่งที่เหมาะสมให้คนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	/	/	/	/	/	/	/
3. การปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง / ใช้คนดีเป็นแบบอย่าง	/	/	/	/	/	/	/
4. การสอนโดยสอดแทรกในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน	/	/	/	/	/	/	/
5. การสอนโดยการให้รางวัลและการลงโทษ	/	/	/	/	/	/	/
6. การสอนด้วยการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ	/	/	/	/	/	/	/
7. การสอนโดยการกระตุ้นให้คิดหาเหตุผลว่าทำไมสิ่งหนึ่งจึงดีหรือไม่ดี	/	/	/	/	/	/	/
8. การสอนโดยการให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง	/	/	/	/	/	/	/

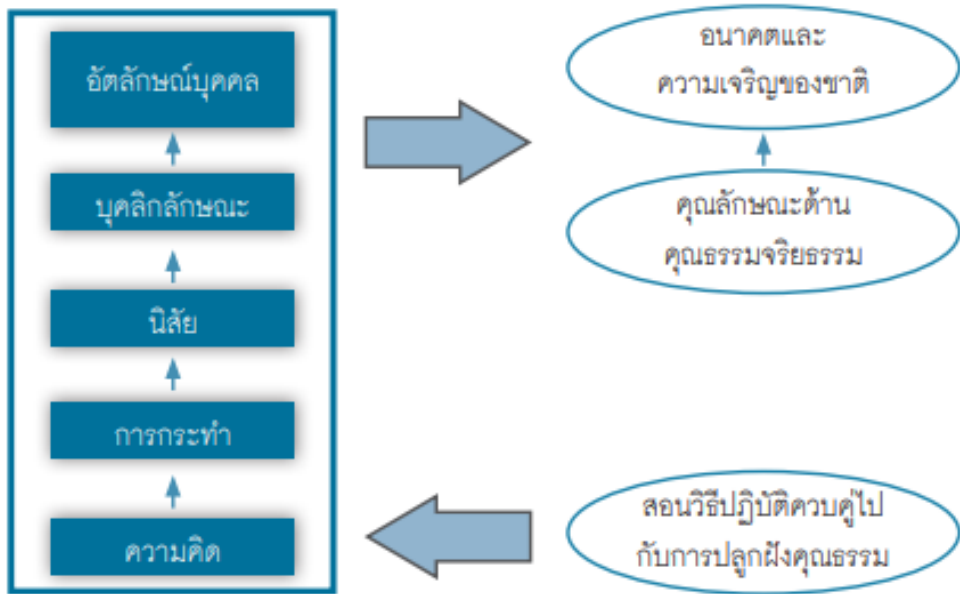
รูปภาพที่ ๒ รูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของสถาบันทางสังคม

และยังค้นพบอีกว่า ปัจจัย ๑๖ ด้านที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

รูปภาพที่ ๓ ปัจจัย ๑๖ ด้าน

ดังนั้น กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เกิดบุคลิกลักษณะของคน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทิศทางอนาคตของชาติ ผ่านอนาคตของบุคคลจากการบ่มเพาะ “วิธีคิด” ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จะได้แผนภาพ ดังนี้

รูปภาพที่ ๔ กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

ลักษณะของเด็กปฐมวัย จะมีลักษณะเฉพาะประการหนึ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งนักจิตวิทยาเรียก ลักษณะเช่นนี้ว่า “การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism)” ซึ่งอาจเป็นจากธรรมชาติของเด็กเอง หรือเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กยังไม่ได้เรียนรู้ในเรื่องการเข้าสังคมก็ได้

ลักษณะการแสดงออกซึ่งการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

(๑) ด้านความคิด เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่รับรู้ เรียนรู้ และกระทำกับสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเด็กอีกทั้งจะทำทุกอย่างตามความต้องการของตนเอง เด็กยังไม่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับโลกที่แยกไปจากตัวของเด็ก ซึ่งในช่วงอายุตอนต้นของเด็กปฐมวัยนี้ เด็กจะต้องพัฒนาภาพที่ว่าวัตถุต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นมิใช่ของเขาคนเดียว เด็กจะต้องเรียนรู้ว่าวัตถุต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ของเล่น หรือสิ่งของต่าง ๆ ก็ตามย่อมเป็นของคนอื่นได้ อีกทั้งเป็นของที่แยกไปจากตัวของเด็กได้ด้วย Piaget มีความเชื่อว่า เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้น จะมองโลกในลักษณะที่เป็นภาพที่ไม่ต่อเนื่องกัน หรือลักษณะของภาพเดียวที่มีอยู่และประเดี๋ยวก็หายไป ดังนั้นถ้าเด็กไม่ได้พบวัตถุเช่นนั้นอีก เด็กก็จะถือว่าวัตถุนั้น ๆ ไม่มีอยู่ต่อไป

(๒) ด้านการสื่อสาร ในระยะแรกที่เด็กปฐมวัยเริ่มสื่อสารได้นั้น เด็กอาจจะเลิกยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้ในบางเรื่อง โดยเฉพาะในเรื่องของความคิดที่เกี่ยวกับวัตถุที่มีจริงในโลก และที่แยกออกไปจากโลกของตัวเด็ก เด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในด้านอื่น ๆ อีก และที่เห็นได้ชัดคือ ในด้านการสื่อสารของเด็ก ซึ่ง Piaget พบว่าประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ของประโยคที่เด็กพูดนั้น มักจะเป็นการพูดที่แสดงถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการพูดเล่นนี้อาจแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ ๑. การพูดซ้ำ เด็กจะพูดซ้ำในสิ่งตัวเองได้ยิน หรือในสิ่งที่ตนเองพูด เพราะเด็กมีสนุกสนานในการทำซ้ำๆ มีความพอใจในการใช้คำ และต้องการที่จะเล่นกับคำที่ตนเองพูด ๒. การพูดกับตนเอง เกิดขึ้นเมื่อเด็กอยู่คนเดียว เด็กจะพยายามแสดงเหมือนกับว่าเขาได้สนทนากับตัวเอง เช่น “ต๋อย ต้องการวาดภาพตรงนั้น” “ตุ๊กตาของเรา” ๓. การพูดกับตัวเองเมื่ออยู่ร่วมกับเด็กคนอื่น แม้ว่าเด็กจะอยู่ร่วมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปเด็กก็จะไม่สนใจผู้อื่นและยังคงพูดกับตนเอง

เด็กปฐมวัยยังไม่สามารถพิจารณาถึงความนึกคิดของผู้ฟังได้อีกทั้งเด็กจะยังไม่สนใจว่าผู้อื่นกำลังฟังเขา อยู่ประโยคที่เด็กพูดประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ นับว่าเป็นการพูดเพื่อสื่อสารได้ แม้ว่าจะยังไม่สมบูรณ์ตาม ความคิดของผู้ใหญ่นัก แต่สำหรับตัวของเด็กนั้นมีความหมายครอบคลุมไปได้กว้าง เช่น เขาพูดว่า “ไปเที่ยว” เขาจะหมายถึงการไปทุกหนทุกแห่ง หรือคือการเดินออกไปที่รั้วบ้านเท่านั้น เป็นต้น

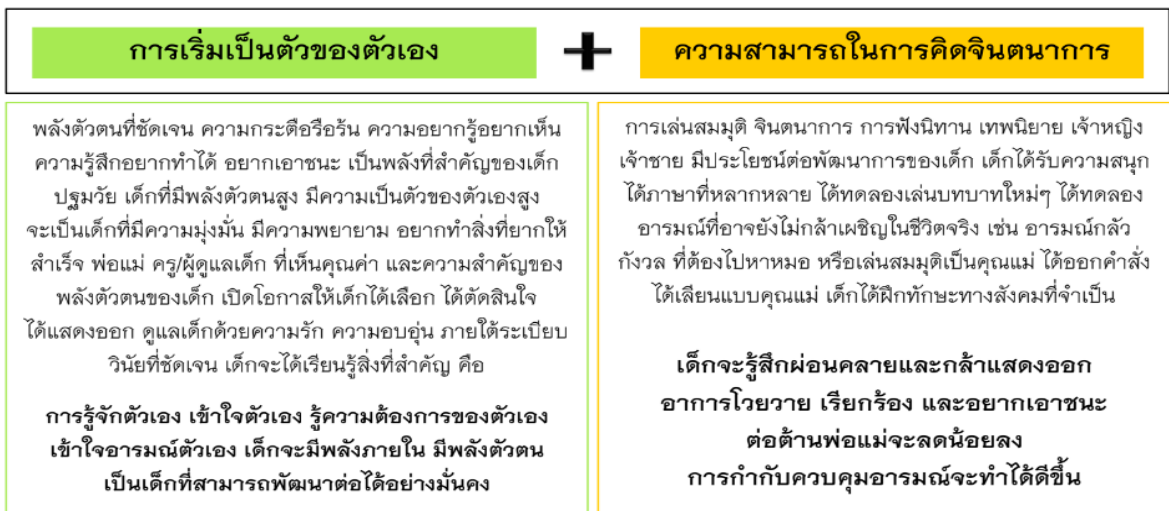
อาจจะสังเกตเห็นได้ว่าเด็กในวัยนี้ยังชอบใช้คำ สรรพนาม เช่น เขา มัน ของเขา โดยที่ผู้ฟังจะไม่รู้เลยว่าคำสรรพนามนั้นอ้างถึงสิ่งใด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าเด็กกละเลยหรือพูดข้ามลักษณะที่สำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ เอาไว้ หรืออาจเป็นผลจากการที่เด็กลำดับขั้นตอนของเรื่องราวต่าง ๆ สับสนก็ได้ ซึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจาก ความจำของเด็ก แทนที่จะเป็นผลเนื่องมาจากการที่เด็กยึดตนเองในแง่ของการฟัง

“ลักษณะการฟังของเด็กเป็นการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางเหมือนลักษณะของการพูดของเด็ก” เด็กในวัยนี้จะแสดงความไม่แน่ใจว่าเขาเข้าใจในสิ่งที่เด็กในวัยเดียวกัน ซึ่งไม่ว่าผู้พูดนั้นจะพูดได้ชัดเจนหรือไม่ก็ตาม เด็กจะรับรู้ได้เหมือนกัน ก็ยอมแสดงให้เห็นว่า การฟังของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับว่าเด็กนึกว่าผู้พูดกำลังพูดอะไรอยู่กับ เขาเท่ากับแสดงให้เห็นว่า การฟังของเด็กเป็นการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเช่นกัน

(๓) ด้านการแบ่งปัน เมื่อเด็กเริ่มเข้ากับสังคมโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเด็กวัยเดียวกัน หรือกับผู้ใหญ่ก็ตาม เด็กจะต้องเริ่มพัฒนาพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันให้กับผู้อื่น แต่เนื่องจากเด็กในวัยนี้ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยเด็กจะมุ่งที่ตนเองไม่ว่าจะเป็นความสนใจ หรือความต้องการของเด็กอื่นได้ด้วย

จึงทำให้เด็กปฐมวัยไม่ยอมแบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ให้ผู้อื่น และยังไม่สามารถที่จะรับรู้ถึงความต้องการของเด็กคนอื่น ๆ อีกด้วย

เข้าใจโลกภายในของเด็ก

รูปภาพที่ ๕ เข้าใจโลกภายในของเด็ก

กรณีศึกษา “น้องดาวอายุ ๒ ปี นั่งเล่นของเล่นไดโนเสาร์ ค่อย ๆ ไขลานให้ไดโนเสาร์เดิน ไดโนเสาร์ไม่ยอมเดิน น้องดาวไขลานอีกค่อย ๆ ผลัก ไดโนเสาร์ก็ไม่ยอมเดิน น้องดาวโมโห ขว้างไดโนเสาร์ทิ้ง แล้วพาลไปเอาของในตะกร้าทั้งหมดเททิ้ง โยนของขว้างลงพื้น คุณแม่ซึ่งกำลังเตรียมอาหารในห้องข้าง ๆ เดินเข้ามาเห็นของเล่นกระจายเต็มห้อง รู้สึกตกใจ โมโห คุณแม่ดู น้องดาวด้วยเสียงดัง เข้ามาจับมือน้องดาวให้หยุดขว้างของน้องดาวตกใจกับเสียงที่ดังของคุณแม่ ค่อย ๆ หยุดขว้างปาสิ่งของ

เมื่อน้องดาวสงบลงคุณแม่เข้าไปกอดน้องดาว คุณแม่นิ่งสักระยะ กากับตัวเองให้ค่อย ๆ สงบลง คลายความโมโหแล้วค่อย ๆ พูดกับน้องดาว “หนูหายโกรธหรือยังลูก” น้องดาวไม่ตอบ แต่ค่อย ๆ ชุกตัวเข้ากับ

ออกคุณแม่ คุณแม่กอดน้องดาวและลูบหัวเบา ๆ ด้วยความอ่อนโยน พร้อมถามซ้ำ “หายโกรธหรือยังลูก” น้องดาวไม่ตอบ แต่หันหน้ามองคุณแม่แล้ว ค่อย ๆ พยักหน้า เมื่อน้องดาวพร้อมที่จะรับฟัง คุณแม่ค่อย ๆ สอน และพูดคุยกับน้องดาว หนูโมโหมากใช้ไหมลูกหนูโมโหได้ โกรธได้ แต่ห้ามหนูโยนของ ห้ามขว้างของ แม่ไม่ชอบ แม่เสียใจ คุณแม่ค่อย ๆ พูดสอนน้องดาวต่อพร้อมลูบหัวและกอดน้องดาว เมื่อน้องดาวเริ่มแจ่มใสขึ้น คุณแม่ชวนน้องดาวไปเอาถ่านมาเปลี่ยนของเล่น ช่วยกันแกะพลาสติกช่วยกันเอาถ่านใส่ของเล่น เมื่อเสร็จแล้วลองไขลานตุ๊กที่ ครึ่งนี้ไดโนเสาร์ยอมเดินแล้ว น้องดาวหันมายิ้มกับคุณแม่แล้วกลับไปเล่นของเล่นตามเดิม”

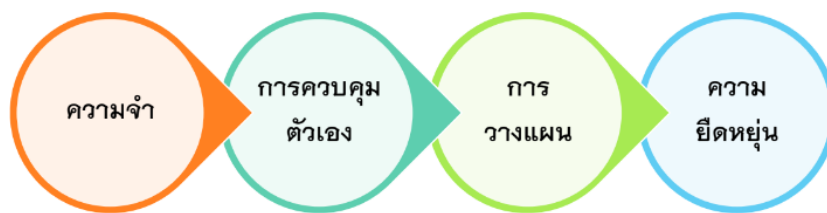
จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นว่า คุณแม่น้องดาวใช้วิธีการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้วยน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง และจับมือให้หยุดเมื่อน้องดาวสงบแล้ว คุณแม่ใช้วิธีพูดคุยกับน้องดาว ใช้ภาษาที่บอกอารมณ์ เพื่อให้ น้องดาวเข้าใจอารมณ์ของตัวเองที่สำคัญคุณแม่ได้แสดงตัวอย่างของการสงบตัวเองเมื่อมีอารมณ์โมโห น้องดาวได้เรียนรู้ทั้งจากตัวอย่างในชีวิตจริง ภาษาที่คุณแม่พูดคุย ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจที่คุณแม่ยอมรับในอารมณ์ของลูก กระบวนการทั้งหมดนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ น้องดาวค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ เข้าใจพฤติกรรมของตัวเอง เรียนรู้ที่จะกำกับพฤติกรรมตัวเองได้ในครั้งต่อ ๆ ไป

เข้าใจสมองของเด็ก “อยากให้เด็กฉลาด อยากให้เด็กมีความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ให้เด็กเล่นกับเพื่อน เยอะ ๆ ลงมือทำเยอะ ๆ ฟังนิทานบ่อย ๆ ”

เล่นให้หลากหลาย เล่นเคลื่อนไหว ปีนป่าย ว่ายน้ำ ขี่จักรยาน ท งานศิลปะ สิ่งประดิษฐ์ เล่นไม้บล็อก สร้างเป็นปราสาท เล่นทราย เล่นสมมุติจินตนาการกับเพื่อน เล่นเกมที่มีกฎ กติกา เช่น เล่นเป๊าะแข็ง ตีจับ มอญ ซ่อนผ้า เกมกระดาน เช่น งูตกกระได เล่นเกมเศรษฐีหมากรอก

เล่นกับเพื่อนเยอะ ๆ ทะเลาะกันบ้าง โต้เถียงกันบ้าง ไม้แหวดกันบ้าง แกล้งกันบ้าง แบ่งปันกัน ให้อภัยกัน ลงมือทำเยอะ ๆ เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือทำผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมด ลองผิดลองถูก รู้จักปรับเปลี่ยน แก้ปัญหา ให้เด็กช่วยท งานบ้าน ช่วยทำอาหาร ช่วยรดน้ำต้นไม้ช่วยปลูกต้นไม้ ทั้งหมดเป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำในชีวิตประจำวัน

Executive function คือ การทำหน้าที่ของสมองส่วนหน้า เป็นสมองส่วนบริหารจัดการเป็นสมองส่วนที่ทำหน้าที่กำกับควบคุม วางแผน สั่งการการทำงาน จึงเป็นเหมือนผู้จัดการ มีหน้าที่สำคัญ

รูปภาพที่ ๖ Executive function

เด็กปฐมวัยที่มีการพัฒนาสมองส่วน Executive function จะเป็นเด็กที่มีความพร้อมที่จะเข้าสู่วัยเรียน ความสำคัญที่สำคัญ คือ ความสามารถในการกำกับตัวเอง กำกับตัวเองให้จดจ่ออยู่กับงานที่ทำ ไม่วอกแวกกับสิ่งเร้ารอบตัว กำกับตัวเอง ให้อ่อนโยน ยับยั้งความอยาก สามารถจดจำ ลงมือทำงานที่มีความซับซ้อนหลายขั้นตอนได้ สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไข ยืดหยุ่น ตัดสินใจหาทางออกใหม่ ๆ ให้กับงานที่ทำ

กรณีศึกษา “น้องพลอย อายุ ๔ ปี กำลังนั่งกินข้าวกับคุณพ่อ คุณแม่ เมื่อกินข้าวเสร็จคุณตาเปิดทีวี ช่องการ์ตูนเสียงดัง น้องพลอยรีบวิ่งไปที่หน้าจอทีวี ตื่นเต้นกับการ์ตูนเรื่องโปรด แต่ก็นึกขึ้นได้ว่ายังไม่ได้เก็บจานที่โต๊ะ น้องพลอยรีบวิ่งเร็วจี๋ กลับมายกจานข้าวไปเก็บในครัว แล้วรีบล้างจานต่อให้เสร็จ เปิดก๊อกน้ำ กดสบู่

ใส่ฟองน้ำ บังเอิญสบู่มด น้องพลอยตะโกนเรียกคุณแม่ “แม่ขาสบู่มดแล้วค่ะ” คุณแม่เดินมาหยิบเอาสบู่ล้างจานขวดใหม่ให้น้องพลอย น้องพลอยรีบทำงานต่อ กตสบูใส่ฟองน้ำ เอาฟองน้ำมาเช็ดที่งานให้ทั่ว เปิดก๊อกน้ำล้างจานที่ละใบ แก้วทีละใบ ล้างฟองสบู่ออกให้หมด เอาแก้วไปคว่ำ เอาจานไปคว่ำ น้องพลอยทำอย่างรวดเร็ว แล้วรีบวิ่งกลับมาล้างมือที่วีต่อ

กระบวนการทั้งหมดเป็นความสามารถของสมองส่วน Executive function แบบง่าย ๆ เบื้องต้นที่เริ่มพัฒนาในตัวน้องพลอย น้องพลอยสามารถกำกับตัวเอง ยับยั้งตัวเองที่อยากดูทีวีมาก ๆ แต่ตัดสินใจเลือกที่จะกลับมาทำงานให้เสร็จ น้องพลอยสามารถจดจำขั้นตอนการล้างจาน และจดจ่อกับการลงมือทำงานเป็นขั้นตอนได้จนเสร็จแม้จะมีเสียงทีวีดังอยู่และเมื่อพบปัญหาคือสบู่มด น้องพลอยก็ปรับเปลี่ยนแก้ปัญหาได้ แม้การแก้ปัญหาจะเป็นแบบเด็ก ๆ ตามวัย คือ ใช้วิธีตะโกน ขอความช่วยเหลือจากแม่ แต่ก็แสดงถึงความสามารถของสมองในการพยายามแก้ปัญหาเพื่อให้งานที่ทำอยู่สำเร็จลงได้”

ชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> • อบอุ่น ปลอดภัย • ส่งเสริมการเรียนรู้
โอกาสในการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> • ประสบการณ์ตามวัย • วินัยที่ชัดเจน
ความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> • สิ่งแวดล้อม • อาหาร น้ำ บ้าน
ความรัก ความอบอุ่น	<ul style="list-style-type: none"> • พ่อแม่ • ผู้ดูแล

➔ ต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

รูปภาพที่ ๗ เข้าใจความต้องการของเด็ก

ภายใต้สังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงมาก มีอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ องค์กรความรู้ใหม่ ๆ และแนวทางการพัฒนาเด็ก ด้วยวิธีการใหม่ ๆ พ่อแม่ ครู ผู้ดูแลเด็ก อาจรู้สึกสับสนว่าควรดูแลเด็กปฐมวัยอย่างไรให้ดีที่สุด การกลับมามองที่ตัวเด็ก

- “สิ่งที่เด็กทุกคนต้องการคืออะไร อะไรคือปัจจัยที่ทำให้เด็กเติบโตได้อย่างมีความสุข”
- คำถามพื้นฐานนี้จะช่วยให้พ่อแม่ ครู/ผู้ดูแลเด็ก มั่นใจในเส้นทางของการดูแลเด็กปฐมวัยมากขึ้น
- ความต้องการความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่ ผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด
  - ความต้องการความคุ้มครอง ความปลอดภัย มีอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและพอเพียง
  - ความต้องการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย
  - ความต้องการโอกาสในการเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
  - ความต้องการกรอบ วินัย และความคาดหวังที่ชัดเจน
  - ความต้องการสังคมที่อบอุ่น ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้

กรณีศึกษา “ครูหนุ่มเป็น พี่เลี้ยง ผู้ดูแลเด็กประจำสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าแห่งหนึ่ง ครูหนุ่มรับผิดชอบดูแลเด็ก ๖ คน เด็กแต่ละคนมีประวัติการถูกทอดทิ้ง การได้รับความรุนแรงที่แตกต่างกัน เด็กเกือบทุกคนมีปัญหาทั้งทางจิตใจและพัฒนาการ เมื่อครูหนุ่มเข้ามาทำงานใหม่ ๆ ครูหนุ่มแทบจะต้องขอลาออกไปตั้งแต่สัปดาห์แรก เด็กแต่ละคนมีพฤติกรรมที่รุนแรง ชอบทะเลาะกัน แย่งของกัน ตีกันบ้าง บางคนก็ดูเงิบ ๆ ชอบนั่งเล่นคนเดียว หลายคนไม่ค่อยนั่ง และเด็กเกือบทุกคน ไม่ค่อยใช้ภาษาพูด มักจะแสดงออกด้วยการตี หยิก กัด หรือ ทะเลาะกัน

ครูหนุ่มเชื่อว่าการให้ความรัก ความอบอุ่นกับเด็ก น่าจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาเด็ก ครูหนุ่มเลือกที่จะทำสถานรับเลี้ยงเด็กนี้ให้เป็นเหมือนบ้านหลังที่สองของเด็ก ๆ เวลากินอาหารเย็น ครูหนุ่มจะไม่เหมือนครูคนอื่น ๆ ที่เป็นผู้คอยสั่ง ตรวจสอบให้เด็กกิน ครูหนุ่มพยายามให้เหมือนบ้าน ด้วยการร่วมโต๊ะกินข้าวกับเด็ก ๆ พยายามชวนเด็ก ๆ คุย ชวนกันเล่าว่าวันนี้ใครทำอะไร เมื่อถึงเวลาก่อนนอนครูหนุ่มพยายามปลุกฝังสิ่งดี ๆ ในตัวเด็ก

ครูหนุ่มให้เด็ก ๆ ผลัดกันบอกเล่าความดีของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูหนุ่มเล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟัง ครูหนุ่มกอดเด็กทุก ๆ คน จากนั้นก็ชวนกันสวดมนต์ เด็ก ๆ ทุกคนจะเวียนกันมานอนข้าง ๆ ครูหนุ่ม เด็ก ๆ ทุกคนอยากนอนข้าง ๆ ครูหนุ่ม การได้นอนข้าง ๆ ครูหนุ่มถือเป็นของขวัญสำคัญที่เด็ก ๆ ทุกคนแย่งกัน ถ้าวันไหนเด็กคนไหนทำสิ่งที่ดี ช่วยเหลือเพื่อนก็จะได้รับรางวัล คือ ได้นอนข้าง ๆ ครูหนุ่ม เวลาเด็กมีปัญหาทะเลาะกัน ตีกัน ครูหนุ่มจะมีกรอบและระเบียบวินัยของการอยู่ร่วมกันที่ชัดเจนเด็กที่ดีเพื่อน ทำร้ายเพื่อน จะถูกทำโทษ ไม่ว่าจะเหตุการณ์นั้นใครจะถูก หรือใครจะผิด

เวลาผ่านไป ๑ ปี ครูหนุ่มพบว่าเด็ก ๆ มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นมาก ไม่ค่อยทะเลาะกัน เด็ก ๆ ใช้ภาษาพูดต่อรอง ได้เถียงกันได้มากขึ้น การมีกรอบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ก็ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ว่าอะไรควรทำอะไร ไม่ควรทำ

การอยู่ร่วมกันก็ง่ายขึ้น เด็ก ๆ ได้รับความอบอุ่น และเริ่มสัมผัสได้ถึงความปลอดภัยในการอยู่ร่วมกัน เด็ก ๆ มีความพร้อมที่จะเติบโตและพัฒนาต่อไป

ความแตกต่างของเด็กปฐมวัยและแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้

ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences) คือ คุณสมบัติของบุคคลด้านต่าง ๆ ของบุคคล เช่น สติปัญญาอารมณ์สังคม แต่ละบุคคลจะมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ทำให้แต่ละบุคคลแตกต่างกัน

สาเหตุของความแตกต่าง มีผลมาจาก พันธุกรรม (heredity) และสภาพแวดล้อม (environment) เช่น ครอบครัว สังคม เทคโนโลยีเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ

ความแตกต่างของเด็กปฐมวัย

๑. เด็กแจ่มใส (Easy Child)
๒. เด็กอ่อนไหว (The sensitive child)
๓. เด็กเป็นตัวของตัวเอง (The defiant child)
๔. เด็กคล่องแคล่ว (The active, explorative, craving child)
๕. เด็กวอกแวก (The inattentive child)
๖. เด็กชอบเล่นคนเดียว (The self-absorb child)

1 เด็กแจ่มใส (Easy Child)

ลักษณะเด็ก	แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ☐ อารมณ์แจ่มใส ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ง่าย ☐ ชอบเล่นกับเพื่อน ชอบคิด ชอบจินตนาการ ชอบพูดคุย ☐ มักมีพัฒนาการสมวัย โดยเฉพาะด้านอารมณ์ สังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ความรักความอบอุ่นจากผู้เลี้ยงดู คำพูดที่ให้กำลังใจ ☐ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย เน้นการลงมือทำ การใช้ระบบประสาททั้งหมด การเคลื่อนไหว การทำกิจกรรมกลุ่ม การได้เล่นกับเพื่อน การพูดคุย

2 เด็กอ่อนไหว (The sensitive child)

ลักษณะเด็ก	แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ☐ อ่อนไหวง่ายต่อสิ่งเร้ารอบตัว (เช่น แสงจ้า, อากาศร้อน หนาว, การเคลื่อนไหวเร็ว ๆ, tag ที่คอเสื้อ, กลิ่น) <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ชอบไปที่เสียงดัง คนแน่นๆ - เวลาเห็นคนทะเลาะกัน จะตกใจ ไม่ชอบ ☐ หวั่นไหวกับการแสดงออก หรือ อารมณ์ความรู้สึกของคนอื่น อารมณ์ฉุนเฉียวได้ง่าย ชี้กั้ววล เสียใจง่าย ☐ ซื่อาย ระมัดระวังตัว กลัวกับการต้องเจอประสบการณ์ใหม่ ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ เรียนรู้ในบรรยากาศผ่อนคลาย เป็นระเบียบ มีตารางชัดเจน ไม่คาดคั้น ☐ กิจกรรมและงานต่าง ๆ ค่อย ๆ เพิ่มความยาก ให้เด็กรู้สึกมีกำลังใจ รู้สึกประสบความสำเร็จ (ถ้างานยาก เด็กจะท้อถอยไปก่อน ไม่สู้) ☐ ให้เด็กได้เป็นผู้นำเสนอ เป็นผู้ริเริ่มในเรื่องที่เด็กสนใจ

3 เด็กเป็นตัวของตัวเอง (The defiant child)

ลักษณะเด็ก	แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ☐ มีความคิดเป็นของตนเอง มีความเป็นต้นแบบ มีรูปแบบที่ค่อนข้างเป็นระบบชัดเจน ☐ ชอบทำตามแนวทางของตัวเอง ชอบโต้เถียง ตอรอง แข่งขัน ใครจะชนะ ใครจะเหนือกว่าใคร ☐ อาจจะมีอารมณ์ ความรู้สึกความอ่อนไหวข้างใน ทำให้ชอบที่จะควบคุมสถานการณ์ภายนอกรอบตัว เพื่อปกป้องความอ่อนไหวและเปราะบางของตัวเอง (เช่น กินยาก เลือกกิน ตารางเวลาต้องชัดเจน) ☐ มักต่อต้านถ้าต้องเจอความเปลี่ยนแปลง หรือ สถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ควบคุมไม่ได้ ☐ ชอบเอาชนะ ชอบควบคุม อาจมีอารมณ์เสียใจ ผิดหวังได้ง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียน การจัดกิจกรรม ☐ ให้เด็กได้รับการแบ่งปันอำนาจ และการตัดสินใจให้เด็กมีทางเลือก ☐ เด็กพร้อมที่จะสู้งานยาก งานท้าทาย แต่ต้องประสพชัยชนะบ่อย ๆ “ฉันททำได้ ฉันทสำเร็จ”

รูปภาพที่ ๘ ความแตกต่างของเด็กปฐมวัย

4

เด็กคลั่งแคล้ว (The active, explorative, craving child)

ลักษณะเด็ก	แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ☐ ระบบร่างกายต้องการการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น การสัมผัส การวิ่ง กระโดด ☐ มีความยากลำบากในการควบคุมร่างกายตัวเอง อารมณ์ขึ้นลงเร็ว มักเผลอใช้กำลังเวลาไม่ไหว ☐ ชอบผจญภัย ไม่ค่อยกลัวอะไร กล้า อาจจะไม่ค่อยรู้สึกเจ็บตัว ชอบความท้าทาย ☐ เลินเล่อ ไม่ระมัดระวัง ทำงานเสร็จเร็ว 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ สิ่งแวดล้อมที่ช่วยกำกับเด็ก ให้สงบตัวเองลงได้ เช่น ห้องเรียนที่ไม่วุ่นวายเกินไป ☐ จำนวนนักเรียนไม่มากเกินไป สถานที่ธรรมชาติ ☐ สัมพันธ์ภาพจากพ่อแม่ คนใกล้ชิดที่อบอุ่น เห็นอกเห็นใจ เข้าใจและยอมรับความแตกต่างของเด็ก ☐ เปิดโอกาสให้เด็กได้สะท้อนความคิด บอกเล่า ความอยาก ความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึกตัวเอง

5

เด็กวอกแวก (The inattentive child)

ลักษณะเด็ก	แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ☐ มีความยากลำบากในการทำงานที่เป็นขั้นตอน ตั้งแต่ต้นจนเสร็จ เช่น การบ้าน งานที่มีความซับซ้อน ☐ ไม่ค่อยถนัดในการวางแผน การจัดระบบ ชอบทำทุกอย่างพร้อม ๆ กัน เช่น เล่น ทำการบ้าน ดูทีวี อยู่กับพี่น้อง ☐ ไม่ค่อยละเอียดถี่ถ้วน อาจไม่ทราบผลของการกระทำของตัวเอง (คิดไม่ถึง คิดไม่รอบคอบ) ☐ มีความยากลำบากในการจดจ่อ ทำงานจนเสร็จ ยกเว้นว่ามีแรงจูงใจมาก ๆ อาจมีฝันกลางวัน เวลาในห้องเรียน หรือวอกแวกง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ กิจกรรม หรือ การเรียนรู้ที่เด็กสนใจ มีแรงจูงใจ มีความอยากมาก ๆ ☐ ฝึกให้เด็กค่อย ๆ วางแผน ค่อย ๆ ลงมือทำ ☐ หาพื้นที่ให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้นำ เป็นผู้สอนคนอื่น ☐ ให้เด็กได้ยืนยัน คือ ได้เป็นตัวของตัวเองในบางสถานการณ์ เพราะเด็กจะมีแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น ๆ จนเสร็จ

6

เด็กชอบเล่นคนเดียว (The self-absorb child)

ลักษณะเด็ก	แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ☐ มักตกอยู่ในโลกแห่งความฝัน ชอบที่จะวิเคราะห์ ขบคิด เรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ชอบจินตนาการ ☐ มีความสุขได้กับการทำกิจกรรมคนเดียว ☐ ไม่ค่อยรับรู้ ไม่ค่อยสนใจ หรือไม่ตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งรอบ ๆ ตัว พฤติกรรมที่แสดงออกจึงดูเหมือนไม่ค่อยสนใจคนอื่น เก็บตัว หมกหมุ่นกับกิจกรรม ใช้วิธีหมกหมุ่นกับกิจกรรมที่ทำคนเดียว เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา งานยาก งานท้าทาย หรือ หลีกหนีจากอารมณ์ที่ไม่กล้าเผชิญ ☐ มักจะมีความตั้งตัวของกลุ่มเพื่อนน้อยกว่าทั่ว ๆ ไป ทำให้มีปัญหาในการทำงานที่ซับซ้อน งานหลายขั้นตอน งานที่อาจต้องใช้ความอดทน ความทนทาน หรือ การวางแผน 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ต้องคอยดึงความสนใจเด็ก เพื่อให้เด็กสนใจ สิ่งรอบตัวมากขึ้น ให้เด็กริเริ่ม ☐ อาจต้องใช้การบังคับ โนม่น้าว หรือ ตั้งกฎเกณฑ์ในครั้งแรก ๆ เพื่อให้เด็กยอมออกมาทำกิจกรรม ☐ กิจกรรมควรมีความน่าสนใจ สิ่งแวดล้อม น่าสนใจ ดึงดูด ☐ กิจกรรมเคลื่อนไหว ลงมือทำ ☐ Active learning > passive learning

รูปภาพที่ ๘ ความแตกต่างของเด็กปฐมวัย (ต่อ)

เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ธรรมชาติของเด็กในวัยนี้เป็นวัยอยากรู้อยากเห็น มีความสงสัยในสิ่งต่าง ๆ ชอบถามจนกว่าจะได้คำตอบที่ชัดเจน เด็กวัยนี้เริ่มแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาให้เห็น เช่น การเลียนแบบพ่อแม่ ครูและเพื่อนในวัยเดียวกัน เด็กวัยนี้ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น จะคิดว่าสิ่งที่ตนรับรู้คนอื่นก็รับรู้ด้วย มักแสดงอารมณ์ออกมาอย่างเปิดเผยและเปลี่ยนแปลงอารมณ์ได้ง่าย ๆ

ดังนั้น ครูหรือผู้เกี่ยวข้องในการดูแลเด็กจะต้องเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กเพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้กับเด็กปฐมวัย

การพัฒนาชีวิตของบุคคล ควรเริ่มต้นในระยาะปฐมวัย ทั้งนี้ครูและผู้ดูแลเด็กจะต้องเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี เพื่อที่สามารถจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน อันจะทำให้การพัฒนาเด็กได้ผลไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๒ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตและพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

๓.๒.๑ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

(๑) ความหมายของความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อ การทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้าน การทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดีมีจิตสาธารณะ ผ่านทาง สถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลாதงสังคม เพื่อให้เด็กเยาวชน ผู้ใหญ่ เกิดพฤติกรรม ที่ละเอียดต่อการกระทำผิด การไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต คำว่า “ความละเอียด” และ “ความไม่ทน” ได้มีการให้ความหมายไว้ดังนี้ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่าละเอียด หมายถึง การรู้สึกรายที่จะทำ ในสิ่งที่ไม่ถูก ไม่ควร เช่น ละเอียดที่จะทำผิด ละเอียดใจ ความละเอียด เป็นความละเอียดและความเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะ เห็นถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับจากการกระทำนั้น จึงไม่กล้าที่จะกระทำ ทำให้ตนเองไม่หลง ทำในสิ่งที่ผิด นั่นคือ มีความละเอียดใจ ละเอียดต่อการทำผิด

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า ทน หมายถึง การอดกลั้นได้ทานอยู่ได้ เช่น ทนคำ ทนทุกข์ทนหนาว ไม่แตกหักหรือบอบสลายง่าย

ความอดทน คือ การรู้จักรอคอยและคาดหวัง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมั่นคง แน่วแน่ต่อ สิ่งที่รอคอยหรือสิ่งที่จูงใจให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่ทน หมายถึง ไม่อดกลั้น ไม่อดทน ไม่ยอม

ดังนั้น ความไม่ทน หมายถึง การแสดงออกต่อการกระทำที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือสังคมในลักษณะที่ไม่ยินยอม ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น ความไม่ทนสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ ทั้งในรูปแบบของกริยาท่าทางหรือคำพูด ความไม่ทนต่อการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ต้องมีการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น การแฉกเพื่อซื้อของ การแฉกเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ผู้ถูกแฉกจึงต้องแสดงออกให้ผู้ ที่แฉกรู้ว่าตนเองไม่พอใจโดยแสดงกริยาหรือบอกกล่าวให้ทราบ เพื่อให้ผู้ที่แฉกยอมที่จะต่อท้าย แฉกกรณีนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ถูกแฉกไม่ทนต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และหากผู้ที่แฉกไปต่อแฉกก็จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความละเอียดต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น ความไม่ทนต่อการทุจริต บุคคลจะมีความไม่ทนต่อการทุจริตมากน้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของแต่ละบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ แล้วมีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งการแสดงกริยาหรือการกระทำจะมีหลายระดับ เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การประกาศให้สาธารณชนรับรู้ การแจ้งเบาะแสการร้องทุกข์กล่าวโทษ การชุมนุมประท้วงซึ่ง

เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุดเนื่องจาก มีการรวมตัว ของคนจำนวนมาก และสร้างความเสียหายอย่างมาก เช่นกัน

(๒) การแสดงความรู้สึกละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

ลักษณะของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต ลักษณะของความละเอียดสามารถแบ่งได้ ๒ ระดับ คือ ความละเอียดระดับต้น หมายถึง ความละเอียดไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ผิดเนื่องจากกลัวว่าเมื่อตนเองได้ทำลงไปแล้วจะมีคนรับรู้หากถูกจับ ได้จะได้รับการลงโทษหรือได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป จึงไม่กล้าที่จะกระทำผิดและ ในระดับที่สองเป็นระดับที่สูงคือแม้ว่าจะไม่มีใครรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไปก็ไม่กล้าที่จะทำ ผิดเพราะนอกจากตนเองจะได้รับผลกระทบแล้วครอบครัวสังคมก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทั้งชื่อเสียงของตนเองและครอบครัวก็จะเสื่อมเสีย บางครั้งการทุจริตบางเรื่องเป็นสิ่งที่เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การลอกข้อสอบ อาจจะไม่มีการใส่ใจหรือสังเกตเห็น แต่หากเป็นความละเอียดขั้นสูงแล้ว บุคคลนั้นก็เลยไม่กล้าทำ

สำหรับความไม่ทนต่อการทุจริตจากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้วคือเป็นการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เพื่อให้รับรู้ว่าจะไม่ทนต่อบุคคลหรือการกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดการทุจริตความไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแบ่งระดับต่าง ๆ ได้มากกว่าความละเอียด ใช้เกณฑ์ความรุนแรงในการแบ่งแยก เช่น หากเพื่อนลอกข้อสอบเรา และเราเห็นซึ่งเราจะไม่ยินยอมให้เพื่อนทุจริตในการลอกข้อสอบ เราก็ใช้มือหรือกระดาษ มาบังส่วนที่เป็นคำตอบไว้เช่นนี้ก็เป็นการแสดงออกถึงการไม่ทนต่อการทุจริต นอกจากการแสดงออก ด้วยวิธีดังกล่าวที่ถือเป็นการแสดงออกทางกายแล้วการว่ากล่าวตักเตือนต่อบุคคลที่ทุจริตการประณาม การประจาน การชุมนุมประท้วงถือว่าเป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริตทั้งสิ้น แต่จะแตกต่างกัน ไปตามระดับของการทุจริต ความตื่นตัวของประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริต โดยท้าย บทนี้ได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีสาเหตุมาจากการทุจริต ทำให้ประชาชนไม่พอใจและรวมตัวต่อต้าน

๓.๒.๒ ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม

(๑) ความเป็นพลเมือง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ปวงชนชาวไทย มีหน้าที่ ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ รวมตลอดทั้งสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และให้ความร่วมมือในการบรรเทาสาธารณภัย

๓. ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๔. เข้ารับการศึกษาบวชนในการศึกษาภาคบังคับ

๕. รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

๖. เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

๗. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

๘. ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

๙. เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

๑๐. ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

(๒) ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมไทยมีความสุขและอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข คือคนไทยทุกคนต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยมี ดังนี้

๑. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในครอบครัว

ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลหลัก ๆ คือ บิดามารดาและบุตรธิดา การที่ครอบครัวจะมีความสุขสมาชิกภายในครอบครัวต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ทำ ดีต่อกัน คือ บิดามารดาควรปฏิบัติต่อบุตรโดยเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้ทำ สิ่งที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรมไม่ให้ประพฤตชั่วส่งผลเสียให้เล่าเรียน สอนมารยาทที่งดงามในสังคม ไม่หลงโทษโดยใช้ความรุนแรง เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันบุตรพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา โดยมีความกตัญญูกตเวที เลี้ยงดูบิดามารดาช่วยกิจการของครอบครัว ประพฤติตนเป็นคนดี เป็นต้น นอกจากนี้สามีและภรรยาควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อกัน โดยยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันเคารพและซื่อสัตย์ไม่นอกใจ รู้จักขยันใช้จ่ายอย่างประหยัด มีเหตุผลและมีความเข้าใจกัน

๒. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในโรงเรียน

สมาชิกในโรงเรียนประกอบด้วย ครู ลูกศิษย์ เพื่อน ๆ เป็นต้น ซึ่งสมาชิกที่ดีต้องปฏิบัติตนต่อกัน โดยครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ กิริยามารยาทต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์ให้เป็นคนเก่ง คนดีนอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีเมตตา มีความยุติธรรมปฏิบัติต่อลูกศิษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนลูกศิษย์ควรปฏิบัติต่อครูโดยประพฤติตนเป็นคนว่านอนสอนง่าย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ขยันตั้งใจเรียน มีความกตัญญูกตเวที ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น นอกจากนี้นักเรียนทุกคนควรปฏิบัติต่อกันในฐานะเพื่อนโดยมีน้ำใจเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน มีความรักใคร่สามัคคีซื่อสัตย์ต่อกัน

๓. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในท้องถิ่น

การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในท้องถิ่น เช่น ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาด และพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ เสียภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามดูแลและตรวจสอบการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยกันอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมกันป้องกันอาชญากรรมภัยจากสารเสพติด เป็นต้น

๔. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีของประเทศ

การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีของประเทศ เช่น ไม่ปฏิบัติตนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลอื่น ไม่รวมตัวกันในทางที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน ดำรงรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เสียภาษีอากร และมีส่วนร่วมในหน่วยราชการหรือการป้องกันประเทศ เป็นต้น

บทสรุป สังคมไทยจะมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้นั้น คนไทยทุกคนจะต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ การเป็นพลเมืองดีที่เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคม และกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต รวมทั้งรู้ถึงบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งสมาชิกทุกคนในสังคมย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ตามสถานภาพของแต่ละคนแตกต่างกัน ถ้าสมาชิกทุกคนในสังคมได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องแล้ว จะได้ชื่อว่าเป็น “พลเมืองที่ดีของสังคมและของประเทศชาติ”

ปัจจุบันนี้ สังคมประชาธิปไตยของไทยมีการเรียกร้อง สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคเพื่อความเท่าเทียมกันมากเกินไปจนลืมน้ำที่ของตน ซึ่งสิทธิและหน้าที่เป็นสิ่งคู่กันเมื่อมีสิทธิก็ต้องมีหน้าที่ พลเมืองของทุกประเทศมีทั้งสิทธิและหน้าที่แต่จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกฎหมายของประเทศนั้น ๆ หน้าที่เป็นภารกิจที่ทุกคนต้องกระทำเพื่อสร้างคุณค่าของความเป็นมนุษย์เมื่อเกิดมาเป็นคน ค่าของคนอยู่ที่การปฏิบัติหน้าที่ โดยมีความรับผิดชอบเป็นหัวใจสำคัญ และต้องสอดคล้องกับบทบาททางสังคมที่แต่ละบุคคลดำรงอยู่ เพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่อย่างมีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งอาจเป็นหน้าที่ตามหลักกฎหมาย หลักศีลธรรมวัฒนธรรม ประเพณี และเมื่อทุกคนปฏิบัติได้เช่นนี้แล้วสังคมไทยก็จะเป็นสังคมพลเมืองที่มีความเข้มแข็ง เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศอย่างแท้จริง

คู่มือต่อต้านการทุจริตอนุสัญญาสหประชาชาติ ฉบับประชาชน
(United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

๓.๓ สถานการณ์การทุจริต

๓.๓.๑ สถานการณ์ทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการเมืองและการบริหาร ผลกระทบในปัจจุบันคือ เมื่อมีข้าราชการที่ทุจริตจำนวนมาก ทำให้เกิดความเสียหายในการทำงาน ส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ เมื่อเกิดการทุจริตอย่างเช่น การรับเงินตอบแทน ทำให้การสรรหาบุคลากรที่ดีไปทำงานจะกระทำได้อย่างยาก ในด้านการเงินและงบประมาณหากมีการทุจริตจากงบประมาณในการทำงานซึ่งมีน้อยอยู่แล้วลดน้อยลงไปอีก ก็จะก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานต่อไปในอนาคต

ส่วนผลกระทบในอนาคต ด้านการเมือง ประชาชนจะเสื่อมศรัทธาต่อผู้นำทำให้การพัฒนาบ้านเมืองในระบอบประชาธิปไตยล้มเหลว ทำให้เกิดระบอบเผด็จการหมุนเวียนเข้ามาเป็นวงจร

ด้านการบริหารงานบุคคล อาจทำให้ข้าราชการเกิดความท้อถอยจากการทำดีโดยไม่ได้รับผลตอบแทน

๒. ด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบในปัจจุบันคือ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามความเป็นจริง และในส่วนของการทำงาน จะมีการปล่อยให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศ ด้วยค่าแรงที่ต่ำกว่า ทำให้เกิดการว่างงานของแรงงานคนไทย ก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งส่งผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย เช่น มอไซค์รับจ้าง แท็กซี่ มักถูกจับผิดในข้อหาเล็ก ๆ น้อย ๆ จึงทำให้รายได้ต่อวันทีน้อยอยู่แล้วลดลงไปอีก

ส่วนผลกระทบในอนาคต อาจทำให้เกิดการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศมาพัฒนาประเทศ และเมื่อมีการทุจริตก็จะประสบกับปัญหาเงินไม่พอทำให้ต้องกู้เงินอยู่ตลอดเวลาและอาจทำให้เกิดปัญหาเงินหมุนเวียนนอกระบบเป็นผลเสียต่อการเงินของประเทศในระยะยาว อีกทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทำให้เกิดปัญหาฟุ่มเฟือยสินค้าราคาแพงและต้นทุนสูง

๓. ด้านสังคมจิตวิทยา ผลกระทบในปัจจุบันคือ อาจทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการ เช่น ผู้มาติดต่อบางรายอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มกว่าที่ต้องจ่ายตามระเบียบ หากไม่จ่ายก็จะไม่ได้รับความสะดวกนั้นๆ หรือการปล่อยให้สินค้าหนีภาษีผ่านด่านเพราะได้รับสินบน เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นผู้มีเงินกับคนจนมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างค่านิยมในสังคมไทย

ส่วนผลกระทบในอนาคตคือ ทำให้ระบบการบริการประชาชนไม่ได้รับการพัฒนา และเมื่อเกิดค่านิยมแบบผิดๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อประชาชนรุ่นต่อ ๆ ไปขาดคุณภาพ ไม่ใช่เพียงแค่ทุจริตภายในองค์กรหรือภายในโครงการใดโครงการหนึ่ง หรือเพียงแค่กลุ่มคนชั้นนำกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การทุจริตเมื่อผู้มีตำแหน่งสูงกว่าทุจริต ส่งคำสั่งลงมา ยังผู้ใต้บังคับบัญชา กลายเป็นการทุจริตเป็นทอด ๆ เป็นระบบ ทำให้เกิดความเสียหายทั้งในระดับภาครัฐและภาคประชาชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทั้งประเทศ

แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังมีความพยายามหาผลกระทบด้านบวกในการทุจริตอยู่เช่นกัน คือ ในระยะสั้นจะทำให้เกิดการลงทุนและการบริโภค มีการจ้างงานมากขึ้นจนเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การที่ภาคเอกชนได้ประโยชน์จากการทุจริตจะทำให้มีการลงทุนมากขึ้น ก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิต การจ้างงาน และการบริโภค อีกทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกทางราชการ

(๑) การทุจริตสินบน

คำจำกัดความสินบน ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

(๑) (โบราณ) น. ทรัพย์สินหรือสิ่งของที่จะให้เป็นเครื่องบูชาคุณหรือตอบแทนผู้ที่ช่วยให้สำเร็จตามประสงค์

(๒) (กฎหมาย) น. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคลเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

(๓) น. เงินที่จ่ายให้แก่ผู้นำจับ

คำว่า สินบน หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ให้แก่บุคคล เพื่อให้ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการตามที่ผู้จ่ายเงินสินบนต้องการ คำว่า สินบน ประกอบด้วยคำว่า สิน กับคำว่า บน “สิน” เป็นคำไทย แปลว่า ทรัพย์สิน ส่วนคำว่า “บน” เป็นคำภาษาเขมรว่า บน (อ่านว่า บ้อน) หมายถึง การขอร้องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยโดยสัญญาว่าหากช่วยให้สำเร็จแล้วจะให้สิ่งของตอบแทน สินบนจึงหมายถึงเงินที่ให้ในลักษณะการบน แต่เป็นการบนเพื่อให้ช่วยในการทุจริต การให้สินบนจึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่บ้านเมือง เพื่อให้อนุมัติโครงการต่าง ๆ ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินมากกว่าที่ควรจ่ายจริงหลายเท่า จัดเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยตรง แต่อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินที่เรียกว่าเงินสินบนอีกประเภทหนึ่ง คือเงินที่จ่ายให้แก่ผู้นำจับผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย ภาษาไทยเรียกว่า สินบนนำจับ เช่น ผู้ที่ช่วยชี้เบาะแสให้ตำรวจจับผู้ร้ายหรือผู้ต้องหาวากระทำความผิดจะได้รับสินบนนำจับ

สินบน มักจะเกี่ยวข้องกับ การเสนอ การให้ การรับ หรือการเรียกร้องบางสิ่งที่มีมูลค่า (เช่น เงิน ของขวัญ ความช่วยเหลือ) เพื่อโน้มน้าวให้กระทำการใด ไม่กระทำการใดหรือเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลในตำแหน่ง

ความเป็นมาเกี่ยวกับสินบน

เรื่องของสินบนในประเทศไทยปรากฏข้อความในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๑ ว่า “ไพร่ฟ้า ลูกเจ้าลูกขุนผิดแลผิดแพกแสกว้างกัน สวนดูแท้แล้วจึง แล่งความแก่ ข้าด้วยชื่อ บ่เข้าผู้ลัก มักผู้ซ่อน เห็นข้าว่าท่านบ่ใคร่พิน เห็นสินท่านบ่ใคร่เดือด” แปลได้ว่า ถ้าประชาชนหรือลูกเจ้าขุนมูลนาย ผู้มียศศักดิ์คนใดมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันหรือ เป็นความกันก็ให้ทำหน้าที่สอบสวนให้แน่นอนและให้ตัดสินความให้แก่เขาทั้งหลาย ด้วยความยุติธรรม ไม่เข้าข้างโจรหรือผู้เบียดบังทรัพย์สินผู้อื่น เห็นทรัพย์สินของคนอื่นก็ไม่อยากได้ เห็นสินผู้อื่นก็ไม่ริษยา กล่าวคือ ตุลาการทำหน้าที่สอบสวนและตัดสินความด้วยความยุติธรรม ไม่เข้าข้างคนใดและไม่เห็นแก่ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือสินบน

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงมีพระราชประสงค์ให้สร้างป้อมปราการตามหัวเมืองซึ่งต้องมีการเกณฑ์คนไปก่อสร้าง แต่บางคนไม่ยอมทำงานจึงรวบรวมเงินมาให้เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ซึ่งเป็นข้าหลวงที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงไว้วางพระราชหฤทัย เพื่อให้เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ถวายความเห็นในการยับยั้งการสร้างป้อมปราการ ต่อมาสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ทรงทราบถึงเหตุที่เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ถวายความเห็นในการยับยั้งสร้างป้อมปราการเพราะได้รับเงินจากคนไม่ยอมทำงาน จึงสั่งลงทัณฑ์ เจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) โดยการโบยอย่างหนักจนล้มป่วยและถึงแก่อนิจกรรมในเวลาต่อมา

ปัจจุบัน การบริหารภาครัฐของไทยมีวิวัฒนาการและการพัฒนาระบบบริหารภาครัฐ จึงเกิดรูปแบบ “สินบน” รูปแบบใหม่ขึ้น อาทิ สินบนข้ามชาติ สินบนในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ สินบนในการอนุมัติ อนุญาต เป็นต้น

สินบนเกิดจากเจ้าพนักงานของรัฐได้ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจรัฐ โดยอีกฝ่ายได้ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะการให้นั้นจะเกิดจากความสมัครใจหรือไม่ก็ตาม และการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจรัฐ จะชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม ซึ่งล้วนก็เป็นสินบนทั้งสิ้น และสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ จนเป็นเหตุของความเลื่อมล้ำ การได้รับจัดสรรทรัพยากร หรือความไม่เท่าเทียมในการรับบริการหรือการดำเนินการจากรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าเสรีของประชาชนโดยตรง ส่วนในด้านธุรกิจการจ่ายสินบน เป็นการเพิ่มต้นทุนหรือเพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการเมื่อธุรกิจหรือกิจการใดมีการจ่ายสินบน ซึ่งถือเป็นต้นทุนประเภทหนึ่งที่จะถูกผลักภาระให้กับผู้ซื้อ ไม่ว่าจะในรูปแบบการขึ้นราคาสินค้า การลดคุณภาพหรือปริมาณของสินค้า ซึ่งล้วนแต่ส่งผลต่อกำลังการซื้อที่ลดลงและส่งผลกระทบต่อธุรกิจของผู้ประกอบการ เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง รวมถึงการพัฒนาประเทศ

ไม่ว่าคุณ...?

จะเรียกมันว่าอะไร

ค่าน้ำร้อนน้ำชา

เงินใต้โต๊ะ

ค่าคุ้มครอง

สินน้ำใจ

ส่วย

ปิ๊ะเจี๊ยะ

สินบน

หากเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง

เป็นความผิดฐานรับสินบน มีโทษถึงจำคุกและประหารชีวิต

สำนักการชดกันแห่งผลประโยชน์ | สำนักงาน ป.ป.ช.

รูปภาพที่ ๙ ข้อมูล “สินบน”

สินบน คืออะไร?

สำนักงาน ป.ป.ช.

สินบน คือ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

รับสินน้ำใจ อาจกลายเป็น "รับสินบน"

สำนักงาน ป.ป.ช.

"สินน้ำใจ" คือ เงินหรือทรัพย์สินที่ให้เป็นรางวัล

สินน้ำใจ อาจเป็นการให้ที่แอบแฝงโดยหวังประโยชน์ หรือผลตอบแทนจากการที่เจ้าพนักงานของรัฐ จะต้องกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ด้วยแล้ว เช่นนี้ การรับ "สินน้ำใจ" อาจกลายเป็นการ "รับสินบน" ไปในที่สุด

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

"การรับสินน้ำใจ" เป็นกลุ่ม "ประพฤติมิชอบ" (Misconduct)

สำนักงาน ป.ป.ช.

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ หรือ "Transparency International" (TI) กำหนดให้ "การรับสินน้ำใจ" เป็นกลุ่ม "ประพฤติมิชอบ" เป็นการคอร์รัปชันรูปแบบหนึ่งที่ต้อง "ขจัด" ให้หมดไป โดยประเทศต่างๆ มักจะกำหนดมาตรการการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันคำนวณเป็นเงินได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ที่มา : คู่มือ กฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 128

สำนักงาน ป.ป.ช.

รูปภาพที่ ๑๐ "สินบน" เปรียบเทียบ "สินน้ำใจ"

๓.๓.๒ รู้ทันกลโกงสินบน ทุจริตเชิงนโยบาย ฮั้วประมูล และทุจริตเลือกตั้ง กลโกง ๖ รูปแบบ

๑. สินบน
๒. ฮั้วประมูล
๓. ร่ำรวยผิดปกติ
๔. ปกปิดบัญชีทรัพย์สินหรือแจ้งเท็จ
๕. ทุจริตเชิงนโยบาย
๖. ผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. สินบน

สินบน หมายถึงผลประโยชน์ใน รูปแบบต่างๆ ที่ให้ หรือรับจากใคร ก็ตาม เพื่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ ซึ่งไม่ใช่ค่าจ้าง ค่าแรง หรือเงินเดือน ที่ควรจะได้รับตามที่ตกลงกัน ทั้งนี้ สินบนแบ่งเป็น ติดสินบน (การเสนอให้) และ เรียกสินบน (การเรียกเก็บ)

ส่วย หมายถึง สินบนที่จ่ายเป็นประจำ

กินตามน้ำ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ได้ เรียกรับ แต่ไม่ปฏิเสธ

ตัวอย่าง

“ติดสินบน” นายกินจุ โอนรถยนต์ ให้ แก่นายกินมาก ซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน เพื่อให้ มีการออก ใบอนุญาตสถานบริการให้นายกินจุ ถือว่านายกินจุติดสินบน(การเสนอให้) เจ้าพนักงาน และนายกินมากรับ สินบน

“เรียกสินบน” นายกินไม่หยุด เป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งเอ่ยปากขอให้ นายกินไม่เลือก จ่ายเงินแก่ตนเพื่อให้ การจดทะเบียนที่ดิน ของนายกินไม่เลือก เร็วกว่าปกติ ถือว่านายกินไม่หยุดเรียก สินบนและนายกินไม่เลือก จ่ายสินบน

“กินตามน้ำ” นายกินเรียบเป็นหนึ่งใน คณะกรรมการตรวจการจ้างสิ่งปลูกสร้างของราชการ รับเงิน จากนายกินไม่เหลือ ซึ่งเป็นผู้ รับเหมาก่อสร้าง โดยนายกินเรียบไม่ได้เรียกร้อง นายกินไม่เหลือแจ้งว่า “กรรมการ ทุกคนรับกันหมดแล้ว” นายกินเรียบทราบดีว่ากรรมการทุกคน รับจริง จึงยอมรับเงินนั้นโดยไม่ ปฏิเสธ เพื่อไม่ให้ มีปัญหาในหน่วยงาน ถือว่า นายกินเรียบกินตามน้ำ

“ส่วย” พ่อค้าแม่ค้าทางเท้าบริเวณ หนึ่งได้จ่ายเงินรายเดือนเป็น ประจำแก่นายริดไถซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่ เทศบาล เพื่อที่จะได้ค้าขายบนทางเท้าได้ ถือว่านายริดไถรับส่วย และ พ่อค้าแม่ค้าส่งส่วย

๒. กลโกงฮั้วประมูล

ฮั้วประมูล หมายถึง การทำอย่างไรก็ได้ให้คู่แข่งยอมหลักทางในการประมูลแข่งขันของเสนอราคา รวมถึงขีดขวงการเสนอประโยชน์สูงสุดให้แก่หน่วยงานของรัฐ จนทำให้ประเทศชาติเสียหาย

กลโกงของการฮั้วประมูล

๑. หน่วยงานราชการแห่งหนึ่งมีโครงการสร้างตึกใหม่ จึงจัดให้มีการยื่นซองประกวดราคา โดยกำหนด งบประมาณโครงการไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท

๒. มีบริษัทสนใจเข้าร่วมประมูลราคา โดยมีบริษัทกินบ้านกินเมือง จำกัด เป็นตัวเก็ง ซึ่งบริษัทกินบ้าน กินเมืองคำนวณต้นทุนก่อสร้างอยู่ที่ประมาณ ๘๐ ล้านบาทก็สามารถชนะการประมูลได้สบาย

๓. ก่อนวันยื่นซองประมูล บริษัทกินบ้านกินเมืองได้โทรศัพท์ติดต่อบริษัทอื่น โดยขอความร่วมมือให้ เสนอราคาสูงกว่า ๙๕ ล้านบาท และจะจ่ายค่าตอบแทนให้บริษัทละ ๓ ล้านบาท เนื่องจากบริษัทกินบ้านกินเมือง จะยื่นราคาที่ ๙๕ ล้านบาท ซึ่งในความเป็นจริงยื่นแค่ ๘๐ ล้านบาท ก็อาจชนะการประมูลได้แล้ว

๔. บริษัทอื่น เห็นว่าสู้ราคาประมูลไม่ได้ หากพลาดการประมูล อาจจะได้เงินเลยสักบาท สู้เอาเงิน ๓ ล้านบาท ไปเลยจะดีกว่า จึงตอบตกลงตามที่บริษัทกินบ้านกินเมืองยื่นข้อเสนอ ทำให้ บริษัทกินบ้านกินเมืองชนะการ ประมูลงานครั้งนั้นด้วยราคายื่นซอง ๙๕ ล้านบาท

๓. ร่ำรวยผิดปกติ

กลโกงประเภทนี้มักเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ตำแหน่งหรือมีอำนาจ หน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นร่ำรวยผิดปกติ หรือ ทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นผิดปกติ

ร่ำรวยผิดปกติ หมายถึง ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมาก หรือหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่ สมควรจากการทำงาน หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ หากเมื่อพ้นตำแหน่งแล้วบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินได้เปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลง ผิดปกติ เรียกว่า ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

กลวิธีการโกง

นายละโมบเข้ารับตำแหน่งอธิบดีในกรมกองซึ่งดูแลการเก็บภาษีหลังจากนั้นนายละโมบมีเงินในบัญชี เพิ่มขึ้นมหาศาล โดยไม่สามารถพิสูจน์ที่มาที่ไปของเงินดังกล่าวได้ ถือว่านายละโมบร่ำรวยผิดปกติ

๔. ปกปิดบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน หรือ แจ้งเท็จ

“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น หรือหนี้สินลดลงผิดปกติ ไม่มีที่มาที่ไป ส่อแววจะพบการทุจริต”

หลายคนอาจยังไม่ทราบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากจงใจปิดบังไม่ยื่นข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินหรือยื่นแสดงรายการด้วย ข้อความอันเป็นเท็จ เราเรียกว่า ปกปิดบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินเป็นเท็จ

กลวิธีการโกง

นายกินทุกทาง เป็นปลัดกระทรวงหนึ่ง มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินแก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามบทบัญญัติทางกฎหมายแต่นายกินทุกทางจงใจไม่ยื่น เพราะกลัวจะถูกตรวจสอบ ที่มาของทรัพย์สินที่ตนมีอยู่ ถือว่านายกินทุกทางจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินส่วน

นายกินตลอดตัว เป็นนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งนายกินตลอดตัวมีทรัพย์สินรวม ๑๐๐ ล้านบาท แต่จงใจแสดงข้อมูลว่ามีทรัพย์สิน เพียง ๒๐ ล้านบาท ถือว่านายกินตลอดตัวจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเท็จ

๕. ทุจริตเชิงนโยบาย

กลโกงประเภทนี้จะพบมากในหมู่ข้าราชการระดับสูง และนักการเมืองในบ้านเราบางกลุ่ม คนเหล่านี้ จะอาศัยการกำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่ประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง เช่น ผุดโครงการผลาญงบประมาณ ตรา กฎหมายด้วยความรีบเร่ง ทั้งรีบแก้รีบเพิ่มกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ซึ่งบางครั้งเราเรียกว่า การทุจริตระดับนโยบาย

กลวิธีการโกง

นายกินเจียบเป็นรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจในการบริหารนโยบายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย นายกินเจียบจึงผลักดันโครงการสร้างโรงบำบัดน้ำเสียผ่านมติคณะรัฐมนตรีจนเป็นผลสำเร็จ พร้อมกันนั้น นายกินเจียบได้เปิดบริษัทเพื่อกว้านซื้อที่ดินในบริเวณที่จะดำเนินโครงการสร้างโรงบำบัดน้ำเสียโดยนายกินเจียบใช้อำนาจรัฐมนตรีข่มขู่ให้ข้าราชการกรมที่ดินออกโฉนดในที่สาธารณะประโยชน์ และซื้อที่ดินราคาถูกจากชาวบ้านในพื้นที่รวมทั้งให้บริษัทเอกชนที่ตนจัดตั้งขึ้นมาเสนอขายที่ดินเหล่านั้นให้กับโครงการบำบัดน้ำเสียในราคาที่สูงขึ้นเพื่อรับส่วนต่างจากการขายที่ดินอีกทั้งนายกินเจียบยังสั่งให้มีการปรับแผนโครงการเพื่อให้ที่ดินของบริษัทที่ตัวเองมีส่วนเกี่ยวข้องได้ประโยชน์มากที่สุด กรณีนี้เห็นได้ว่า นายกินเจียบฉ้อโกงด้วยวิธีทุจริตเชิงนโยบาย

๖. ผลประโยชน์ทับซ้อน

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เราเรียกกันติดปากว่าผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับคนหรือพวกพ้องแทน ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ

กลวิธีการโกง

นางสาวกินແທກเป็น นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ลงนามทำสัญญาว่าจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงานอาคารบริหารส่วนตำบล โดยที่ตนเป็นคู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างด้วย จะเห็นได้ว่าผลประโยชน์ส่วนรวมที่นางสาวกินແທກ ซึ่งเป็นนายก อบต. ต้องดูแลเรื่องการก่อสร้างอาคารสำนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัวในฐานะผู้รับจ้างก่อสร้าง ถือว่านางสาวกินແທກมีผลประโยชน์ทับซ้อน

การทุจริตเลือกตั้ง

หลักการสำคัญพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการเลือกตั้งมีอยู่ ๒ ประการ คือ จะต้องเป็นการเลือกตั้งที่เสรี (free) และต้องเป็นการเลือกตั้งที่เป็นธรรม (fair) แต่หลายครั้งในอดีต เรามักได้ยินข่าวการทุจริตการเลือกตั้งอยู่เสมอ ดังนั้น ในบทความนี้จึงจะเป็นการอธิบายว่าการกระทำใดบ้างที่เข้าข่ายทุจริตการเลือกตั้งตามกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้บัญญัติถึงข้อห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมไว้หลายประการ

ข้อห้ามประการแรก คือ ห้ามจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้แกเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๗๓) โดยวิธีการดังต่อไปนี้

๑. จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

๒. ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

๓. ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ

๔. เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

๕. หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง การกระทำทั้ง ๕ ข้อ นี้ ก็คือ “การซื้อเสียง” ในรูปแบบต่างๆ นั้นเอง โดยที่กฎหมายยังได้บัญญัติเพิ่มเติมต่อไปว่า การกระทำข้อ ๑ และ ๒ ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการ ส่วนข้อ ๓ นั้นไม่รวมถึงผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตนเพื่อหาเสียงแก่ตนเองโดยไม่ใช้อุปกรณ์ในการแสดงมหรสพ

ข้อห้ามประการที่สอง คือ “ห้ามมิให้ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครหรือส่งผู้สมัคร หรือไม่ลงสมัครหรือไม่ส่งผู้สมัครอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม” (มาตรา ๗๕) ซึ่งข้อห้ามในประการนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการห้าม “ฮั้วเลือกตั้ง” กันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองนั่นเอง

ข้อห้ามประการที่สาม คือ “ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ” และห้ามกระทำเช่นนี้ “เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” (มาตรา ๗๖) ในข้อนี้ ก็คือการห้าม “ขนคนไปลงคะแนน” นั่นเอง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อห้ามประการที่สี่ คือ “ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใดๆ เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติ” (มาตรา ๗๗) ความในข้อนี้ คือการห้ามชาวต่างชาติช่วยเหลือให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองพรรคใด

ข้อห้ามประการที่ห้า คือ “ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใดๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง” (มาตรา ๗๘) ข้อห้ามในข้อนี้ก็คือการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่ของตนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันจะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่โดยปกติหรือการช่วยเหลือดำเนินการเลือกตั้ง

ข้อห้ามประการที่หก คือ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนเลือกตั้ง ๑ วันจนถึงวันเลือกตั้ง” (มาตรา ๗๙) ซึ่งข้อนี้หมายความว่าห้ามหาเสียงทุกวิธีการ (รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการหาเสียงดูเพิ่มเติมในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑)

ทั้งนี้ หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม มีการทุจริตเกิดขึ้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจไต่สวนและพิจารณาแจกใบเหลือง ใบส้ม ใบแดง ใบดำ แก่ผู้สมัครหรือผู้ใดก็ได้ทั้งก่อนและหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งบทลงโทษในแต่ละกรณีจะมีความหนักเบาแตกต่างกันไป

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตัดสินใจเลือกตัวแทนของตนเอง แต่การเลือกตั้งที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นการเลือกตั้งที่ “ชอบธรรม” นั้นต้องเป็นการเลือกตั้งที่เสรีและเป็นธรรมเป็นหลักการพื้นฐาน จึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่จะต้องช่วยกันทำให้การเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึงนี้เป็นไปอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้การเลือกตั้งครั้งนี้ชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและประชาคมระหว่างประเทศ

การซื้อขายเสียง

การซื้อขายเสียงมีได้หลายแบบ เช่น การแลกเปลี่ยนเป็นเงิน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการที่จำเป็น วิธีนี้มักใช้เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้ออกเสียงลงคะแนนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงลงคะแนนในทางใดทางหนึ่ง วิธีนี้พบได้แพร่หลายทั่วโลก

ในพื้นที่บางส่วนของสหรัฐอเมริกาในกลางถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ สมาชิกพรรคการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งจะซื้อขายคะแนนเสียงกัน ซึ่งบางทีกระทำกันอย่างโจ่งแจ้งและบางทีอาจกระทำในทางลับ ผู้ออกเสียงลงคะแนนจะได้รับการชดเชยด้วยเงินสดหรือได้รับจ่ายค่าบ้านหรือภาษี เพื่อปิดการซื้อขายเสียงเป็นความลับ พรรคการเมืองจะเปิดร้านซื้อคะแนนเสียงกันโดยมีเจ้าหน้าที่ประจำ พรรคการเมืองยังว่าจ้างนักส่งข่าวเพื่อไปหาผู้ออกเสียงในที่สาธารณะและต่อรองเอาคะแนนเสียง

บัตรเลือกตั้งที่ทำให้หลงผิดหรือสับสน

บัตรเลือกตั้งยังอาจถูกใช้เพื่อทำให้คะแนนเสียงไปถึงพรรคการเมืองพรรคหนึ่งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งน้อยลง โดยใช้การออกแบบหรือลักษณะอย่างอื่นเพื่อทำให้ผู้ออกเสียงสับสนจนลงคะแนนให้ผู้สมัครอีกคนหนึ่ง การออกแบบบัตรเลือกตั้งที่เลวหรือทำให้หลงผิดปกติไม่ขัดต่อกฎหมายจึงไม่ใช่การโกงเลือกตั้งในทางเทคนิค กระนั้นถือว่าเป็นการบ่อนทำลายหลักการแห่งประชาธิปไตย

อีกวิธีหนึ่งในการทำให้ประชาชนสับสนจนลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นที่ไม่ใช่คนที่ตั้งใจไว้คือการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือตั้งพรรคการเมืองที่มีชื่อหรือสัญลักษณ์คล้ายกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองที่มีอยู่เดิม เป้าหมายคือเพื่อทำให้ผู้ออกเสียงลงคะแนนหลงผิดลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองผิดจนมีอิทธิพลต่อผลการเลือกตั้ง วิธีนี้มีประสิทธิภาพเป็นพิเศษเมื่อผู้ออกเสียงลงคะแนนสัดส่วนใหญ่มีการรู้หนังสือจำกัดในภาษาที่ใช้ในบัตรเลือกตั้ง วิธีนี้ก็ไม่ขัดต่อกฎหมายแต่ทำลายหลักการแห่งประชาธิปไตยเช่นกัน

แผนการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption
and Bribery)

ผลงานทางด้านทุจริตและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร : กลุ่มสถาบันครอบครัว

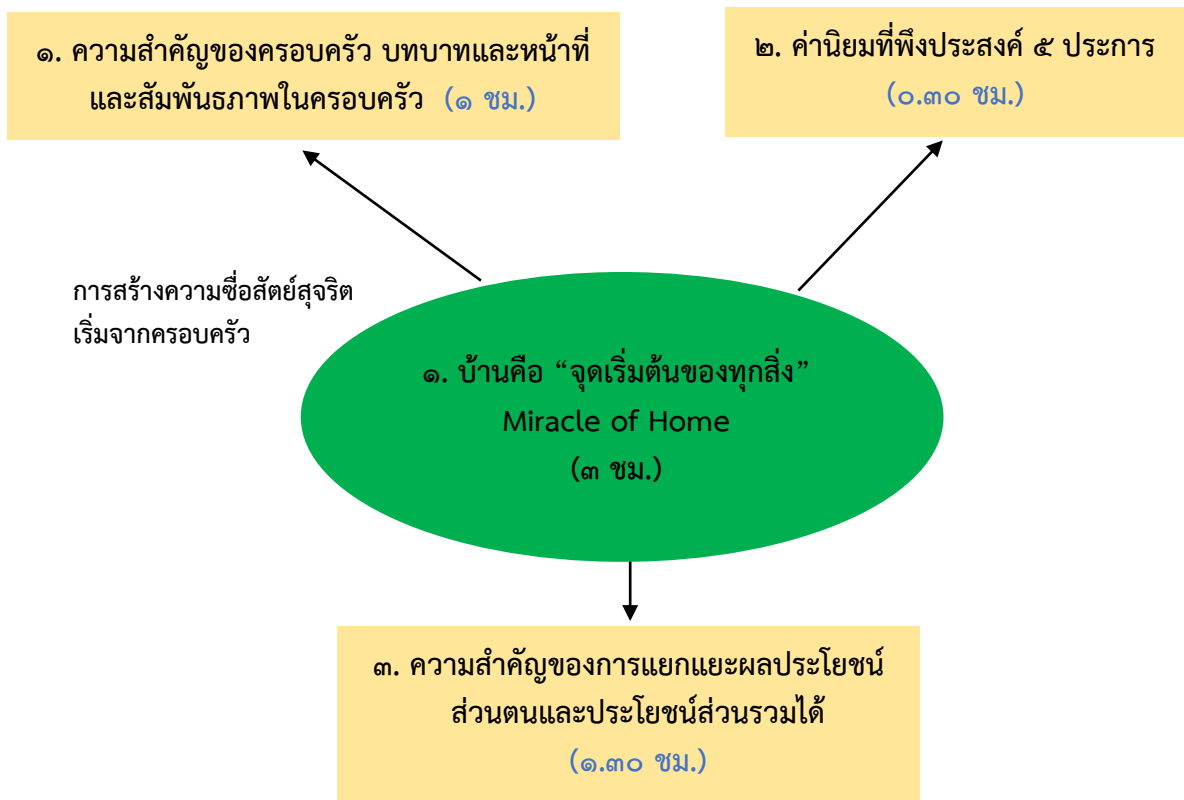
แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
ชุดหลักสูตร : ผสานพลังต้านทุจริตและสินบนในสังคม
(Together against Corruption and Bribery in Society)

เรื่อง	ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
กลุ่มเป้าหมาย	สถาบันครอบครัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)
จำนวนชั่วโมง	๓ ชั่วโมง

๑. ผลลัพธ์การเรียนรู้

ผู้เรียนอธิบายบทบาทและหน้าที่ของการเป็นสมาชิกครอบครัวด้านทุจริต ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ และจิตสาธารณะ สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวมได้

๒. ผังความคิดรวบยอดหลัก (Concept mapping)

๓. หัวข้อความคิดรวบยอดหลัก/ความคิดรวบยอดรอง

- ๓.๑ ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว
  - ๓.๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว
  - ๓.๑.๒ บทบาทและหน้าที่
  - ๓.๑.๓ สัมพันธภาพในครอบครัว
- ๓.๒ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ
  - ๓.๒.๑ ซื่อสัตย์สุจริต
  - ๓.๒.๒ พอเพียง
  - ๓.๒.๓ กตัญญู
  - ๓.๒.๔ รับผิดชอบ
  - ๓.๒.๕ จิตสาธารณะ
- ๓.๓ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม
  - ๓.๓.๑ หลักการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม
  - ๓.๓.๒ ความหมายของระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง
  - ๓.๓.๓ การแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง
  - ๓.๓.๔ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ อธิบายบทบาทและหน้าที่ของการเป็นสมาชิกครอบครัวด้านทุจริตได้
- ๔.๒ อธิบายค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ) ได้
- ๔.๓ ระบุความสำคัญในการด้านทุจริตได้
- ๔.๔ แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบ-๑ แบบทดสอบ แบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นนำ			๑๐

ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้สอนบรรยายให้ความรู้ความสำคัญของครอบครัว	Power point	๓
๘	ผู้สอนแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาคลิปบทบาทหน้าที่ของครอบครัวจากคลิปสั้นแนะนำ https://fb.watch/pEo๕BnMydo/?mibextid=UFLBuX&fs=e&s=TleQ๙V ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	Clip VDO สั้น เรื่อง “บทบาทหน้าที่ของครอบครัว”	๓.๓๐
๙	ผู้สอนบรรยายเรื่องสัมพันธ์ภาพของครอบครัว	Power point	๕
๑๐	ผู้เรียนศึกษาคลิปสั้น “ยายละม่อมกับหลานตะโก”	วีดิทัศน์	๒.๓๐
๑๑	ผู้เรียนศึกษากิจกรรมสานสัมพันธ์ด้านทุจริตในครอบครัว	นิทาน บอร์ด เกม ดูสื่อ คลิป ซีรีส์ ฯลฯ	๖
๑๒	ผู้เรียนทำใบงานอธิบายบทบาทหน้าที่ของครอบครัวด้านทุจริตได้	ใบงานปรนัย ชนิดถูกผิด	๕
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๒๕
ชั้นสรุป			
๑๓	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ (อธิบายความเชื่อมโยงของบทบาทและหน้าที่ของครอบครัวต่อการต้านทุจริต)		๕
๑๔	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธ์ภาพในครอบครัว จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบ-๑ แบบทดสอบ แบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาชั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๔๕

๒. ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ชั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ค่านิยมพึงประสงค์ ๕ ประการ จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบ-๒ แบบทดสอบ แบบ ๓ ตัวเลือก	๔
รวมเวลาชั้นนำ			๙

ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้สอนบรรยายนำเข้าสู่บทเรียนค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ	Powerpoint	๓
๘	ผู้เรียนศึกษาคลิป “ซื่อสัตย์สุจริต” คลิปสะท้อนค่านิยมแห่งความซื่อสัตย์สุจริต เรื่อง “Society of Honesty”	Clip VDO สั้น	๓
๙	ผู้เรียนศึกษาคลิป “พอเพียง” คลิป ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว และความพอเพียงระดับชุมชน	Clip VDO สั้น	๒.๓๖
๑๐	ผู้เรียนศึกษาคลิป “กตัญญู” คลิปนิทานเด็ก กระต่ายกตัญญู https://www.facebook.com/PlanSaraPSR/videos/%E0%B8%9C%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9C%E0%B8%94%E0%B8%97%E0%B8%9D%E0%B8%9C%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%95%E0%B8%98%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%9D%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%9D%E0%B8%9D%E0%B8%9C/๔๗๗๕๒๕๘๘๘๕๙๓๗๑๙๑/?locale=ms_MY	Clip VDO สั้น	๕.๐๑
๑๑	ผู้เรียนศึกษาคลิป “รับผิดชอบ” (นิทานคุณธรรม) เรื่อง ฟ้าใส่กับความรับผิดชอบ	Clip VDO สั้น	๒.๑๒
๑๒	ผู้เรียนศึกษาคลิป “จิตสาธารณะ” ผลงานคลิปวิดีโอเรื่อง “จิตสาธารณะ”	Clip VDO สั้น	๒.๓๖
๑๓	ผู้เรียนศึกษาข้อความในรูปแบบสั้น กระชับ (Short Text) เพื่อ สรุปองค์ความรู้ของผู้เรียน	Powerpoint	๒
๑๔	ผู้เรียนทำใบงานอธิบายค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการได้	ใบงานปรนัย แบบเลือกตอบ	๔
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๒๙
ชั้นสรุป			
๑๕	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้		๓
๑๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบ-๒ แบบทดสอบ แบบ ๓ ตัวเลือก	๔
รวมเวลาชั้นสรุป			๗
รวมเวลาทั้งหมด			๔๕

๓. ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ชั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบ ๓ แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาชั้นนำ			๑๐
ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม ๓.๓.๑ หลักการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม	Platform สำนักงาน ป.ป.ช.	๕
๘	ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม ๓.๓.๒ ความหมายของระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง	Platform สำนักงาน ป.ป.ช.	๕
๙	ผู้สอนสรุปเนื้อหาจากระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา และพิพิธภัณฑสถานออนไลน์	คลิปสรุปเนื้อหา	๕
๑๐	ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม ๓.๓.๓ การแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง	Platform สำนักงาน ป.ป.ช.	๕
๑๑	ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม ๓.๓.๔ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม/สินบน จากระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา และพิพิธภัณฑสถานออนไลน์ สำนักงาน ป.ป.ช.	Platform สำนักงาน ป.ป.ช.	๕
๑๒	ผู้สอนสรุปเนื้อหาจากคลิปจากระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา และพิพิธภัณฑสถานออนไลน์ พร้อม	คลิปสรุปเนื้อหา	๑๐
๑๓	ผู้เรียนดูคลิป คุณว่าใครชนะ	คลิปคุณว่าใครชนะ	๕
๑๔	ผู้เรียนทำกิจกรรมจับผิดภาพจากคลิปคลิป คุณว่าใครชนะ	ภาพจากคลิปคุณว่าใครชนะ	๑๐
๑๕	ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม		๑๐

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๑๖	ผู้เรียนทำใบงานระบุความสำคัญของการต้านทุจริตและแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคมได้	ใบงานปรนัยชนิด เลือกตอบ ๑๐ ข้อ	๑๐
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๐
ขั้นสรุป			
๑๗	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้		๕
๑๘	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบ-๓ แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๖. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- ๑) Attitude Test Questions
- ๒) Infographic/Short text
- ๓) Short video
- ๔) Q&A เลือกตอบตามสถานการณ์ที่กำหนด

แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ระบบแพลตฟอร์มต้านทุจริตศึกษา
- ๒) พิพิธภัณฑ์ด้านโกงออนไลน์

๗. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์การผ่าน
๗.๑ อธิบายบทบาทของการเป็นสมาชิกครอบครัวต้านทุจริตได้	- การทดสอบก่อนเรียน - การทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบชนิดถูก ผิด จำนวน ๕ ข้อ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๒ อธิบายค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ซื่อสัตย์ สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ) ได้	- การทดสอบก่อนเรียน - การทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน ๕ ข้อ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๓ ระบุความสำคัญในการต้านทุจริตได้	- การทดสอบก่อนเรียน - การทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๔ แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ได้	- การทดสอบก่อนเรียน - การทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐

๘. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๘.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

๘.๒ จุดแข็งของการจัดการเรียนรู้

.....

.....

๘.๓ สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

ใบความรู้

เรื่อง	ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
กลุ่มเป้าหมาย	สถาบันครอบครัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)
จำนวนชั่วโมง	๓ ชั่วโมง

๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว

นิยามครอบครัว

ครอบครัว คือ “บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยา หรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือทางกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวต่างมีบทบาทหน้าที่ต่อกัน และมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน” (กรมกิจการสตรี)

๑.๑.๑ ความสำคัญของครอบครัว

ครอบครัวมีความสำคัญต่อสมาชิกทุกคน ทุกรุ่น เป็นทั้งสถานที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นหรือให้กำเนิดชีวิตอบรมเลี้ยงดู ให้ความรักความอบอุ่น ให้ความช่วยเหลือลบลอบบุคลิกภาพและคุณลักษณะ อบรมขัดเกลาเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และระเบียบทางสังคม ครอบครัวมีความสำคัญ คือ

- (๑) เป็นที่หล่อหลอมบุคลิกภาพและคุณลักษณะของสมาชิกของครอบครัว
- (๒) เป็นที่อบรมขัดเกลาและถ่ายทอดระเบียบทางสังคม
- (๓) เป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาสังคม

๑.๑.๒ บทบาทและหน้าที่

การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมองได้ใน ๓ มิติ คือ มิติด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครอง

รูปภาพที่ ๑ บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

๑.๑.๓ สัมพันธภาพในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยรวมอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยมีการปฏิสัมพันธ์ การพูดคุย การแสดงออกซึ่งความรัก และทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกัน ซึ่งมีทั้งสัมพันธภาพที่ดีและไม่ดี การที่ครอบครัวมีความปรองดองสามัคคีกัน ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาวะทางจิตที่ดี เป็นรากฐานที่ดีที่ทำให้มีการพัฒนาทางจริยธรรมและคุณธรรม และเป็นเกราะป้องกันสิ่งชั่วร้ายอันตรายต่าง ๆ ได้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวนั้น สมาชิกในครอบครัวจึงควรมีการสื่อสารกัน ทำความเข้าใจกันด้วยเหตุผล ปรารถนาดีต่อกันด้วยความจริงใจ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือกัน ร่วมกันสร้างป้อมปราการที่แข็งแรงเพื่อฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายได้

ลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวมีหลายลักษณะ คือ สัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยา ระหว่างพ่อแม่และลูก ระหว่างพี่น้อง หรือระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว จะเกิดขึ้นได้จากปัจจัยพื้นฐาน ดังนี้

๑. ชื่นชมคุณค่าของคนในครอบครัว
๒. มีเวลาอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน
๓. มีพื้นที่ต่อความสุขและสวัสดิภาพของคนในครอบครัวร่วมกัน
๔. มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างดี
๕. มีศรัทธาต่อศาสนา จะช่วยให้มีสติ อดทน ให้อภัย ระวังความโกรธ และช่วยเหลือสังคม
๖. มีสมรรถนะในการจัดการกับวิกฤตการณ์ของครอบครัวได้ดี

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) ด้านสัมพันธภาพ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านสัมพันธภาพ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยการแสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ระหว่างกัน สื่อสารกันอย่างมีคุณภาพ ยอมรับและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพร้อมตัดสินใจ ด้วยเหตุผล และไม่ใช้ความรุนแรง

๒) ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว หรือความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ เช่น การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว การเป็นแบบอย่างที่ดี การปลูกฝังคุณธรรมและศาสนา และการจัดการเวลาให้ครอบครัว

๓) ด้านการพึ่งตนเอง ความเพียงพอทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการพึ่งตนเอง เช่น ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน ความรู้และการพึ่งพาผู้อื่นในด้านเศรษฐกิจ

๔) ด้านสุขภาพครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการรอบรู้ทางสุขภาพ การที่สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี มีการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ และสามารถดูแลสมาชิกที่มีปัญหาสุขภาพได้ดี

๕) ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ เช่น อิทธิพลของเทคโนโลยีสื่อสารในครอบครัว และการมีข้อตกลงในการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในครอบครัว

๖) ด้านทุนทางสังคม หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านทุนทางสังคม เช่น การเชื่อมโยงสังคม (การมีส่วนร่วม) ทรัพยากรสังคม (การช่วยเหลืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ) สภาพความปลอดภัยของที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

๗) ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก หมายถึง องค์กรประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก เช่น การเตรียมพร้อมและความพร้อมในการเผชิญภาวะยากลำบาก การปรับตัว/ฟื้นตัวเมื่อเผชิญภาวะยากลำบาก การให้ความช่วยเหลือครอบครัวอื่น และการเรียนรู้เมื่อผ่านความยากลำบากมาแล้ว

๑.๒ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการของครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน

๑.๒.๑ **ซื่อสัตย์สุจริต** คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

๑.๒.๒ **พอเพียง** คือ เป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลกมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น

๑.๒.๓ **กตัญญู** คือ รู้สึกถึงบุญคุณที่เขาทำแก่ตน คือผู้ระลึกว่าใครเคยทำดีเคยช่วยเหลือเกื้อกูลตนมาก็ยอมรับและไม่ลืมบุญคุณของผู้นั้น

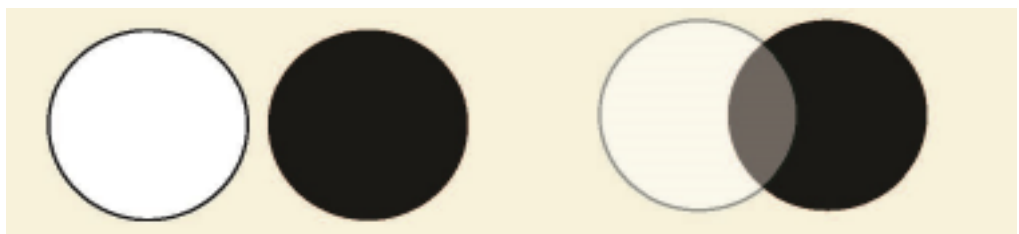
๑.๒.๔ **รับผิดชอบ** คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด

๑.๒.๕ **จิตสาธารณะ** คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

๑.๓ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

๑.๓.๑ หลักการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ตัวบุคคล โดยการปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคม ต้องแยกแยะให้ได้ว่า “เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนตน...เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม” ต้องแยกออกจากกันให้ได้อย่างเด็ดขาด ไม่นำมาปะปนกัน หากเกิดกรณีผลประโยชน์ขัดกันต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำการหรือใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนรวม หากปล่อยให้ผลประโยชน์ส่วนตน หรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจแล้ว ย่อมเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนและประเทศชาติ

พื้นที่สีขาว แทน ประโยชน์ส่วนตน

พื้นที่สีดำ แทน ประโยชน์ส่วนรวม

พื้นที่สีเทา เกิดจากการทับซ้อนของสีขาวและสีดำ

เป็นพื้นที่เกิด “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม”

รูปภาพที่ ๒ หลักการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

๑.๓.๒ ความหมายของระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง

ระบบคิดฐานสอง (Digital) เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูล ที่สามารถเลือกได้ เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาส ที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช้กับ ไม่ใช่, จริง กับ เท็จ, ทำได้กับทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

ระบบคิดฐานสิบ (Analog) เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูล ที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

รูปภาพที่ ๓ ระบบคิด

๑.๓.๓ การแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง

สาเหตุที่คนส่วนใหญ่ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก อันเป็นสาเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่การทุจริตนั้น เกิดจาก“ระบบการคิด” ที่ไม่ถูกต้อง นั่นเอง

ตัวอย่าง การแยกแยะความถูกต้อง ระบบคิดฐานสิบ และระบบคิดฐานสอง

สก๊อตเทป
ที่บ้านหมด
ทำไงดี

ไปซื้อเองสิ
อย่าอายงอออฟฟิศ
ไปใช้ส่วนตัวเลย

คิดฐานสอง

เอาของ
ออฟฟิศไปสิ
ไม่เป็นไรหรอก

คิดฐานสิบ

กำลังรีบ
ที่เที่ยงต่อคิว

ทำไงดี

ต่อคิวสิ
ยังต่อคิวเป็นระเบียบ
ยังช่วยให้เร็วขึ้น

คิดฐานสอง

แซงคิวไปเลย
กำลังรีบนี้
ทำยังไงได้

คิดฐานสิบ

รูปภาพที่ ๔ คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

โดน
ตำรวจแจกใบสั่ง
ทำไงดี

เสียค่าปรับ
ตามกฎหมาย
ที่กำหนดดีกว่า

คิดฐานสอง

ยัดเงิน

จะได้ไม่ต้องเสียเวลา
ไปสถานีตำรวจ

คิดฐานสิบ

อยากให้ลูก
สอบติด

โรงเรียนชื่อดัง
ทำไงดี

ลูกสอบ
ไม่ติด
ไม่เป็นไร
เรียนที่อื่นก็ได้

คิดฐานสอง

ยัดเงินสิ

ยิ่งเงินเยอะ
ก็ยิ่งสอบติดง่าย

คิดฐานสิบ

รูปภาพที่ ๕ คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

๑.๓.๔ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

แบ่งออกเป็น ๑๐ รูปแบบ คือ

- ๑) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits)
- ๒) การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)
- ๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post - employment)
- ๔) การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)
- ๕) การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)
- ๖) การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)
- ๗) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling)
- ๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism)
- ๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence)
- ๑๐) ผลประโยชน์ทับซ้อนรูปแบบอื่น ๆ

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)

หัวข้อ **ความสำคัญของครอบครัว บทบาทและหน้าที่ และสัมพันธภาพในครอบครัว**

ใบงานอธิบายบทบาทหน้าที่ของครอบครัวด้านทุจริต

คำอธิบาย **โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ข้อที่อธิบายถูกต้อง**
และโปรดทำเครื่องหมาย ✗ ข้อที่อธิบายไม่ถูกต้อง

- ๑. ครอบครัวต้องปมเพาะสมาชิกในครอบครัวให้มีจิตอาสา มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ส่วนรวม
  - ๒. ความซื่อสัตย์ เป็นพื้นฐานของครอบครัวที่ดี และเป็นพื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคม
  - ๓. จริยธรรมและคุณธรรม และเป็นเกราะป้องกันสิ่งชั่วร้ายอันตรายต่าง ๆ ได้
  - ๔. ครอบครัวที่มีความสุข คือ ครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย
  - ๕. ครอบครัวที่เข้มแข็ง มีพื้นฐานจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรม
๑. ครอบครัวเป็นที่หล่อหลอมบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัว (ถูก)
๒. การอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสมตามช่วงวัยเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาเท่านั้น (ผิด)
๓. ครอบครัวต้องให้ความรักความอบอุ่น ใจเวลา และปลูกฝังหลักคิด คุณธรรมให้กับสมาชิกในครอบครัว (ถูก)
๔. การสื่อสารที่ตีบนฐานความเข้าใจกัน เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว (ถูก)
๕. ความรุนแรงในครอบครัว พฤติกรรมเบี่ยงเบน มาจากปัจจัยภายนอกครอบครัว (ผิด)

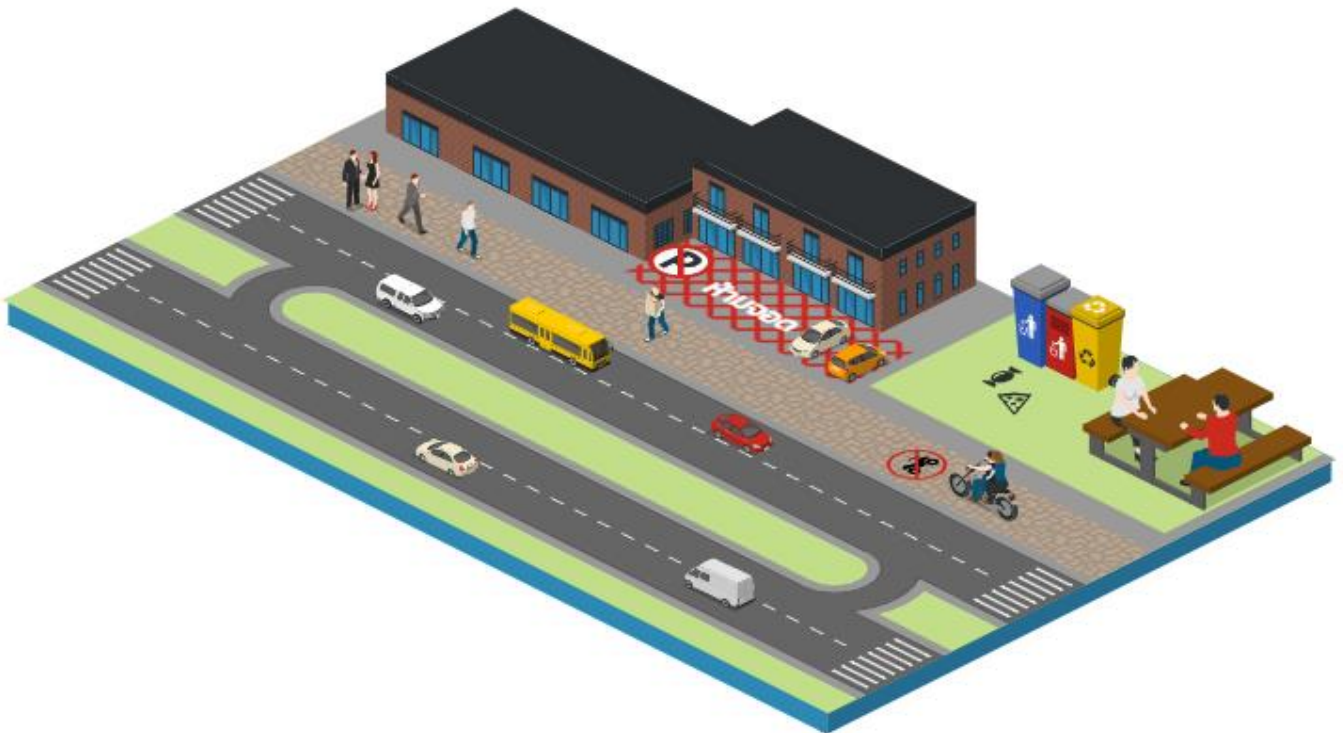
ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)

หัวข้อ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม

กิจกรรมจับผิดภาพจากการชมภาพยนตร์สั้น “คุณว่าใครชนะ”

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย O บนสิ่งที่ไม่ถูกต้องในภาพที่กำหนด

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)

หัวข้อ ความสำคัญของการแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม

แบบฝึกหัด เรื่อง การแยกแยะผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่แสดงถึงการแยกแยะประโยชน์
ส่วนรวม และโปรดทำเครื่องหมาย ✗ ในช่อง หน้าข้อความแสดงถึงการไม่แยกแยะประโยชน์ส่วนรวม

- ให้สินบนตำรวจ
- เก็บขยะที่เกลื่อนพื้น ทิ้งลงถังขยะ
- จ่ายเงินเพื่อฝากลูกเข้าโรงเรียนรัฐที่มีชื่อเสียง
- ยัดเงิน จะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปสถานีตำรวจ
- แข่งคิวผู้อื่น
- รักษาทรัพย์สินส่วนรวม

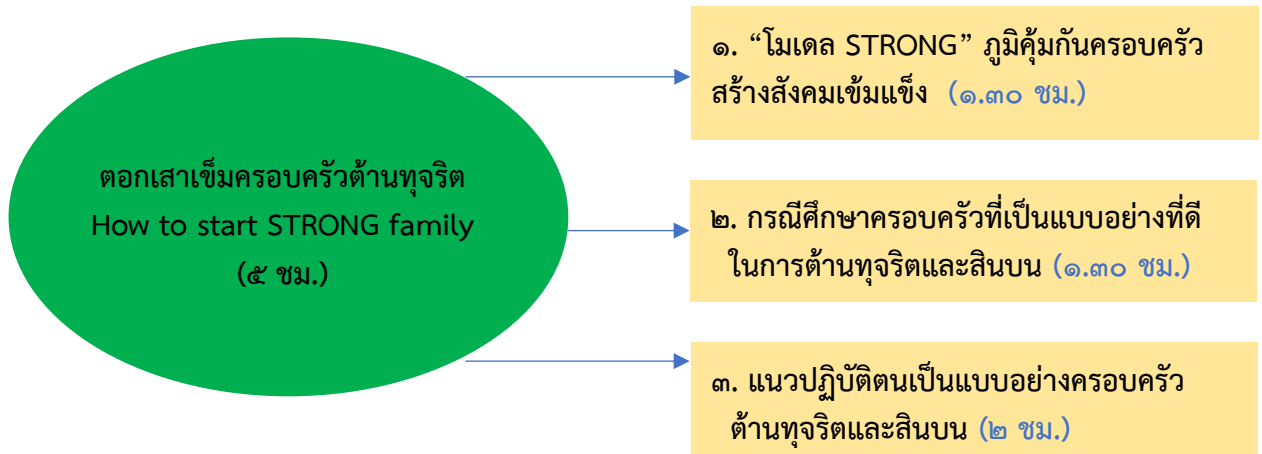
แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
 ชุดหลักสูตร : ผสานพลังด้านทุจริตและสินบนในสังคม
 (Together against Corruption and Bribery in Society)

เรื่อง	ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
กลุ่มเป้าหมาย	สถาบันครอบครัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	ตอกเสาเข็มครอบครัวด้านทุจริต (How to start STRONG family)
จำนวนชั่วโมง	๕ ชั่วโมง

๑. ผลลัพธ์การเรียนรู้

ผู้เรียนอธิบาย “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง วิเคราะห์กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริต อธิบายแนวทางการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และมีส่วนร่วมในการต้านทุจริตได้

๒. ผังความคิดรวบยอดหลัก (Concept mapping)

๓. หัวข้อความคิดรวบยอดหลัก/ความคิดรวบยอดรอง

- ๓.๑ “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง
  - ๓.๑.๑ ความหมายและองค์ประกอบของ “โมเดล STRONG”
  - ๓.๑.๒ การนำความรู้ตาม “โมเดล STRONG” ไปประยุกต์ใช้
- ๓.๒ กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริตและสินบน
  - ๓.๒.๑ กรณีศึกษาครอบครัวตัวอย่างตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ซื่อสัตย์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ)
- ๓.๓ แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริตและสินบน
  - ๓.๓.๑ แนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว
  - ๓.๓.๒ แนวทางและระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ อธิบาย “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการต้านทุจริตได้

๔.๒ วิเคราะห์กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริตได้

๔.๓ อธิบายแนวทางการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต (Do Don't) ได้

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง (ชนิดเลือกตอบ) จำนวน ๑๐ ข้อ	แบบทดสอบ แบบ ๓ ตัวเลือก	๑๐
รวมเวลาขั้นนำ			๑๕
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๘	ผู้เรียนศึกษาแนวคิด หลักการ ความหมาย และการประยุกต์ความรู้ตาม “โมเดล STRONG” ไปใช้	คลิปวิดีโอ และ ข้อความสั้น/ Power Point E-learning STRONG ของ สำนักงาน ป.ป.ช	๑๕
๙	ผู้เรียนรับชมคลิปวิดีโอ Say Hi STRONG model	โมชั่นกราฟิก/ แอนิเมชั่น	๔
๑๐	ผู้สอนแนะนำวิธีการเล่นเกม	คลิปบรรยายวิธีการ เล่นเกม (โดยให้ ผู้ผลิตสื่อเป็น ผู้จัดทำในการสร้าง Ai หรือตัวการ์ตูน แอนิเมชั่นในการ อธิบายวิธีการเล่น เกมขึ้นมา)	๑

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๑๑	ผู้เรียนร่วมเล่นเกม FIND STRONG ตามหาตัวอักษรและคำอธิบาย STRONG	เกมจำลอง สถานการณ์เมือง แห่งแสงสว่าง	๑๕
๑๒	ผู้เรียนค้นหา คู่หู STRONG จับคู่พฤติกรรม STRONG	บัตรภาพ บัตรคำ พร้อมคำอธิบาย หรือเกมจับคู่ และ วิดีโอสั้น/ซีรีส์ การ์ตูน	๑๕
๑๓	ผู้เรียนอธิบายความสัมพันธ์ของโมเดล STRONG กับพฤติกรรมในครอบครัว	ใบงานพิจารณา ความสัมพันธ์ของ โมเดล STRONG กับพฤติกรรม ครอบครัวเข้มแข็ง (ถูก ผิด หรือ จับคู่)	๑๐
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๓๕
ขั้นสรุป			
๑๔	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้		๕
๑๕	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง (ชนิดเลือกตอบ) จำนวน ๑๐ ข้อ	แบบทดสอบ แบบ ๓ ตัวเลือก	๑๐
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๕
รวมเวลาทั้งหมด			๕๐

๒. กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริตและสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในการต้านทุจริต(ชนิดเลือกตอบ) จำนวน ๑๐ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๑๐
รวมเวลาขั้นนำ			๑๕
ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๘	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์สั้นและวิเคราะห์ เรื่อง ชื่อสัตย์สุจริต	คลิปวิดีโอ นักเรียน-ทุนแปะ เจ็ยะ (รูป)	๑๐
๙	ผู้เรียนรับชมกรณีศึกษา เรื่อง ชื่อสัตย์สุจริต	กรณีศึกษา เรื่อง ความชื่อสัตย์ สุจริต	๒
๑๑	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์สั้นและวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง The Diary บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทย พอเพียง	คลิปวิดีโอ	๑๐
๑๒	ผู้เรียนวิเคราะห์กรณีศึกษา เรื่อง พอเพียง	กรณีศึกษา เรื่อง ความ ชื่อสัตย์สุจริต	๒
๑๓	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์สั้นและวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น ความ กตัญญู (ครูประจักษ์) By CP group เครดิต : ซีพี สานฝัน ปันโอกาส	คลิปวิดีโอ เรื่อง ความกตัญญู By CP group เครดิต :ซีพี สานฝัน ปัน โอกาส	๑๐
๑๔	ผู้เรียนวิเคราะห์กรณีศึกษา เรื่อง ความกตัญญู ผ่านข้อความ	กรณีศึกษา เรื่อง ความ กตัญญู	๒
๑๕	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์สั้นและวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น เรื่อง ความรับผิดชอบ	Animation ๓D เรื่องความ รับผิดชอบ	๑๐
๑๖	ผู้เรียนวิเคราะห์กรณีศึกษา เรื่อง ความรับผิดชอบ	กรณีศึกษา เรื่อง ความ รับผิดชอบ	๒
๑๗	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์สั้นและวิเคราะห์ภาพยนตร์สั้น เรื่อง จิตอาสา -Attitude -โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ปี ๒๕๖๐	คลิปวิดีโอ เรื่อง จิตอาสา - Attitude - โครงการโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. ปี ๒๕๖๐	๑๐
๑๘	ผู้เรียนวิเคราะห์กรณีศึกษา เรื่อง จิตอาสา	กรณีศึกษา เรื่อง จิตอาสา	๒
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๕

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นสรุป			
๑๙	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้		๕
๒๐	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริต (ชนิดเลือกตอบ) จำนวน ๑๐ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๑๐
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๕
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๓. แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวต้านทุจริตและสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวต้านทุจริต (ชนิดเลือกตอบ) จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นนำ			๑๐
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวต้านทุจริต	คลิปวิดีโอ และ Power point บรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติเป็นแบบอย่างครอบครัวต้านทุจริตตามเนื้อหาสาระในเล่มร่างหลักสูตร หน้า ๒๕ - ๒๗	๑๐
๘	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับครอบครัวต้านทุจริต Kids โปร่งใส	คลิปวิดีโอ ครอบครัวต้านทุจริต Kids โปร่งใส	๑๕

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๙	ผู้เรียนอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต	ข้อคำถามชนิด เลือกตอบ ๒ คำตอบ จำนวน ๕ ข้อ	
๑๐	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับครอบครัวต้านทุจริต เรื่อง จะทุจริตคิดอีกที	คลิปวิดีโอ เรื่อง จะทุจริตคิดอีกที	๑๕
๑๑	ผู้เรียนอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต	ข้อคำถามชนิด เลือกตอบ ๒ คำตอบ จำนวน ๕ ข้อ	
๑๒	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับครอบครัวต้านทุจริต เรื่อง คุณว่าใครชนะ การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม	เรื่อง คุณว่าใครชนะ การแยกแยะ ผลประโยชน์ส่วนตัว และส่วนรวม	๑๕
๑๓	ผู้เรียนอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต	ข้อคำถามชนิด เลือกตอบ ๒ คำตอบ จำนวน ๕ ข้อ	
๑๔	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับครอบครัวต้านทุจริต เรื่อง แขงควกันจนเป็นเรื่อง	คลิปวิดีโอ เรื่อง แขงควกันจนเป็น เรื่อง	๑๕
๑๕	ผู้เรียนอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต	ข้อคำถามชนิด เลือกตอบ ๒ คำตอบ จำนวน ๕ ข้อ	
๑๖	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับครอบครัวต้านทุจริต เรื่อง สิบบน (ตำรวจ)	คลิปวิดีโอ วิดีทัศน์ : คิดถึงประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ภาพยนตร์สั้นจำลอง สถานการณ์ที่หยุด เป็นช่วง ๆ เพื่อให้ ผู้เรียนตัดสินใจเลือก ว่าจะทำสิ่งใดใน สถานการณ์ต่าง ๆ	๑๕
๑๗	ผู้เรียนอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต	ข้อคำถามชนิด เลือกตอบ ๒ คำตอบ จำนวน ๕ ข้อ	

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๑๘	ผู้เรียนรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับครอบครัวด้านทุจริต เรื่อง “โกงพ่อ โกงลูก” หายนะของชีวิต ของมูลนิธิร่วมพัฒนา พิจิตร	คลิปวิดีโอ เรื่อง “โกงพ่อ โกงลูก” หายนะของชีวิต ภาพยนตร์สั้นจำลองสถานการณ์ที่หยุดเป็นช่วง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกว่าจะทำสิ่งใดในสถานการณ์ต่างๆ	๑๕
๑๙	ผู้เรียนอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการด้านทุจริต	ข้อคำถามชนิดเลือกตอบ ๒ คำตอบ (ไม่ใช่ถูก ผิด) จำนวน ๕ ข้อ	
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๘๕
ขั้นสรุป			
๒๐	ผู้สอนกล่าวสรุปสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้		๕
๒๑	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต (ชนิดเลือกตอบ) จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๖. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- ๑) สื่อการเรียนรู้ โมเดล STRONG
- ๒) การ์ตูน/ละคร/ซีรีส์ ครอบครัวตัวอย่าง
- ๓) Short text ครอบครัวตัวอย่าง
- ๔) Short clip ครอบครัวตัวอย่าง

แหล่งการเรียนรู้

- ๑) สื่อออนไลน์

๗. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์การผ่าน
๗.๑ อธิบาย “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็งได้	- การทดสอบก่อนเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ - การทดสอบหลังเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๒ วิเคราะห์กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริตได้	- การทดสอบก่อนเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ - การทดสอบหลังเรียน ก่อนเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๓ อธิบายแนวทางการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และมีส่วนร่วมในการต้านทุจริตได้	- การทดสอบก่อนเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน ๕ ข้อ - การทดสอบหลังเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐

๘. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๘.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

๘.๒ จุดแข็งของการจัดการเรียนรู้

.....

.....

๘.๓ สิ่งที่ควรปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

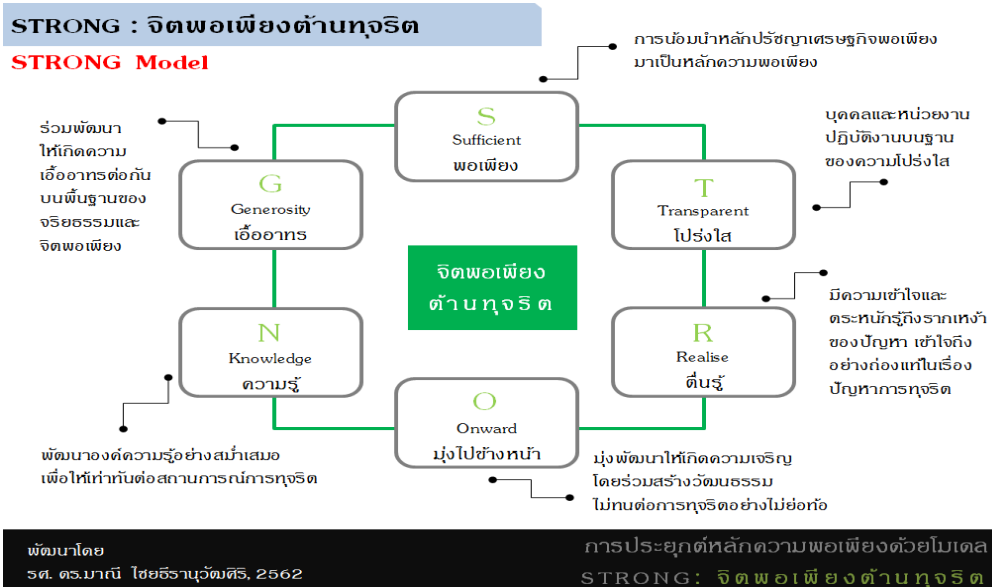

ใบความรู้

เรื่อง	ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
กลุ่มเป้าหมาย	สถาบันครอบครัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)
จำนวนชั่วโมง	๕ ชั่วโมง

๒.๑ โมเดล STRONG ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง

STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นโครงการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล และประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” อันประกอบด้วยพอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน โดยมีกระบวนการเผยแพร่หลักการ “STRONG” ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างโค้ช (coach) ที่มีความสามารถและทักษะเพื่อเป็นตัวแทนของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต และหลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้และเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริต อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดค่านิยมต่อต้านทุจริตในสังคมไทย

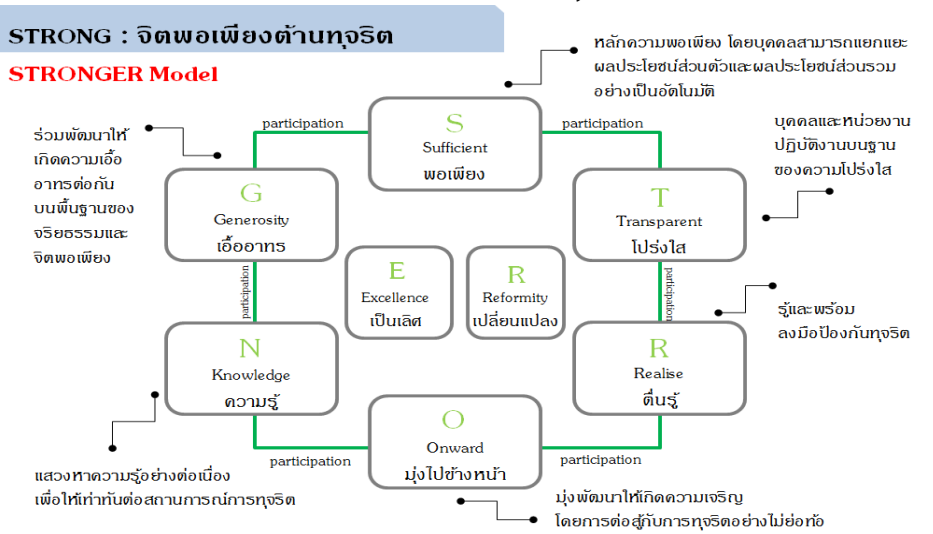
STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T) พื้นฐานจิตใจ มีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G) ให้ความสำคัญ ต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ตื่นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรงส่งผลกระทบต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การ ป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชน จะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่าย มีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้าน การทุจริตให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต จากแผนภาพข้างต้น สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

การพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST

ตามหลักภาษาอังกฤษที่คำว่า “STRONG” มีการเปรียบเทียบขั้นกว่า (comparative) และขั้นสูงสุด (superlative) จึงมีการพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST เพื่อให้การดำเนินการป้องกัน การทุจริตนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด...ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยมี รายละเอียดดังนี้

โมเดล STRONGER เป็นการพัฒนาไปสู่หลักการต่อต้านการทุจริตที่มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยได้เพิ่ม นิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๒ คำ ได้แก่ ความเป็นเลิศ (Excellence: E) และการเปลี่ยนแปลง (Reformity: R)

พัฒนาโดย รศ. ดร.มานี ไชยธรรมาวุฒิสริ, 2562 การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

○ – มุ่งแก้ไขไม่ใช่เพียงรับรู้อย่างเดียว แก้ไขและพัฒนาตามศักยภาพ ฐานะ โอกาส มากหรือน้อยไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ แต่ทุกคนทั้งในครอบครัว ชุมชน สังคม ต้องมีการผลักดันตามแต่บทบาทของตน

N – รู้เท่าทันข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันถึงสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านมาในอดีต ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ร่วมกันคิดอ่าน จินตนาการถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตร่วมกัน เพื่อให้เท่าทันถึงการคอร์รัปชัน

G – เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ช่วยเหลือ ทั้งต่อสมาชิกในครอบครัวและต่อบุคคลอื่นในฐานะเพื่อนมนุษย์ ฝึกฝนการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ฝึกฝนการช่วยเหลือผู้คน สังคม สร้างหรือเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง

๒.๒ กรณีศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริต

กรณีศึกษาครอบครัวตัวอย่าง ตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ (ชื่อสัตว์สุจริต พอเพียง กตัญญู รับผิดชอบ จิตสาธารณะ)

นิทานเรื่อง การมีสติตื่นรู้

ชายหนุ่มคนหนึ่งเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนมาก แถมยังไม่มียานทำอีกด้วย เพราะเศรษฐกิจในประเทศไทยตกต่ำ กำลังเผชิญปัญหาหาว่างาน แต่เขาเป็นคนมีปัญญาใฝ่รู้ เขาจึงขวนขวายไปทำงานที่ต่างประเทศ งานดีเงินเดือนดี เขาเป็นคนขยันมีนิสัยถ่อมอดออม สามารถเก็บสะสมเงินก้อนโตได้ในเวลาไม่นานจึงตัดสินใจเดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนเพื่อตั้งตัว ระหว่างเดินทางกลับบ้านในชนบท เขาโดนโจรใช้ปืนจี้เอาเงิน เขานึกสลดสังเวชใจว่า อุตสาหกรรมเหมืองแร่ยากเก็บหอมรอมริบในต่างประเทศ แต่กลับมาเป็นปลาตายน้ำตื้นถูกจับบ้านเราเอง อย่างไรก็ตามเพื่อความปลอดภัย เขาจำใจมอบเงินทั้งก้อนของเขาให้โจรไป ... แต่เขาจะไม่ยอมเสียเงินไปง่ายๆหรอก.... เขาตั้งสติคิดหาเงินคืนจากโจร.....

ชายหนุ่ม “พี่ครับ ผมอุตสาหกรรมลงทุนลงแรงเดินทางไปทำงานเมืองนอกนุ่่นเป็นปีๆ เหนื่อยยากแสนสาหัสเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ผมบอกทางบ้านว่าผมหาเงินมาได้เยอะแยะ ที่นี้พี่มาเอาเงินผมไปหมดอย่างนี้ ผมกลับถึงบ้านผมคงแยแน่ ๆ ทุกคนต้องคิดว่าผมโกหก คงไม่มีใครเชื่อหรือกว่าผมไปทำงานประสบความสำเร็จจนรวย ไหน ๆ...พี่เอาเงินผมไปแล้ว...ผมก็ไม่รู้จะว่ายังไง...แต่พี่ช่วยผมบ้างแล้วกัน....ช่วยรักษาหน้าผมหน่อย ช่วยยิงปืนใส่กระเป๋ใส่เงินใบนี้สักสองนัดเถิดครับ ทางบ้านผมเขาจะได้เชื่อว่าผมถูกจี้จริง ๆ ไม่ได้โกหก”

โจรอารมณ์ดีมาก เพราะจี้ครั้งนี้ได้เงินก้อนโตเกินคาด

โจร “เอาสิ!”ว่าแล้วก็ยิง ปัง! ปัง! ใส่กระเป๋ของชายหนุ่มจนเป็นรู

ชายหนุ่ม “ขอบคุณมากครับ แต่เอ้อ! ถ้าที่หมวกก็โดนลูกกระสุนซึกันดสองนัด มันก็น่าจะดูสมจริงสมจังมากขึ้นนะพี่”

โจร “ก็ตาย...ไม่มีปัญหา” ว่าแล้วก็ยิง ปัง! ปัง! ทำให้หมวกเป็นรู

ชายหนุ่ม “อีกสักสองนัดที่เสื้อแจ็กเก็ตผมด้วยครับ”

โจรกำลังตื่นเต้นดีใจจนประมาท ขาดสติสัมปชัญญะ ยกปืนยิงเสื้อแจ็กเก็ตชายหนุ่มทะลุ ขาดเป็นรูสองรู กระสุนหนักนัดในกระบอกปืน หมดเกลี้ยงพอดี....

ชายหนุ่มผู้มีสติตั้งมั่น คิดหาอุบายให้โจรยิงอะไรก็ได้ที่ไม่ใช่ตัวเขาจนหมดกระสุน ทันทีที่กระสุนหมดและก่อนที่โจรจะสำนึกได้ เขาก็ง้างเข้าใส่โจร จูโจมอย่างรวดเร็วจนสามารถจับโจรได้ และเขาก็ได้เงินของเขาคืนมาทั้งหมด

ท่านอาจารย์ว่านิทานเรื่องนี้สอนว่า คนที่สามารถตั้งสติสงบอารมณ์ได้ ย่อมมีปัญญาแก้ไขปัญหาคิดดีกว่าคนเจ้าอารมณ์ สำหรับบางคนถ้าโดนโจรจี้หมดเงินหมดทอง ก็มักจะโอดครวญโทษเวรโทษกรรมหมดกำลังใจเสียใจจนไม่คิดหาทางแก้ไข

๒.๓ แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต

ครอบครัว คือ หน่วยย่อยที่สุดในสังคมแต่มีความสำคัญที่สุดในสังคม เพราะถ้าครอบครัวหรือหน่วยย่อยที่สุดในสังคมล้มเหลวก็จะทำให้สังคมนั้นล้มเหลวไปด้วย การสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศในครอบครัวให้อบอุ่น การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละคนในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอและ การรู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับทุกคนในครอบครัว จะช่วยให้สมาชิกทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รู้สึกอบอุ่นมั่นคง ปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ มีความพึงพอใจในครอบครัวของตนเอง สัมพันธภาพและบรรยากาศที่อบอุ่น ในครอบครัวสามารถสร้างขึ้นได้โดยการปฏิบัติตัวดังต่อไปนี้ (๑) มีความรัก ความผูกพัน ห่วงใย มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อ เห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน มีสัมมาคารวะต่อผู้ที่อาวุโสกว่า ลูกหลานเห็นคุณค่าของพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย สามีหรือภรรยาไม่นอกใจกันสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ครอบครัว อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (๒) ใช้เวลาแก่กัน พุดและฟังกัน ทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวให้มาก เช่น ทำงานบ้านด้วยกัน รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน เล่นกีฬาหรือไปเที่ยวพักผ่อนด้วยกัน จะช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น (๓) มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ใหญ่ในบ้านมีความยุติธรรมให้แก่ เด็ก ๆ ไม่มีความลำเอียงในการเลี้ยงดู การให้รางวัลหรือการลงโทษต้องทำอย่างมีเหตุผลไม่ใช่อารมณ์ในการแก้ไข ปัญหา (๔) เมื่อครอบครัวมีปัญหาไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตาม ควรนำมาปรึกษาเพื่อรับรู้และคิดร่วมกันแม้มีความ คิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่มีวิธีการจัดการกับความเห็นที่แตกต่างกันนั้นอย่างเข้าใจเพื่อนำไปสู่การการแก้ปัญหาาร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการร่วมสุขด้วยกันในครอบครัว นอกจากนี้ควรใส่ใจกับความรู้สึกของคนในครอบครัว การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรานั้นเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจกัน รู้สึกลึกซึ้งต่อกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว สมาชิกใน ครอบครัวควรปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน โดยวิธีต่อไปนี้ (๑) ใส่ใจกับอารมณ์และความรู้สึกของสมาชิกทุกคนในครอบครัว (๒) ยอมรับจุดเด่นและจุดด้อยของคนในครอบครัว (๓) รู้จักยกย่องชมเชยและชื่นชมสมาชิกในครอบครัวในโอกาสที่เหมาะสม (๔) หลีกเลี่ยง การสื่อสารที่ทำร้ายจิตใจกัน เช่น การพูดจาประชดประชัน การพูดสบประมาท การบ่น หรือตำหนิผ่านคนอื่น การนำความผิดพลาดในอดีตมาพูดซ้ำ ๆ

ครอบครัวแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. ครอบครัวขยาย เป็นครอบครัวของคนไทยโบราณที่สมาชิกในครอบครัวอาศัยกันอยู่หลายรุ่นคน เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลุง ป้า น้า อา อาศัยกันอยู่เป็นแบบครอบครัวใหญ่ ซึ่งสมัยนี้นับวันจะหาครอบครัวขยายได้ยาก

๒. ครอบครัวเดี่ยว เป็นครอบครัวของคนยุคสมัยปัจจุบัน ที่อาศัยกันอยู่เพียง พ่อ แม่ ลูก เท่านั้นเป็นครอบครัวขนาดเล็ก กระทัดรัด ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติมากนัก

ลักษณะของครอบครัว ครอบครัวเป็นที่อยู่อาศัย และ ทำกิจกรรมร่วมกัน ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสมาชิกในครอบครัว มักมีความเกี่ยวพันกันทางสายเลือด ทางเครือญาติ และเกี่ยวพันทางการแต่งงาน เป็นหลัก มาอาศัยในครอบครัวเดียวกัน โดยหน้าที่ของครอบครัว มีดังต่อไปนี้

๑. ผลิตสมาชิกให้แก่สังคม

๒. อบรมบ่มเพาะค่านิยมที่พึงามปลูกฝังขนบธรรมเนียม แบบแผนทางสังคม และกล่อมเกล่าให้สมาชิกในครอบครัวเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

๓. ให้ความอบอุ่นแก่สมาชิกในครอบครัวเพื่อให้สมาชิกผู้นั้นเข้าสู่สังคมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๔. ให้การศึกษาแก่สมาชิกของครอบครัว

หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

๑. ให้ความเคารพเชื่อฟังผู้นำในครอบครัว
๒. ดูแลครอบครัว ให้สามารถอยู่ได้ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่อื่นๆ
๓. ไม่สร้างความแตกแยก แก่ครอบครัว
๔. ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ครอบครัว
๕. เคารพกฎเกณฑ์ของครอบครัวและแบบแผนทางสังคม
๖. สร้างอาชีพและรายได้ให้เพียงพอกับสมาชิกในครอบครัว
๗. ทำนุบำรุงครอบครัว ดูแลสมาชิกที่ เจ็บป่วย และสมาชิกที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เป็นต้น
๘. วางแผนอนาคต กำหนดและควบคุม ค่าใช้จ่ายในครอบครัวให้มีความสมดุลสอดคล้องกับรายได้เพื่อครอบครัวจะได้ไม่เดือดร้อน

แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวด้านทุจริต

๑. สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่กลมเกลียว
๒. สมาชิกในครอบครัวมีการทำกิจกรรมร่วมกัน
๓. สมาชิกในครอบครัวมีความรับผิดชอบ รู้จักประหยัดและอดออม
๔. หัวหน้าครอบครัว ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง มีคุณธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ
๕. หัวหน้าครอบครัวหรือผู้ใหญ่ในครอบครัวถ่ายทอดการเรียนรู้
๖. สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพดี รู้จักดูแลสุขภาพอนามัย
๗. สมาชิกในครอบครัวบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม
๘. สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามครรลองประชาธิปไตยในครอบครัว เคารพกฎหมาย
๙. พุดจาไพเราะต่อกัน
๑๐. รู้จักและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

บทกลอนบทบาทของพ่อแม่ในการอบรมลูกให้อยู่ในศีลธรรม และสร้างบรรยากาศ ที่รื่นรมย์ในครอบครัว

ตัดอะไรผลไม้สดเท่าตัดลูก	สอนให้ถูกต้องงามตามวิถี
ถึงเกรงใจไม่เข้าที่	เอาวจีกล่อมเกลามาเข้าแนวทาง
ที่ก้าวร้าวเกะกะและรุนแรง	ใช้เหตุผลตบแต่งมีฉากวาง
สังเกตลูกใกล้ชิดอย่าเว้นว่าง	เพื่อช่วยสร้างคุณค่าชีวิตคน
การแก้ไขพฤติกรรมที่เบนเบี่ยง	จงอย่าเสี่ยงเคียวซับจนสับสน
คอยประคับประคองใจใฝ่คิดค้น	เพื่อลูกพ้นพวงหนามยามทุกข์ร้อน
ลูกจะดีเพราะมีพ่อแม่ช่วย	ลูกมอดม้วยอับจนคนสั่งสอน
พ่อแม่เหมือนดวงธรรมนำทางจร	จึงวิงวอนผู้ใหญ่สนใจเอย

แนวทางและระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต มีการวัดระดับการมีส่วนร่วม
ได้ ๕ ระดับ ได้แก่

ระดับ ๑ การให้ข้อมูล คือ เมื่อมีการพบสิ่งผิดปกติ ก็นำข้อมูลความผิดปกติมาคุยกัน ถ้าในระดับ
ครอบครัวคือการดูแลรักษาพื้นที่ สิ่งของ ถ้าในระดับสังคมคือการให้ข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับ ๒ การให้คำปรึกษา คือ เป็นระดับที่มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น มิใช่เพียงการนำข้อมูลมาแจ้ง ถ้าเป็น
ระดับครอบครัวคือการร่วมคิด ให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความเห็นถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา

ระดับ ๓ การเข้าร่วม คือมิใช่การให้ความเห็น ข้อมูลเพียงเท่านั้น แต่ยังเข้ามาร่วมแก้ไขตามบทบาท
ศักยภาพของตน

ระดับ ๔ การร่วมรับผิดชอบ เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่เหนือขึ้นไปอีก คือ มีและตระหนักถึงบทบาท
หน้าที่ ความรับผิดชอบ ร่วมคิด และร่วมลงมือแก้ไขด้วยตนเอง

ระดับ ๕ การเสริมพลัง เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม คือ ร่วมกันตัดสินใจ กำหนดทิศทางและ
การปฏิบัติร่วมกัน

ใบกิจกรรม

เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน

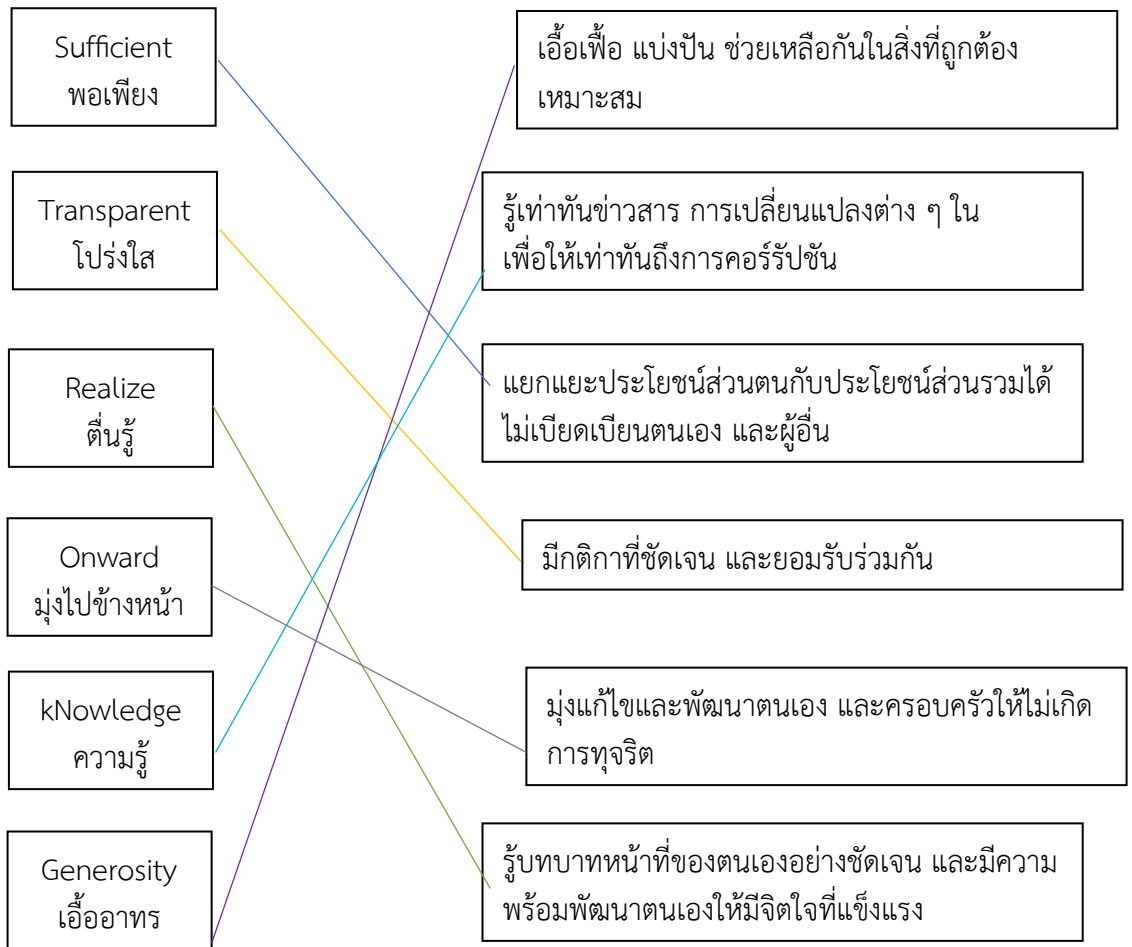
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)

หัวข้อ “โมเดล STRONG” ภูมิคุ้มกันครอบครัว สร้างสังคมเข้มแข็ง

กิจกรรมค้นหา คู่หู STRONG จับคู่พฤติกรรม STRONG

คำอธิบาย จับคู่พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)
หัวข้อ ทัศนศึกษาครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการต้านทุจริตและสินบน

กิจกรรมวิเคราะห์ทัศนศึกษา เรื่อง จิตอาสา

คำอธิบาย จงอธิบายความหมายของ จิตอาสา

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)

หัวข้อ แนวปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างครอบครัวต้านทุจริตและสินบน

กิจกรรมอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นตัวอย่างที่ดีและการมีส่วนร่วมในการต้านทุจริต

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบของคำถามที่ถูกต้อง

๑. การมีส่วนร่วม คือ

การให้ข้อมูล การทราบข้อมูล

๒. พื้นฐานของการเป็นตัวอย่างที่ดี

มีฐานะร่ำรวย ซื่อสัตย์สุจริต

๓. ข้อใด ไม่ใช่ การมีส่วนร่วม

ร่วมรับผิดชอบ ปิดความรับผิดชอบ

๔. การให้คำปรึกษา เป็นการมีส่วนร่วมหรือไม่

ไม่ใช่ ใช่

๕. การเสริมพลังการมีส่วนร่วม คือ การร่วมกันตัดสินใจ กำหนดทิศทางและการปฏิบัติร่วมกัน

ใช่ ไม่ใช่

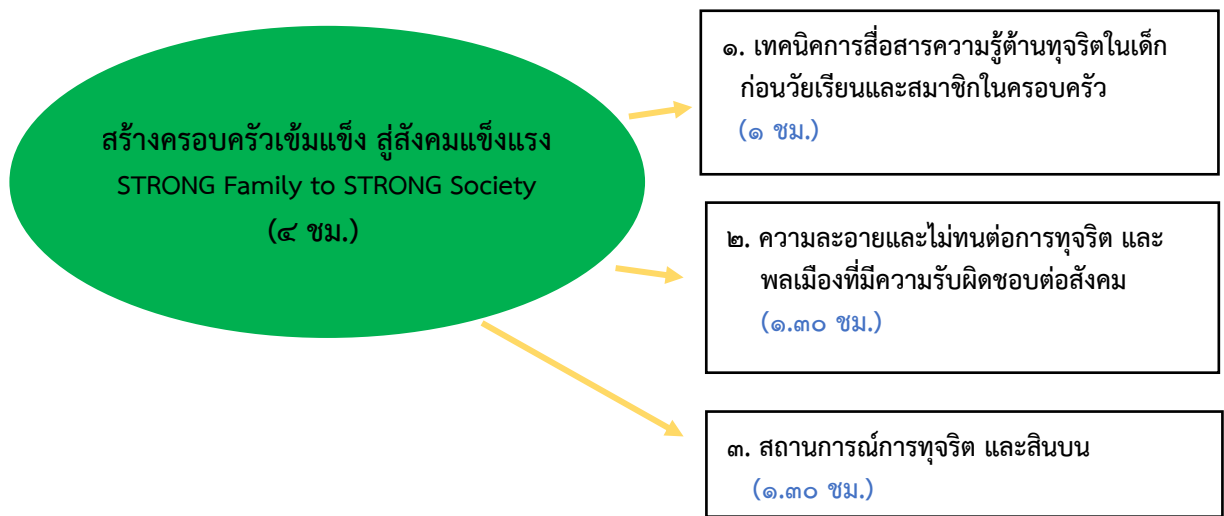
แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
 ชุดหลักสูตร : ฆसानพล้งด้านทุจริตและลึนบนในสังคม
 (Together against Corruption and Bribery in Society)

เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและลึนบน
 (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
 กลุ่มเป้าหมาย สถาบันครอบครัว
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู้สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)
 จำนวนชั่วโมง ๔ ชั่วโมง

๑. ผลลัพธ์การเรียนรู้

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักถึงความสำคัญของการต้านทุจริตและลึนบน สามารถระบุความสำคัญของการต้านทุจริตและลึนบน และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทุจริตให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในครอบครัวได้

๒. ผังความคิดรวบยอดหลัก (Concept mapping)

๓. หัวข้อความคิดรวบยอดหลัก/ความคิดรวบยอดรอง

- ๓.๑ เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว
  - ๓.๑.๑ เทคนิควิธีการสื่อสาร
  - ๓.๑.๒ กิจกรรมการปลูกฝังการต้านทุจริต
- ๓.๒ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
  - ๓.๒.๑ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต
    - ความหมายของความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต
    - การแสดงความรู้สึกละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

๓.๒.๒ ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม

- ความเป็นพลเมือง
- ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

๓.๓ สถานการณ์การทุจริตและสินบน

- สถานการณ์ทุจริตและสินบนที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม
- รู้ทันกลโกงสินบน ทุจริตเชิงนโยบาย ฮั้วประมูล ทุจริตเลือกตั้ง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ อธิบายวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทุจริตให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในครอบครัวได้
- ๔.๒ ยกตัวอย่างสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้อง และการไม่ทนต่อการทุจริตได้
- ๔.๓ อธิบายหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมได้
- ๔.๔ ยกตัวอย่างข่าวสารหรือสถานการณ์ทุจริต ที่แสดงให้เห็นผลเสียหายที่เกิดขึ้นต่อครอบครัวได้

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นนำ			๑๐
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว	สื่อที่พัฒนาขึ้นใหม่/ PowerPoint เรื่อง ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคการสื่อสารในรูปแบบอินโฟกราฟฟิกพร้อมเสียงบรรยาย	๑๐

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๘	ผู้เรียนศึกษาโมชันกราฟิก เกมสโอง สั้งเวียนทจริต เพื่อสื่อสารการปลูกฝังการต้านทจริต และผลเสียหายของการทจริต	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิกเกมสโอง สั้งเวียนทจริต	๕
๙	ผู้เรียนศึกษานิทาน,การ์ตูน หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อการปลูกฝังการต้านทจริต และผลเสียหายของการทจริต	นิทาน จำนวน ๑ เรื่อง	๑๐
๑๐	ผู้เรียนทบทวนการปลูกฝังการต้านทจริต ผ่านเกมสัจจับคู่/ บัตรภาพ พฤติกรรมที่เด็กดีที่ควรเป็น	เกมสัจจับคู่/บัตรภาพ จำนวน ๑๐ ภาพ	๑๐
๑๑	ผู้เรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของเด็กดีมีคุณธรรม ผ่านเกมสัจจับคู่		๕
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๔๐
ขั้นสรุป			
๑๒	ผู้เรียนทบทวนและสรุปความรู้การปลูกฝังการต้านทจริต โดยเกมจำลองสถานการณ์ หรือเกมจับคู่		๕
๑๓	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง เทคนิคการสื่อสารความรู้ต้านทจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๖๐

๒. ความละเอียดและไม่ทนต่อการทจริต และผลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑
๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ความละเอียดและไม่ทนต่อการทจริต และผลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นนำ			๑๐
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้เรียนดูโมชันกราฟิก โรคปิดหูปิดตา ปิดปาก เพื่ออธิบายเกี่ยวกับความละเอียดและไม่ทนต่อการทจริต	โมชันกราฟิก โรคปิดหูปิดตา ปิดปาก	๕

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
๘	ผู้เรียนดูการ์ตูน เรื่อง นางสาวอินดี ตอนลอกข้อสอบ	การ์ตูน เรื่อง นางสาวอินดี ตอน ลอกข้อสอบ	๑๕
๙	ผู้เรียนทบทวนความรู้และยกตัวอย่างเรื่องความละเอียดต่อการทุจริต ผ่านกิจกรรม เราจะไม่โกง โดยใช้บัตรภาพ	บัตรภาพ จำนวน ๑๐ ภาพ	๕
๑๐	ผู้เรียนทบทวนความรู้และยกตัวอย่างเรื่องความไม่ทนต่อการทุจริต ผ่านกิจกรรม เราจะไม่ทน โดยเกมจำลองสถานการณ์ จำนวน ๑ เกม	เกมจำลอง สถานการณ์ จำนวน ๑ เกม	๑๐
๑๑	ผู้เรียนศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมโดยบัตรภาพ และบัตรคำ	บัตรภาพ และบัตร คำ จำนวน ๑๐ ชิ้น	๕
๑๒	ผู้เรียนดูการ์ตูน เรื่อง แผลง ๓ โครงการ ๔ ตอนพลเมืองที่ดีมีความซื่อสัตย์ https://www.youtube.com/watch?v=๕da๒NPy๗sw	การ์ตูน จำนวน ๑ เรื่อง	๑๐
๑๓	ผู้เรียนทบทวนความรู้และอธิบายหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมโดยเกมจำลอง สถานการณ์ “พลเมืองดี สู่สังคมดี”	เกมจำลอง สถานการณ์ จำนวน ๑ เกม	๕
๑๔	ผู้สอนเปิดภาพยนตร์สั้น โต้ไปไม่โกง ตอน โดนัท เพื่อการสรุปเรื่องความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม	ภาพยนตร์สั้น ตอน โดนัท	๑๕
รวมเวลาชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๗๐
ขั้นสรุป			
๑๕	ผู้เรียนทบทวนและสรุปความรู้เกี่ยวกับความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยบัตรคำถาม และบัตรภาพ	บัตรคำถาม และ บัตรภาพ	๕
๑๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๑๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๓. สถานการณ์การทุจริตและสินบน

ลำดับที่	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา (นาที)
ขั้นนำ			
๑	ผู้สอนกล่าวแนะนำตนเอง		๑
๒	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้		๑

๓	ผู้สอนกล่าวแนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔	ผู้สอนกล่าวแนะนำภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้		๑
๕	ผู้สอนกล่าวแนะนำวิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล		๑
๖	ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง สถานการณ์การทุจริตและสินบน จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นนำ			๑๐
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๗	ผู้เรียนศึกษาวิดีโอสั้น เด็กดี ไม่มีทุจริต ตอนซื้อสิทธิ์ขายเสียง	วิดีโอสั้น	๖
๘	ผู้เรียนศึกษาโมชันกราฟิก กลโกงสินบน	โมชันกราฟิก	๗
๙	ผู้เรียนศึกษาสถานการณ์ข่าวทุจริต เรื่อง กลโกงชาติคดีคลองด่าน	วิดีโอสั้น	๗
๑๐	ผู้เรียนทบทวนความรู้ผ่านกิจกรรม แบบไหน คือ โกง ที่แสดงให้เห็นผลเสียหายที่เกิดขึ้นต่อครอบครัว โดยบัตรภาพ หรือบัตรคำ หรือเลือกตอบคำถาม	บัตรภาพ หรือบัตรคำ จำนวน ๘ ชิ้น	๒๐
๑๑	ผู้เรียนทบทวนความรู้ผ่านกิจกรรม ไม่เอา เราไม่โกง โดยเกมจับคู่	เกมจับคู่ จำนวน ๑๐ คู่	๒๐
รวมเวลาขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้			๖๐
ขั้นสรุป			
๑๒	ผู้เรียนทบทวนและสรุปความรู้ในรูปแบบเกมจำลองสถานการณ์แก้ปัญหา	เกมจำลองสถานการณ์	๑๕
๑๓	ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง สถานการณ์การทุจริตและสินบน จำนวน ๕ ข้อ	แบบทดสอบแบบ ๓ ตัวเลือก	๕
รวมเวลาขั้นสรุป			๒๐
รวมเวลาทั้งหมด			๙๐

๖. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- ๑) Infographic/Short text
- ๒) Short video
- ๓) สื่อ Interactive
- ๔) ไฟล์หนังสือนิทาน
- ๕) เกมจำลองสถานการณ์
- ๖) ศึกษา Short Video แล้วจับคู่โดยบัตรภาพ หรือบัตรคำ หรือเลือกตอบคำถาม

แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา
- ๒) พิพิธภัณฑ์ด้านโกงออนไลน์

๗. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์การผ่าน
๗.๑. อธิบายวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทุจริตให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในครอบครัวได้	- การทดสอบย่อยระหว่างเรียน - การทดสอบหลังเรียน - การทดสอบหลังการเรียนจบหลักสูตร	แบบทดสอบแบบเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๒ ยกตัวอย่างสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้อง และการไม่ทนต่อการทุจริตได้	- การทดสอบย่อยระหว่างเรียน - การทดสอบหลังเรียน - การทดสอบหลังการเรียนจบหลักสูตร	แบบทดสอบแบบเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๓ อธิบายหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมได้	- การทดสอบย่อยระหว่างเรียน - การทดสอบหลังเรียน - การทดสอบหลังการเรียนจบหลักสูตร	แบบทดสอบแบบเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐
๗.๔ ยกตัวอย่างข่าวสารหรือสถานการณ์ทุจริต ที่แสดงให้เห็นผลเสียหายที่เกิดขึ้นต่อครอบครัวได้	- การทดสอบย่อยระหว่างเรียน - การทดสอบหลังเรียน - การทดสอบหลังการเรียนจบหลักสูตร	แบบทดสอบแบบเลือกตอบ	ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกในครอบครัว	ร้อยละ ๖๐

๘. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๘.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

๘.๒ จุดแข็งของการจัดการเรียนรู้

.....

.....

๘.๓ สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

ใบความรู้

เรื่อง	ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน (New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)
กลุ่มเป้าหมาย	สถาบันครอบครัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู้สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)
จำนวนชั่วโมง	๔ ชั่วโมง

๓.๑ เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว

๓.๑.๑. เทคนิควิธีการสื่อสาร

สังคมไทยมีความรู้ วิธีการปลูกฝังคุณธรรมอย่างไร การก่อเกิดคุณธรรมจะมีความมั่นคงยั่งยืนได้ จะต้องเกิดจากการ ระเบิดจากข้างในของคนๆ นั้น แต่ไม่ได้หมายถึงจะเกิดขึ้นได้เองกับทุกคน การปลูกฝังบ่มเพาะส่งเสริมที่ดีจะช่วยให้เกิดคุณธรรมในบุคคลและสังคมได้ดี จากรายงานการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทย” ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ได้ค้นพบว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ควรเร่งปลูกฝังให้กับประชาชนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก และเยาวชน มี ๑๐ ประการ คือ

รูปภาพที่ ๑ คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝัง

และมีรูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมทั้ง ๑๐ ประการของ ๗ สถาบันทางสังคม ได้แก่ สถาบัน ครอบครัว การศึกษา ศาสนา การเมือง การปกครอง ชุมชนท้องถิ่น องค์กรธุรกิจ สื่อสารมวลชน ค้นพบว่ามีรูปแบบและ กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมในภาพรวม ๘ กลุ่มวิธีการ ดังนี้

๑. การสอนด้วยวาจา
๒. การสอนผ่านการจัดหาสิ่งที่เหมาะสมให้คนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
๓. การปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง / ใช้คนดีเป็นแบบอย่าง
๔. การสอนโดยสอดแทรกในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน
๕. การสอนโดยการให้รางวัลและการลงโทษ
๖. การสอนด้วยการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ
๗. การสอนโดยการกระตุ้นให้คิดหาเหตุผลว่าทำไมสิ่งหนึ่งจึงดีหรือไม่ดี
๘. การสอนโดยการให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง

๓.๑.๒ กิจกรรมการปลูกฝังด้านทุจริตของเด็กปฐมวัย

ลักษณะของเด็กปฐมวัย จะมีลักษณะเฉพาะประการหนึ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งนักจิตวิทยาเรียก ลักษณะเช่นนี้ว่า “การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism)” ซึ่งอาจเป็นจากธรรมชาติของเด็กเอง หรือเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กยังไม่ได้เรียนรู้ในเรื่องการเข้าสังคมก็ได้

ลักษณะการแสดงออกซึ่งการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

(๑) ด้านความคิด เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่รับรู้ เรียนรู้ และกระทำกับสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเด็กอีกทั้งจะทำทุกอย่างตามความต้องการของตนเอง เด็กยังไม่สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับโลกที่แยกไปจากตัวของเด็ก ซึ่งในช่วงอายุตอนต้นของเด็กปฐมวัยนี้ เด็กจะต้องพัฒนาโนภภาพที่ว่าวัตถุต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นมิใช่ของเขาคนเดียว เด็กจะต้องเรียนรู้ว่าวัตถุต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ของเล่น หรือสิ่งของต่าง ๆ ก็ตามย่อมเป็นของคนอื่นได้ อีกทั้งเป็นของที่แยกไปจากตัวของเด็กได้ด้วย Piaget มีความเชื่อว่า เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้น จะมองโลกในลักษณะที่เป็นภาพที่ไม่ต่อเนื่องกัน หรือลักษณะของภาพเดียวที่มีอยู่และประเดี๋ยวก็หายไป ดังนั้นถ้าเด็กไม่ได้พบวัตถุเช่นนั้นอีก เด็กก็จะถือว่าวัตถุนั้น ๆ ไม่มีอยู่ต่อไป

(๒) ด้านการสื่อสาร ในระยะแรกที่เด็กปฐมวัยเริ่มสื่อสารได้นั้น เด็กอาจจะเลิกยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้ในบางเรื่อง โดยเฉพาะในเรื่องของความคิดที่เกี่ยวกับวัตถุที่มีจริงในโลก และที่แยกออกไปจากโลกของตัวเด็ก เด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในด้านอื่น ๆ อีก และที่เห็นได้ชัดคือ ในด้านการสื่อสารของเด็ก ซึ่ง Piaget พบว่าประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของประโยคที่เด็กพูดนั้น มักจะเป็นการพูดที่แสดงถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการพูดเล่นนี้อาจแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ ๑. การพูดซ้ำ เด็กจะพูดซ้ำในสิ่งตัวเองได้ยิน หรือในสิ่งที่ตนเองพูด เพราะเด็กมีสนุกสนานในการทำซ้ำๆ มีความพอใจในการใช้คำ และต้องการที่จะเล่นกับคำที่ตนเองพูด ๒. การพูดกับตนเอง เกิดขึ้นเมื่อเด็กอยู่คนเดียว เด็กจะพยายามแสดงเหมือนกับว่าเขาได้สนทนากับตัวเอง เช่น “ต๋อย ต๋อย การวาดภาพตรงนั้น” “ตุ๊กตาของเรา” ๓. การพูดกับตัวเองเมื่ออยู่ร่วมกับเด็กคนอื่น แม้ว่าเด็กจะอยู่ร่วมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปเด็กก็จะไม่สนใจผู้อื่นและยังคงพูดกับตนเอง

เด็กปฐมวัยยังไม่สามารถพิจารณาถึงความคิดของผู้ฟังได้อีกทั้งเด็กจะยังไม่สนใจว่าผู้อื่นกำลังฟังเขาอยู่ ประโยคที่เด็กพูดประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ นับว่าเป็นการพูดเพื่อสื่อสารได้ แม้ว่าจะยังไม่สมบูรณ์ตามความคิดของผู้ใหญ่นัก แต่สำหรับตัวของเด็กนั้นมีความหมายครอบคลุมไปได้กว้าง เช่น เขาพูดว่า “ไปเที่ยว” เขาจะหมายถึงการไปทุกหนทุกแห่ง หรือคือการเดินออกไปที่ริ้วบ้านเท่านั้น เป็นต้น

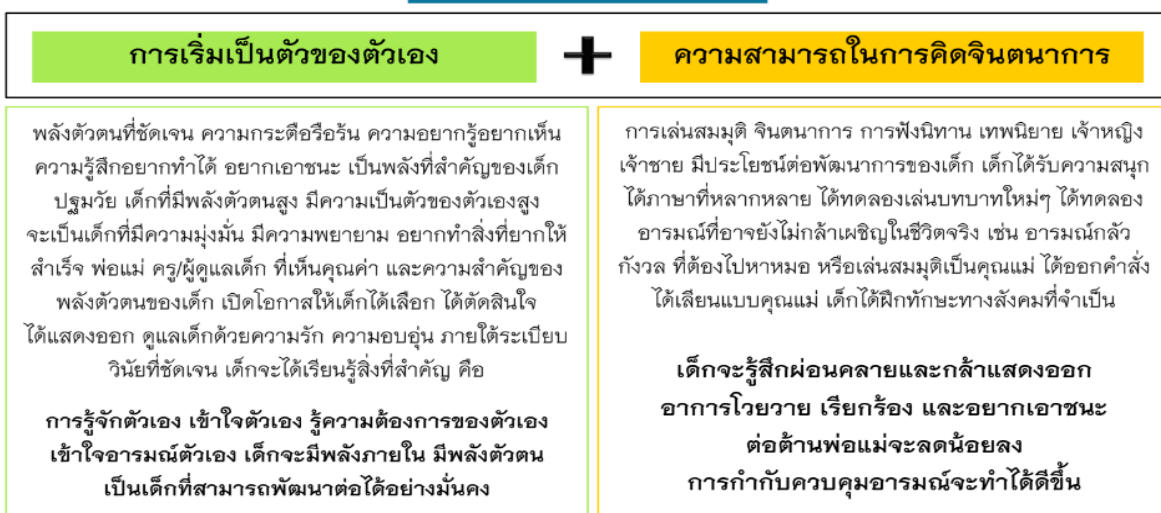
อาจจะสังเกตเห็นได้ว่าเด็กในวัยนี้ยังชอบใช้คำสรรพนาม เช่น เขา มัน ของเขา โดยที่ผู้ฟังจะไม่รู้เลยว่าคำสรรพนามนั้นอ้างถึงสิ่งใด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าเด็กละเอียดหรือพูดข้ามลักษณะที่สำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ เอาไว้ หรืออาจเป็นผลจากการที่เด็กลำดับขั้นตอนของเรื่องราวต่าง ๆ สับสนก็ได้ ซึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจากความจำของเด็ก แทนที่จะเป็นผลเนื่องมาจากการที่เด็กยึดตนเองในแง่ของการฟัง

“ลักษณะการฟังของเด็กเป็นการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางเหมือนลักษณะของการพูดของเด็ก” เด็กในวัยนี้จะแสดงความไม่แน่ใจว่าเขาเข้าใจในสิ่งที่เด็กในวัยเดียวกัน ซึ่งไม่ว่าผู้พูดนั้นจะพูดได้ชัดเจนหรือไม่ก็ตาม เด็กจะรับรู้ได้เหมือนกัน ก็ยอมแสดงให้เห็นว่า การฟังของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับว่าเด็กนึกว่าผู้พูดกำลังพูดอะไรอยู่กับเขาเท่ากับแสดงให้เห็นว่า การฟังของเด็กเป็นการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเช่นกัน

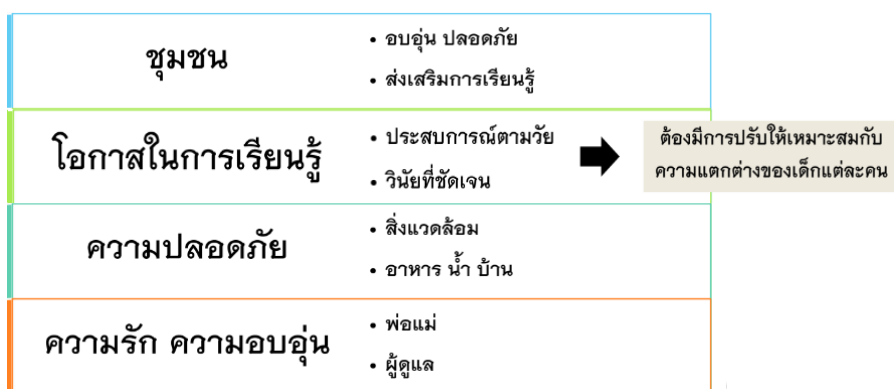
(๓) ด้านการแบ่งปัน เมื่อเด็กเริ่มเข้ากับสังคมโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะของเด็กวัยเดียวกันหรือกับผู้ใหญ่ก็ตาม เด็กจะต้องเริ่มพัฒนาพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันของให้กับผู้อื่น แต่เนื่องจากเด็กในวัยนี้ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยเด็กจะมุ่งที่ตนเองไม่ว่าจะเป็นความสนใจ หรือความต้องการของเด็กอื่นได้ด้วย

จึงทำให้เด็กปฐมวัยไม่ยอมแบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ให้ผู้อื่น และยังไม่สามารถที่จะรับรู้ถึงความต้องการของเด็กคนอื่น ๆ อีกด้วย

เข้าใจโลกภายในของเด็ก

เข้าใจความต้องการของเด็ก

ภายใต้สังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงมาก มีอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ องค์กรความรู้ใหม่ ๆ และแนวทางการพัฒนาเด็ก ด้วยวิธีการใหม่ ๆ พ่อแม่ ครู ผู้ดูแลเด็ก อาจรู้สึกสับสนว่าควรดูแลเด็กปฐมวัยอย่างไรให้ดีที่สุด การกลับมามองที่ตัวเด็ก

“สิ่งที่เด็กทุกคนต้องการคืออะไร อะไรคือปัจจัยที่ทำให้เด็กเติบโตได้อย่างมีความสุข”

คำถามพื้นฐานนี้จะช่วยให้พ่อแม่ ครู/ผู้ดูแลเด็ก มั่นใจในเส้นทางของการดูแลเด็กปฐมวัยมากขึ้น
ความต้องการความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่ ผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด
ความต้องการความคุ้มครอง ความปลอดภัย มีอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและพอเพียง
ความต้องการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย

ความต้องการโอกาสในการเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะกับความสามารถของเด็กแต่ละคน

ความต้องการกรอบ วินัย และความคาดหวังที่ชัดเจน

ความต้องการสังคมที่อบอุ่น ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้

ความแตกต่างของเด็กปฐมวัยและแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้

ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences) คือ คุณสมบัติของบุคคลด้านต่าง ๆ ของบุคคล เช่น สติปัญญาอารมณ์สังคม แต่ละบุคคลจะมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ทำให้แต่ละบุคคลแตกต่างกัน

สาเหตุของความแตกต่าง มีผลมาจาก พันธุกรรม (heredity) และสภาพแวดล้อม (environment) เช่น ครอบครัว สังคม เทคโนโลยีเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ

ความแตกต่างของเด็กปฐมวัย

๑. เด็กแจ่มใส (Easy Child)
๒. เด็กอ่อนไหว (The sensitive child)
๓. เด็กเป็นตัวของตัวเอง (The defiant child)
๔. เด็กคล่องแคล่ว (The active, explorative, craving child)
๕. เด็กกวดกวด (The inattentive child)
๖. เด็กชอบเล่นคนเดียว (The self-absorb child)

ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

ความหมายของความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้าน การทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดีมีจิตสาธารณะ ผ่านทาง สถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลางานสังคม เพื่อให้เด็กเยาวชน ผู้ใหญ่ เกิดพฤติกรรม ที่ละเอียดต่อการกระทำ ความผิด การไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๑. ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต คืออะไร

คำว่า “ความละเอียด” และ “ความไม่ทน” ได้มีการให้ความหมายไว้ดังนี้ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่าละเอียด หมายถึง การรู้สึกอายนที่จะทำ ในสิ่งที่ไม่ถูก ไม่ควร เช่น ละเอียดที่จะทำผิด ละอายใจ ความละเอียด เป็นความละเอียดและความเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะ เห็นถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับจากการกระทำนั้น จึงไม่กล้าที่จะกระทำ ทำให้ตนเองไม่หลง ทำในสิ่งที่ผิด นั่นคือ มีความละเอียดใจ ละอายต่อการทำผิด

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า ทน หมายถึง การอดกลั้นได้ทานอยู่ได้ เช่น ทนคำ ทนทุกข์ทนหนาว ไม่แตกหักหรือบอบสลายง่าย

ความอดทน คือ การรู้จักรอคอยและคาดหวัง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมั่นคง แน่วแน่ต่อ สิ่งที่ยรอคอยหรือสิ่งที่ตั้งใจให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่ทน หมายถึง ไม่อดกลั้น ไม่อดทน ไม่ยอม

ดังนั้น ความไม่ทน หมายถึง การแสดงออกต่อการกระทำที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือ สังคมในลักษณะที่ไม่ยินยอม ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น ความไม่ทนสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ ทั้งในรูปแบบของกริยาท่าทางหรือคำพูด ความไม่ทนต่อการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ต้องมีการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น การแซงคิวเพื่อซื้อของ การแซงคิวเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ผู้ถูกแซงคิวจึงต้องแสดงออกให้ผู้ ที่แซงคิวรู้ว่าตนเองไม่พอใจโดยแสดงกริยาหรือบอกกล่าวให้ทราบ เพื่อให้ผู้ที่แซงคิวยอมที่จะ ต่อท้าย แถวกรณีนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ถูกแซงคิว ไม่ทนต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และหากผู้ที่แซงคิวไปต่อแถวก็ จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความละเอียดต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น ความไม่ทนต่อการทุจริต บุคคลจะ มีความไม่ทนต่อการทุจริตมาก - น้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับ จิตสำนึกของแต่ละบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก การกระทำนั้น ๆ แล้วมีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่ง การแสดงกริยาหรือการกระทำจะมีหลายระดับ เช่น การว่า กล่าวตักเตือน การประกาศให้สาธารณชนรับรู้ การแจ้งเบาะแสการร้องทุกข์กล่าวโทษ การชุมนุมประท้วงซึ่งเป็น ขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุดเนื่องจาก มีการรวมตัว ของคนจำนวนมาก และสร้างความเสียหายอย่างมากเช่นกัน

๒. การแสดงความรู้สึกละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต

ลักษณะของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต ลักษณะของความละเอียดสามารถแบ่งได้ ๒ ระดับ คือ ความละเอียดระดับต้น หมายถึง ความละเอียดไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ผิดเนื่องจากกลัวว่าเมื่อตนเอง ได้ทำลงไปแล้วจะมีคนรับรู้ว่าถูกจับ ได้จะได้รับการลงโทษหรือได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป จึงไม่กล้าที่จะกระทำผิดและ ในระดับที่สองเป็นระดับที่สูงคือแม้ว่าจะไม่มีใครรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่ตนเองได้ทำ ลงไป ก็ไม่กล้าที่จะทำ ผิดเพราะนอกจากตนเองจะได้รับผลกระทบแล้วครอบครัวสังคมก็จะได้รับผลกระทบตาม ไปด้วย ทั้งชื่อ เสียงของตนเองและครอบครัวก็จะเสื่อมเสีย บางครั้งการทุจริตบางเรื่องเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การลอก ข้อสอบ อาจจะไม่มีการใส่ใจหรือสังเกตเห็น แต่หากเป็นความละเอียดขั้นสูงแล้ว บุคคลนั้นก็จะไม่กล้าทำ

สำหรับความไม่ทนต่อการทุจริตจากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้วคือเป็นการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดขึ้น เพื่อให้รับรู้ว่าจะไม่ทนต่อบุคคลหรือการกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดการทุจริตความไม่ทนต่อการทุจริต สามารถแบ่งระดับต่าง ๆ ได้มากกว่าความละเอียด ใช้เกณฑ์ความรุนแรงในการแบ่งแยก เช่น หากเพื่อน ลอกข้อสอบเรา และเราเห็นซึ่งเราจะไม่ยินยอมให้เพื่อนทุจริตในการลอกข้อสอบ เราก็ใช้มือหรือกระดาก มาบัง ส่วนที่เป็นคำตอบไว้เช่นนี้ก็เป็นการแสดงออกถึงการไม่ทนต่อการทุจริต นอกจากการแสดงออก ด้วยวิธีดังกล่าว ที่ถือเป็นการแสดงออกทางกายแล้วการว่ากล่าวตักเตือนต่อบุคคลที่ทุจริตการประณาม การประจาน การชุมนุม ประท้วงถือว่าเป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริตทั้งสิ้น แต่จะแตกต่างกัน ไปตามระดับของการทุจริต ความตื่นตัวของประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริต โดยท้าย บทนี้ได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่มี สาเหตุมาจากการทุจริต ทำให้ประชาชนไม่พอใจและรวมตัวต่อต้าน

ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม

ความเป็นพลเมือง (หน้าที่พลเมืองตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๕๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ปวงชนชาวไทย มีหน้าที่ ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ รวมตลอดทั้งสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน และให้ความร่วมมือในการบรรเทาสาธารณภัย

๓. ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๔. เข้าร่วมการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

๕. รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

๖. เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม
๗. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ
๘. ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
๙. เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
๑๐. ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมไทยมีความสุขและอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข คือคนไทยทุกคนต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยมี ดังนี้

๑. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในครอบครัว

ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลหลัก ๆ คือ บิดามารดาและบุตรธิดา การที่ครอบครัวจะมีความสุขสมาชิกภายในครอบครัวต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ทำ ดีต่อกัน คือ บิดามารดาควรปฏิบัติต่อบุตรโดยเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้ทำ สิ่งที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรมไม่ให้ประพฤติชั่วส่งผลเสียให้เล่าเรียน สอนมารยาทที่ดีงามในสังคม ไม่หลงโทษโดยใช้ความรุนแรง เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันบุตรพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา โดยมีความกตัญญูกตเวทิตี เลี้ยงดูบิดามารดาช่วยกิจการของครอบครัว ประพฤติตนเป็นคนดี เป็นต้น นอกจากนี้สามีและภรรยาควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อกัน โดยยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันเคารพและซื่อสัตย์ไม่นอกใจ รู้จักขยันใช้จ่ายอย่างประหยัด มีเหตุผลและมีความเข้าใจกัน

๒. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในโรงเรียน

สมาชิกในโรงเรียนประกอบด้วย ครู ลูกศิษย์ เพื่อน ๆ เป็นต้น ซึ่งสมาชิกที่ดีต้องปฏิบัติตนต่อกัน โดยครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ กิริยามารยาทต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์ให้เป็นคนเก่ง คนดีนอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีเมตตา มีความยุติธรรมปฏิบัติต่อลูกศิษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนลูกศิษย์ควรปฏิบัติต่อครูโดยประพฤติตนเป็นคนว่านอนสอนง่าย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ขยันตั้งใจเรียน มีความกตัญญูกตเวทิตี ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น นอกจากนี้นักเรียนทุกคนควรปฏิบัติต่อกันในฐานะเพื่อนโดยมีน้ำใจเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน มีความรักใคร่สามัคคีซื่อสัตย์ต่อกัน

๓. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในท้องถิ่น

การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีในท้องถิ่น เช่น ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาด และพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ เสียภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามดูแลและตรวจสอบการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยกันอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมกันป้องกันอาชญากรรมภัยจากสารเสพติด เป็นต้น

๔. การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีของประเทศ

การปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดีของประเทศ เช่น ไม่ปฏิบัติตนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลอื่น ไม่รวมตัวกันในทางที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน ดำรงรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เสียภาษีอากร และมีส่วนร่วมในหน่วยราชการหรือการป้องกันประเทศ เป็นต้น

สถานการณ์การทุจริต

สถานการณ์ทุจริตที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการเมืองและการบริหาร ผลกระทบในปัจจุบันคือ เมื่อมีข้าราชการที่ทุจริตจำนวนมาก ทำให้เกิดความเสียหายในการทำงาน ส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ เมื่อเกิดการทุจริตอย่างเช่น การรับเงินตอบแทน ทำให้การสรรหาบุคลากรที่ดีไปทำงานจะกระทำได้อย่างยาก ในด้านการเงินและงบประมาณหากมีการทุจริตจากงบประมาณในการทำงานซึ่งมีน้อยอยู่แล้วลดน้อยลงไปอีก ก็จะก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานต่อไปในอนาคต

๒. ด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบในปัจจุบันคือ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามความเป็นจริง และในส่วนของการทำงาน จะมีการปล่อยให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศ ด้วยค่าแรงที่ต่ำกว่า ทำให้เกิดการว่างงานของแรงงานคนไทย ก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งส่งผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย เช่น มอไซค์รับจ้าง แท็กซี่ มักถูกจับผิดในข้อหาเล็กๆน้อยๆ จึงทำให้รายได้น้อยลงวันหนึ่งน้อยอยู่แล้วลดลงไปอีก

๓. ด้านสังคมจิตวิทยา ผลกระทบในปัจจุบันคือ อาจทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการ เช่น ผู้มาติดต่อบางรายอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มกว่าที่ต้องจ่ายตามระเบียบ หากไม่จ่ายก็จะไม่ได้รับความสะดวกนั้นๆ หรือการปล่อยให้สินค้านิยามผ่านด่านเพราะได้รับสินบน เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นผู้มีเงินกับคนจนมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างค่านิยมในสังคมไทย

รู้ทันกลโกงสินบน ทุจริตเชิงนโยบาย ฮั้วประมูล และทุจริตเลือกตั้ง

สินบน

สินบน หมายถึงผลประโยชน์ใน รูปแบบต่างๆ ที่ให้ หรือรับจากใคร ก็ตาม เพื่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ ซึ่งไม่ใช่ค่าจ้าง ค่าแรง หรือเงินเดือน ที่ควรจะได้รับตามที่ตกลงกัน ทั้งนี้ สินบนแบ่งเป็น ติดสินบน (การเสนอให้) และ เรียกสินบน (การเรียกเก็บ)

ส่วย หมายถึง สินบนที่จ่ายเป็นประจำ

กินตามน้ำ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ได้ เรียกรับ แต่ไม่ปฏิเสธ

กลโกงฮั้วประมูล

ฮั้วประมูล หมายถึง การทำยังไงก็ได้ให้คู่แข่งยอมหลีกเลี่ยงในการประมูลแข่งขันการยื่นซองเสนอราคา รวมถึงขัดขวางการเสนอประโยชน์สูงสุดให้แก่หน่วยงานของรัฐ จนทำให้ประเทศชาติเสียหาย

ร่ำรวยผิดปกติ

กลโกงประเภทนี้มักเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ตำแหน่งหรือมีอำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นร่ำรวยผิดปกติ หรือ ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ร่ำรวยผิดปกติ หมายถึง ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมาก หรือหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรจากการทำงาน หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ หากเมื่อพ้นตำแหน่งแล้วบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้เปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ เรียกว่า ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ปกปิดบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน หรือ แจ้งเท็จ

“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น หรือหนี้สินลดลงผิดปกติ ไม่มีที่มาที่ไป ... สื่อแวจะพบการทุจริต”

หลายคนอาจยังไม่ทราบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากจงใจปิดบังไม่ยื่นข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินหรือยื่นแสดงรายการด้วยข้อความอันเป็นเท็จ เราเรียกว่า ปกปิดบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเท็จ

ทุจริตเชิงนโยบาย

กลไกประเภทนี้จะพบมากในหมู่ข้าราชการระดับสูง และนักการเมืองในบ้านเราบางกลุ่ม คนเหล่านี้จะอาศัยการกำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่ประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง เช่น ผุดโครงการผลาญงบประมาณ ตรากฎหมายด้วยความรีบเร่ง ทั้งรีบแก้รีบเพิ่มกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ซึ่งบางครั้งเราเรียกว่า การทุจริตระดับนโยบาย

ผลประโยชน์ทับซ้อน

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เราเรียกกันติดปากว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับคนหรือพวกพ้องแทน ทำให้การใช้อำนาจ หน้าที่ เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ

การทุจริตเลือกตั้ง

หลักการสำคัญพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการเลือกตั้งมีอยู่ ๒ ประการ คือ จะต้องเป็นการเลือกตั้งที่เสรี (free) และต้องเป็นการเลือกตั้งที่เป็นธรรม (fair)

การกระทำใดบ้างที่เข้าข่ายทุจริตการเลือกตั้งตามกฎหมาย

๑. จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
๒. ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด
๓. ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ
๔. เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
๕. หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง การกระทำทั้ง ๕ ข้อ นี้ ก็คือ “การซื้อเสียง” ในรูปแบบต่างๆ นั่นเอง โดยที่กฎหมายยังได้บัญญัติเพิ่มเติมต่อไปว่า การกระทำข้อ ๑ และ ๒ ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการ ส่วนข้อ ๓ นั้นไม่รวมถึงผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตนเพื่อหาเสียงแก่ตนเองโดยไม่ใช้อุปกรณ์ในการแสดงหรสพ

ใบกิจกรรม

เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน

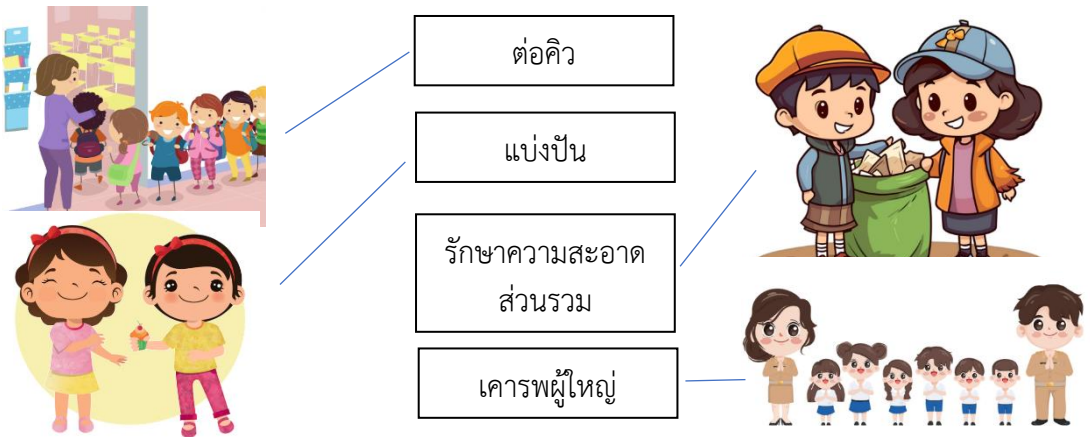
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู้สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)

หัวข้อ เทคนิคการสื่อสารความรู้ด้านทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและสมาชิกในครอบครัว

กิจกรรมการปลูกฝังการต้านทุจริต พฤติกรรมที่เด็กดีที่ควรเป็น พฤติกรรมของเด็กดีมีคุณธรรม

คำอธิบาย จับคู่ภาพที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู้สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)
หัวข้อ ความสะอาดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

กิจกรรม ทบทวนความรู้และยกตัวอย่างเรื่องความไม่ทนต่อการทุจริต

ผ่านกิจกรรม เราจะไม่ทน โดยเกมจำลองสถานการณ์

คำอธิบาย เลือกคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนด

ณ เมืองแห่งหนึ่ง มีซากปรักหักพังจากสิ่งก่อสร้างที่ไม่ได้ใช้งานจากภาษีของประชาชน มีนักการเมืองที่กำหนดนโยบายเพื่อก่อสร้างสิ่งที่ไม่ได้ใช้งาน แต่กำหนดนโยบายเพื่อประโยชน์ของเครือข่ายตัวเอง และมีฐานะที่ร่ำรวยขึ้นจากนโยบายที่ตนเองกำหนดขึ้นมา

เราจะต้องใช้ความรู้และความสามารถ เพื่อจัดการโกงของนักการเมืองรายนี้ให้ได้ ตามรายการข้างล่างนี้ เพื่อเอาตัวคนโกงมาลงโทษให้ได้

ประเภทการโกง โกงเชิงนโยบาย โกงโดยใช้อำนาจ โกงภาษี

พฤติกรรม กำหนดนโยบายเอื้อประโยชน์ เรียกรับสินบน

เมื่อเราได้ข้อมูลการโกง มาบางส่วนเพียงพอที่จะร้องเรียนการโกงของนักการเมืองรายนี้แล้ว เรามาทำการร้องเรียนการโกงเรื่องนี้ดีกว่า

ร้องเรียนได้ที่หน่วยงาน ตำนโกง (ป.ป.ช., ป.ป.ท.) อำเภอบ

ช่องทางร้องเรียน หนังสือ วาจา ทางเว็บไซต์

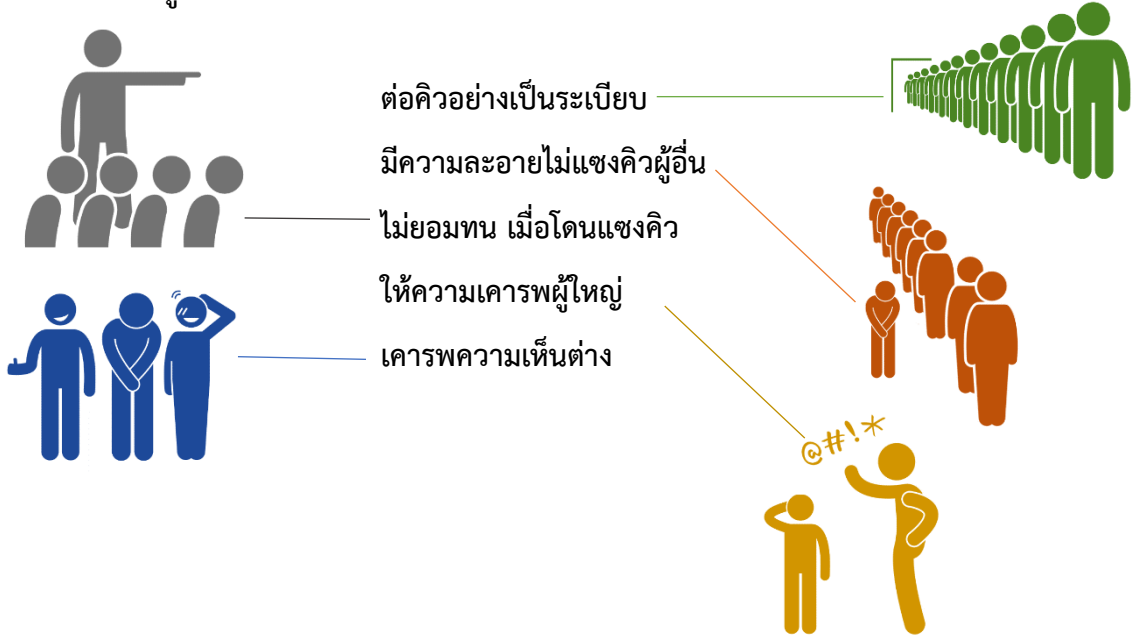
ครั้งนี้เราได้ปฏิบัติตนเพื่อเป็นพลเมืองที่ไม่ทนต่อการโกงแล้ว ต่อกไปก็เป็นที่ของหน่วยงานตำนโกงที่จะต้องนำตัวคนโกงไปลงโทษ

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู้สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)
หัวข้อ ความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

กิจกรรม ทบทวนและความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

คำอธิบาย จับคู่ภาพกับคำที่สอดคล้องกัน

ใบกิจกรรม
เรื่อง ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็ง สู้สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)
หัวข้อ **ความสะอาดและไม่ทนต่อการทุจริต และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม**

กิจกรรม ทบทวนความรู้และอธิบายหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม
โดยเกมจำลองสถานการณ์ “พลเมืองดี สู้สังคมดี”

คำอธิบาย **เลือกคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนด**

ณ ชุมชนแห่งหนึ่งที่ได้เติบโตด้วยความวุ่นวาย และความไม่มีระเบียบวินัยของพลเมืองในชุมชน พลเมืองในชุมชนแห่งนี้ไม่มีผู้นำชุมชน ไม่มีกฎระเบียบกติกาในการอยู่ร่วมกัน พลเมืองของชุมชนแห่งนี้ จะทำอะไรก็ตามใจ เช่น จอดรถไม่เป็นระเบียบกีดขวางส่วนรวม ทั้งขยะไม่เป็นที่ เป็นทาง ทำให้ชุมชนแห่งนี้เต็มไปด้วยความสกปรกทุกหนแห่ง และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ทำให้ชุมชนแห่งนี้

บัดนี้ ถึงเวลาแห่งพลเมืองรุ่นใหม่ ที่จะก้าวเข้ามาเป็นผู้นำชุมชนแห่งนี้ ในฐานะที่ท่านสมัครเป็นผู้นำของชุมชนแห่งนี้ ท่านจะกำหนดนโยบายในการบริหารงานและแก้ปัญหาของชุมชนแห่งนี้อย่างไร ให้โดนใจพลเมือง และทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนจิตพอเพียงต้านทุจริต โดยท่านมีตัวเลือกเพื่อกำหนดนโยบายตามตัวเลือก โดยสามารถเลือกกำหนดนโยบายในแต่ละด้าน ได้ด้านละ ๒ นโยบาย ดังนี้

ด้านการบริหาร	ด้านสังคม	ด้านทุนมนุษย์
☐ ผู้นำทำเพื่อส่วนรวม เป็นตัวอย่างที่ดี	☐ กำหนดข้อตกลงการอยู่ร่วมกัน	☐ พัฒนาพลเมืองให้เห็นแก่ส่วนรวม ซื่อสัตย์
☐ บริหารชุมชนโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล	☐ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียม	☐ พัฒนาพลเมืองให้ตื่นรู้ และมีวินัย
☐ เปิดโอกาสให้ตรวจสอบการทำงาน	☐ พัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	☐ พัฒนาพลเมืองให้มีจิตอาสา
☐ บริหารงานยึดหลักความสามารถ	☐ สร้างสังคมแห่งการเอื้ออาทรในสิ่งที่ถูกต้อง	☐ พัฒนาพลเมืองให้มีความกตัญญูรู้คุณผู้นำ

เรามาลองดูนโยบายที่เรากำหนดไว้ จะโดนใจพลเมืองแห่งนี้หรือไม่ แต่ทุก ๆ นโยบายมีข้อดีและข้อด้อย ขึ้นอยู่ที่ว่าเราอยากจะทำพัฒนาชุมชนแห่งนี้ในเรื่องอะไร

หากเราให้ความสำคัญด้านการบริหารที่ทำเพื่อส่วนรวม โปร่งใส ด้านสังคมที่กำหนดข้อตกลงการอยู่ร่วมกัน สร้างสังคมแห่งการเอื้ออาทรในสิ่งที่ถูกต้อง และด้านทุนมนุษย์ให้พลเมืองเห็นแก่ส่วนรวม ซื่อสัตย์ ตื่นรู้ และมีวินัย จะทำให้ชุมชนแห่งนี้มุ่งพัฒนาพลเมืองให้มีพื้นฐานความซื่อสัตย์ เห็นแก่ส่วนรวม เคารพกฎกติกาของสังคม มีน้ำใจเอื้ออาทรในสิ่งที่ถูกต้อง ตลอดจนการมีผู้นำชุมชนที่เป็นแบบอย่างที่ดี เปิดเผยข้อมูลการบริหารงานชุมชนให้พลเมืองสามารถตรวจสอบการบริหารงานได้

สิ่งสำคัญที่จะทำให้สังคมดี เริ่มต้นที่พลเมืองในสังคมแห่งนี้เสมอ...

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด – ๕ ปี สำหรับผู้ปกครอง สืบค้น ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖, จาก <https://www.thaichilddevelopment.com/images/doc/Ebook๑.pdf>

สมาชิกที่ดีของครอบครัว สืบค้น ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖, จาก https://ekkasit๖๑.blogspot.com/๒๐๑๘/๐๘/blog-post_๒๓.html
<https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/๒๖๓๓๕-๐๓๘๗๙๐>

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
หนังสือชุดการพัฒนาครอบครัว เรื่อง บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรม
สืบค้น ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖, จาก https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:๒๗๔๖๕๕

กรมกิจการสตรีและครอบครัว แนวทางการสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว สืบค้น ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖, จาก <https://fb.watch/nMmWWoCCL๘/?mibextid=Dpxkx๓>

คู่มือต่อต้านการทุจริตอนุสัญญาสหประชาชาติ ฉบับประชาชน UNCAC สืบค้น ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖, จาก <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/๒๖๘๐๖๒๔๗๒๐๕๓๖๖๑๕๗dc๐๖ab๗๘๐๑db๖๕๔๒๐๗bc.pdf>

ภาคผนวก

(NEW GENERATION FAMILIES WITH INTOLERANCE TO CORRUPTION AND BRIBERY)

สื่อหลักสูตร : ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชัน และสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑	ยายละม่อมกับหลานตะโก้	วีดิทัศน์	๒.๑๕	
๒	ผลงานคลิปวิดีโอเรื่อง จิตสาธารณะ	วีดิทัศน์	๒.๓๖	
๓	ด้านทุจริตKidsโปรงใส ตอน คน (เอา) ดี (เข้าตัว)	วีดิทัศน์	๖.๔๗	
๔	ด้านทุจริตKidsโปรงใส ตอน จะทุจริต คิดอีกที	วีดิทัศน์	๖.๕๒	
๕	โครงการสื่อการเรียนรู้ฯ (บ. Mamee Design)	วีดิทัศน์	๙.๑๓	
๖	"คุณว่าใครชนะ" สื่อการเรียนรู้การ แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม	วีดิทัศน์	๒.๐๐	
๗	เศรษฐกิจพอเพียง - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ	วีดิทัศน์	๖.๑๓	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๘	Life is beautiful ทำไมผมต้องกราบ ยาม	วีดิทัศน์	๔.๓๒	
๙	คุณธรรม สพฐ. เรื่อง บททดสอบภพ ยন্ত্র์สั่งส่งเสริมอบรม (ระดับ ม.ต้น)	วีดิทัศน์	๕.๒๑	
๑๐	การอ่านในใจเรื่อง ครอบครัวพอเพียง - สื่อการเรียนการสอน ภาษาไทย ป.๕	วีดิทัศน์	๘.๑๑	
๑๑	[นิทานคุณธรรม] เรื่อง : ฟ้าใสกับความ รับผิดชอบ	วีดิทัศน์	๒.๑๒	
๑๒	คลิปสะท้อนค่านิยมแห่งความซื่อสัตย์ สุจริต เรื่อง "SOCIETY OF HONESTY "	วีดิทัศน์	๓.๐๐	
๑๓	ความพอเพียงระดับบุคคลและ ครอบครัว และความพอเพียงระดับ ชุมชน	วีดิทัศน์	๒.๓๖	
๑๔	"พอเพียง..เพื่อเพียงพอ"	วีดิทัศน์	๗.๒๗	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านคือ “จุดเริ่มต้นของทุกสิ่ง” (Miracle of Home)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑๕	สำหรับคุณ “ความกตัญญู” มีค่าเท่ากับอะไร?	วีดิทัศน์	๖.๓๐	
๑๖	นิทาน ๓ ความไม่พอดี (หลัก ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง)	วีดิทัศน์	๔.๐๐	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑	แนวทางเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็ง	วีดิทัศน์	๓.๒๔	
๒	โครงการโกงไม่ดี สปอตรณรงค์ สาธารณะ (มูลนิธิร่วมพัฒนาพิจิตร)- โกงพ่อโกงลูก	วีดิทัศน์	๘.๐๒	
๓	โครงการสื่อการเรียนรู้ฯ (บ.Mamee Disign) Mini Series EP๐๓_คอร์สพิเศษ	วีดิทัศน์	๙.๕๐	
๔	ระลอกคลื่น - เพื่อคนดีที่ช่วยเหลือผู้อื่นในชีวิตของเรา: ขอขอบคุณ	วีดิทัศน์	๕.๔๖	
๕	ต้านทุจริตKidsโปรงใส ตอน อดใจไว้ก่อน	วีดิทัศน์	๖.๐๑	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๖	BUSSINESS MAN (Sub Eng)	วีดิทัศน์	๒.๓๒	
๗	แข่งควิกัน จนเป็นเรื่อง	วีดิทัศน์	๔.๐๒	
๘	เด็กหญิงที่พ่อแม่ยอมจ่ายค่าแป๊ะเจี๊ยะ	วีดิทัศน์	๒๒.๕๐	
๙	คลิปวิดีโอ เรื่อง ใช้สิ่งของอย่างไร ให้ประหยัดและคุ้มค่า	วีดิทัศน์	๖.๑๑	
๑๐	นักเรียน-ทุนแป๊ะเจี๊ยะ (รูป)	วีดิทัศน์	๖.๓๗	
๑๑	โตไปไม่โกง ตอน แป๊ะเจี๊ยะ	วีดิทัศน์	๑๘.๑๙	
๑๒	กำราบมนุษย์ป่าจอมแข่งควิก!!	วีดิทัศน์	๔.๑๙	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวต้านทุจริต (How to start STRONG family)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑๓	Animation ๓D เรื่อง ความรับผิดชอบ	วีดิทัศน์	๖.๕๗	
๑๔	หน่วยโตไปไม่โกง(ความรับผิดชอบ)	วีดิทัศน์	๑๐.๒๗	
๑๕	ภาพยนตร์สั้น เรื่อง Draw - (อี - ดี)	วีดิทัศน์	๙.๐๖	
๑๖	วีดิทัศน์ : คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ	วีดิทัศน์	๓.๔๘	
๑๗	The FAMILY ภาพยนตร์สั้นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	วีดิทัศน์	๙.๓๖	
๑๘	เด็กหัวดีเพราะหมวกกันน็อค	วีดิทัศน์	๑.๐๙	
๑๙	Silence of love	วีดิทัศน์	๓.๐๓	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตอกเสาเข็มครอบครัวด้านทุจริต (How to start STRONG family)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๒๐	Mother Knows Best แม่รู้อะไรบ้าง?	วีดิทัศน์	๓.๐๐	
๒๑	สมาชิกที่ดีของครอบครัว	วีดิทัศน์	๗.๕๖	
๒๒	ไบเตย (Baitoey) ภาพยนตร์สั้น ครอบครัวคุณธรรม	วีดิทัศน์	๕.๒๕	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑	เพลงเงินทองแลนด์	วีดิทัศน์	๒.๒๓	
๒	คลิปวิดีโอถ้าทุกคนพูดแต่"ความจริง" คนไทยจะได้ยินอะไรบ้าง?	วีดิทัศน์	๓.๔๗	
๓	คลิปวิดีโอการทุจริตบ่อนำบัตน้ำเสีย คลองด่าน วิดีโอกลโกงชาติ คดีคลอง ด่าน	วีดิทัศน์	๔.๑๓	
๔	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก กลโกงสินบน	วีดิทัศน์	๔.๐๐	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๕	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก ค่าโง่	วีดิทัศน์	๑.๔๘	
๖	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก กลโกงชั่ว ประมุข	วีดิทัศน์	๒.๔๕	
๗	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก กลโกงทุจริต เชิงนโยบาย	วีดิทัศน์	๓.๐๐	
๘	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก "ตรวจนับเงิน ทอน ไมโกงแม่ค้า"	วีดิทัศน์	๑.๐๑	
๙	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก โรคปิดหูปิดตา ปิดปาก	วีดิทัศน์	๑.๕๒	
๑๐	คลิปวิดีโอโมชันกราฟิก เกมส่โกง สังเวียนทุจริต	วีดิทัศน์	๒.๐๖	
๑๑	คลิปวิดีโอ ชุด ซ้อสิทธิ์ ขายเสียง	วีดิทัศน์	๐.๓๐	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑๒	คลิปวิดีโอ “ถนนโกงชีวิต”	วีดิทัศน์	๗.๔๔	
๑๓	คลิปโตไปไม่โกง ตอน “โดนัท”	วีดิทัศน์	๑๐.๕๔	
๑๔	คลิปวิดีโอ "สินบน" ผลงานเข้าประกวด สาขาโฆษณา ระดับอุดมศึกษา	วีดิทัศน์	๑.๒๗	
๑๕	Kopi's Case Files: EP๑ Case of the Race	วีดิทัศน์	๑.๕๙	
๑๖	Kopi's Case Files: EP๒ Case of the Vote	วีดิทัศน์	๑.๕๑	
๑๗	Kopi's Case Files: EP๓ Fairness & Honesty	วีดิทัศน์	๑.๕๙	
๑๘	Kopi's Case Files: EP๔ Integrity	วีดิทัศน์	๑.๒๔	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สร้างครอบครัวเข้มแข็งสู่สังคมแข็งแรง (STRONG Family to STRONG Society)				
ที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	เวลา(นาที)	QR Code
๑๙	คลิปวิดีโอ The Family Series EP๓	วีดิทัศน์	๖.๕๗	
๒๐	นิทานส่งเสริมความฉลาดทางสังคม	วีดิทัศน์	๖.๒๗	

รศ.ดร.มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ
ที่ปรึกษาประธานกรรมการ ป.ป.ช.

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ และเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นับเป็นเวลา ๗๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองราชย์ ทรงมีพระราชปณิธานที่จะให้ประชาชนชาวไทยได้ประโยชน์และความสุขของอย่างทั่วถึงกันทั้งประเทศ โดย “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และทรงพระวิริยะอุตสาหะที่จะขจัดปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม สังคม การศึกษา เป็นต้น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยสามารถพึ่งพาตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชทานแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้...” ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานแก่ราษฎร มานานกว่า ๔๐ ปี เพื่อให้ราษฎรสามารถดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง มีสติอยู่อย่างประมาณตนสามารถดำรงชีพปกติสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ องค์การสหประชาชาติ (United Nations :UN) โดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(The Human Development Lifetime Achievement Award) เพื่อเทิดพระเกียรติเป็นกรณีพิเศษ ในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี โดยนายโคฟี อันนันได้กล่าวสดุดีพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และกล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นหลักการที่มุ่งเน้นการกลั่นกรองในการบริโภคเน้นความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกันในตัวสามารถต้านทานผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ "ทางสายกลาง" จึงเป็นการตอกย้ำแนวทางที่สหประชาชาติที่มุ่งเน้น

คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (United Nations Development Programme : UNDP) ได้กล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดพิมพ์ในรายงานประจำปี ๒๐๐๗ เพื่อเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังประเทศสมาชิกกว่า ๑๕๐ ประเทศทั่วโลก

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในฐานะองค์กรหลักในการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” และพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลผ่านยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ในปี ๒๕๖๔

โครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกล่าทางสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล และประยุกต์หลักบูรณาการโมเดล “STRONG” (รศ.ดร. มาณี ไชยธีรานวัฒน์ศิริ, ๒๕๖๐) อันประกอบด้วย พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน โดยมีกระบวนการเผยแพร่หลักการ “STRONG” ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างโค้ช (coach) ที่มีความสามารถและทักษะเพื่อเป็นตัวแทนของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต และหลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้และเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริต อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดค่านิยมต่อต้านทุจริตในสังคมไทย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีงบประมาณแรกที่มีการดำเนินโครงการ “STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต” ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๙๐๔-๗๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีการดำเนินโครงการนำร่องใน ๒๗ จังหวัด ใน ๙ ภาคของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อขับเคลื่อนโมเดล “STRONG” ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ขยายพื้นที่การดำเนินโครงการครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ (กรุงเทพมหานคร)

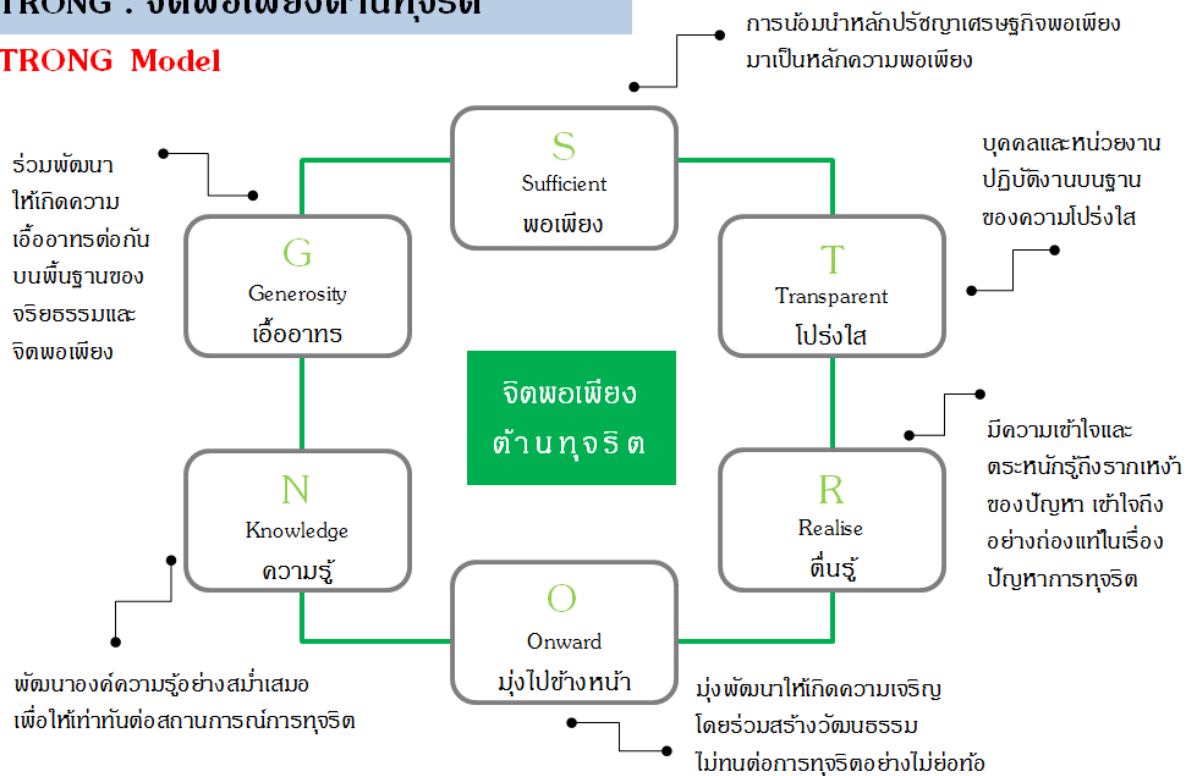
๑. โมเดล STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต

โมเดล STRONG เป็นการนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงด้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์ และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับความโปร่งใส การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม การตระหนักรู้และใส่รู้ปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทรบน พื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงด้านทุจริตและเป็นแกนนำสร้าง วัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งโมเดล STRONG ได้มีการสร้างและพัฒนาโดยรองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไซยธีรานุกัฒศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ แสดงได้ดังแผนภาพที่ ๑ - ๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ โมเดล STRONG - จิตพอเพียงด้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

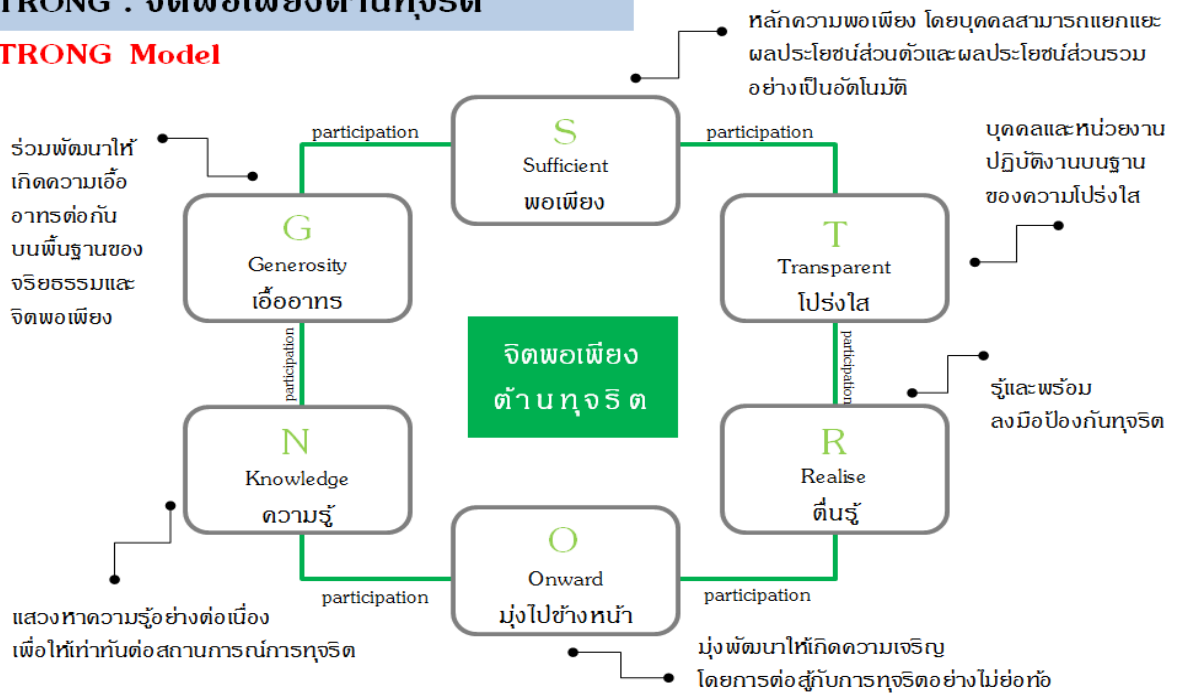
STRONG Model

แผนภาพที่ ๒ โมเดล STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

STRONG Model

พัฒนาโดย การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงด้านทุจริต
 รศ. ดร. นวกินี ไชยสีรากเวศศิริ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒

จากแผนภาพข้างต้น สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

(๑) พอเพียง (Sufficient: S)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับประยุกต์เป็นหลักความพอเพียงในการทำงาน การดำรงชีวิต การพัฒนาตนเองและส่วนรวม รวมถึงการป้องกันการทุจริตอย่างยั่งยืน ความพอเพียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์แม้ว่าจะต่างกันตามพื้นฐาน แต่การตัดสินใจว่าความพอเพียงของตนเองต้องตั้งอยู่บนความมีเหตุผล รวมทั้งไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ความพอเพียงดังกล่าวจึงเป็นภูมิคุ้มกันให้บุคคลนั้นไม่กระทำการทุจริต ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) และการตื่นรู้ (realize)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมที่ระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว

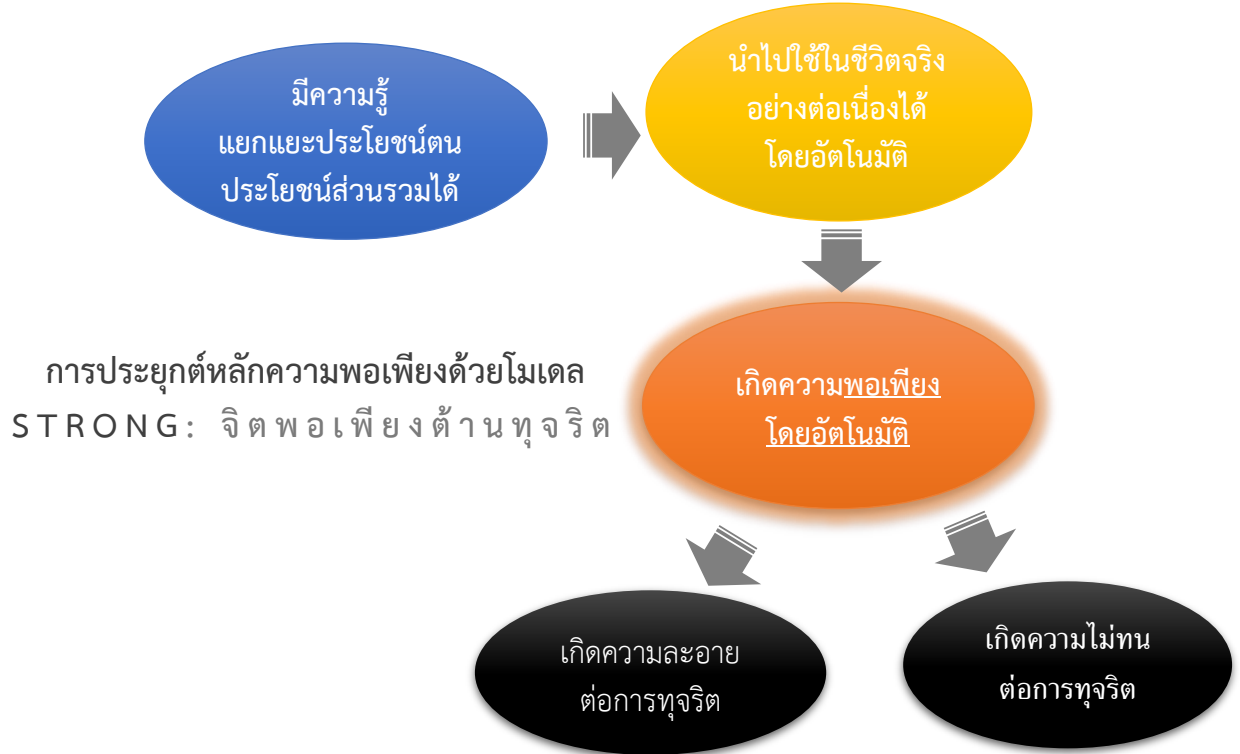
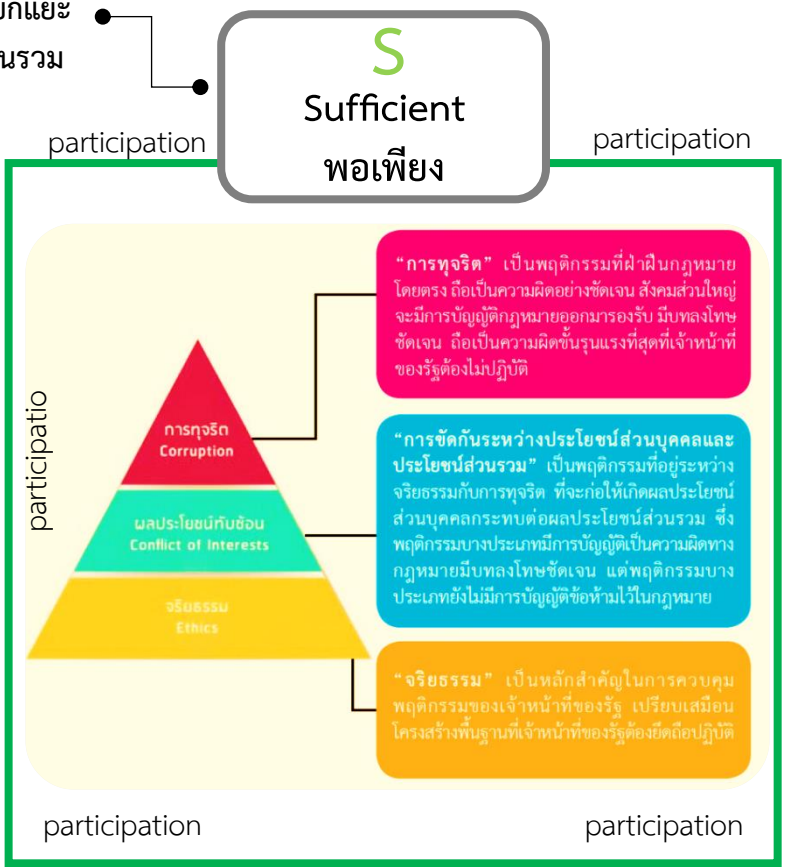
กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัติจะนำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐ ไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ ทั้งนี้ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

หลักความพอเพียง โดยบุคคลสามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ

- 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits)
- 2 การทำธุรกิจกับตนเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)
- 3 การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ หรือหลังเกษียณ (Post-employment)
- 4 การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)
- 5 การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)
- 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)
- 7 การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork-barreling)
- 8 การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism)
- 9 การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (Influence)

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

พัฒนาโดย รศ. ดร.มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, ๒๕๖๒

(๒) โปร่งใส (Transparent: T)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนต้องปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงต้องมีและปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎหมายด้านความโปร่งใส ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) และการตื่นรู้ (realize)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน

กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

บุคคลและหน่วยงาน
ปฏิบัติงานบนฐานของ
ความโปร่งใส

ดัชนีการรับรู้การทุจริต#4
CORRUPTION PERCEPTION INDEX
CPI 2023 TRANSPARENCY INTERNATIONAL the global coalition against corruption
ดัชนีการรับรู้การทุจริต ประเทศไทย พ.ศ. 2566 คะแนน 35 / 100 อันดับโลก 108 / 180
ANCI พิพิธภัณฑ์ต้านโกง ANTI-CORRUPTION MUSEUM

(๓) ตื่นรู้ (Realize: R)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงรากเหง้าของปัญหาและภัยร้ายแรงของการทุจริตประพฤติมิชอบภายในชุมชนและประเทศ ความตื่นรู้จะบังเกิดเมื่อได้พบเห็นสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการทุจริต ย่อมจะมีปฏิกิริยาเฝ้าระวังและไม่ยินยอมต่อการทุจริตในที่สุด ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) เกี่ยวกับสถานการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น ความร้ายแรงและผลกระทบต่อระดับบุคคลและส่วนรวม

(NEW GENERATION FAMILIES WITH INTOLERANCE TO CORRUPTION AND BRIBERY)

คำนิยามปี พ.ศ. ๒๕๖๒

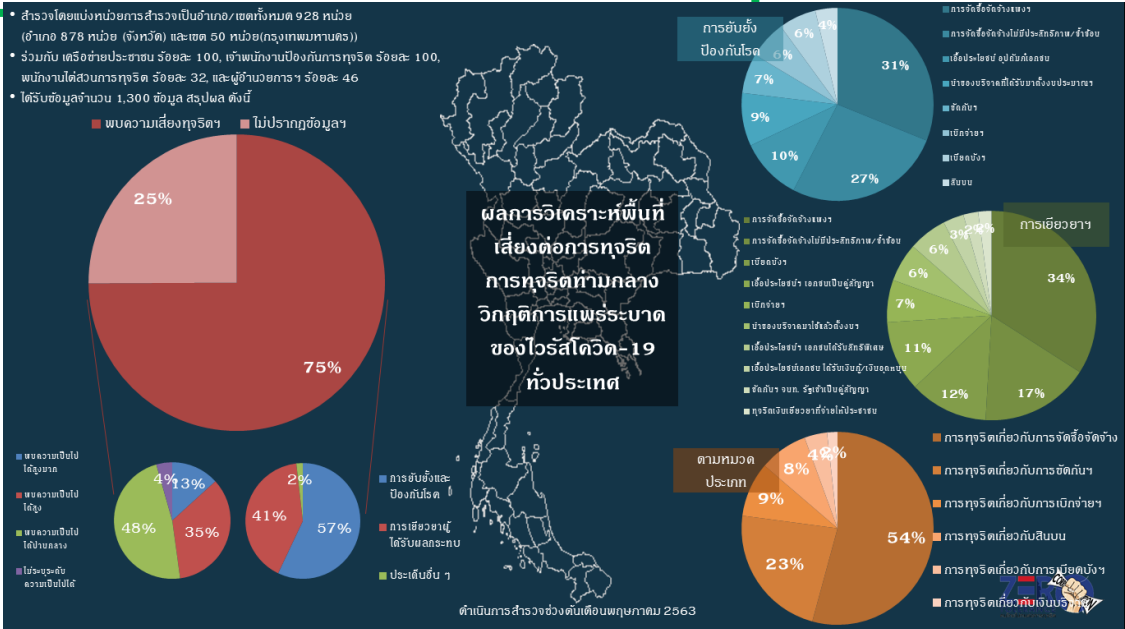
เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น

กลไกหลัก การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้น หรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

รู้และพร้อมลงมือ
ป้องกันทุจริต

R
Realise
ตื่นรู้

(๔) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและส่วนรวม ให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนบนฐานความโปร่งใส ความพอเพียง และร่วมสร้างวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดขึ้น อย่างไม่ย่อท้อ ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ (knowledge) ในประเด็นดังกล่าว

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่

กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในการทุจริต เช่น การบูรณาการพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

เริ่มจากสิ่งรอบตัว
สิ่งที่ทำได้ และควรทำให้ดียิ่งขึ้น
และเริ่มต้นทำเดี๋ยวนี้
Just do it!!

มุ่งพัฒนาให้เกิดความเจริญ
โดยการต่อสู้กับการทุจริตอย่างไม่ย่อท้อ

(๕) ความรู้ (Knowledge: N)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

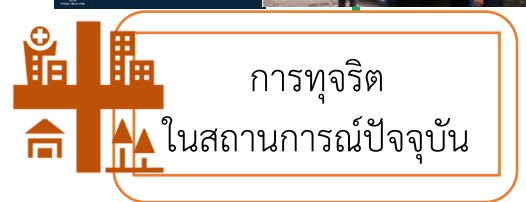
ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปใช้ สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ประเมินได้อย่างต่อเนื่องในสถานการณ์การทุจริต ผลกระทบที่มีต่อตนเองและส่วนรวม ความพอเพียงด้านทุจริต การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการลด ทุจริตในระยะยาว รวมทั้งความอายไม่กล้าทำทุจริตและความไม่ทนเมื่อพบเห็นว่ามี การทุจริตเกิดขึ้น เพื่อสร้าง สังคมไม่ทนต่อการทุจริต

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต

กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น

- (๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่ อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- (๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ
- (๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง
- (๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“...ติดตาม แสวงหาความรู้อย่างเท่าทัน ในทุกมิติ ทั้งสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลง กฎหมาย ค่านิยม...”

แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต

(๖) เอื้ออาทร (Generosity: G)

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

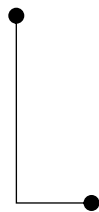
คนไทยมีความเอื้ออาทร มีเมตตา มีน้ำใจต่อกันบนพื้นฐานของจิตพอเพียงต่อต้านทุจริต ไม่เอื้อต่อการรับหรือการให้ผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง

ค่านิยมปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การพัฒนาสังคมไทยให้มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือหวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์

กลไกหลัก กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชน/สังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน

ร่วมพัฒนาให้เกิดความเอื้ออาทรต่อกัน
บนพื้นฐานของจริยธรรม และจิตพอเพียง

G
Generosity
เอื้ออาทร

“... เอื้ออาทร ไม่ใช่ อุปถัมภ์...”

“... เอื้ออาทรคือการให้บนพื้นฐานของมนุษยธรรม...”

“...แต่อุปถัมภ์ คือการเลือกช่วยเหลือกัน
โดยไม่สนจริยธรรมและกฎหมาย
เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ที่ต้องการ...”

“...สร้างสังคมที่น่าอยู่ ด้วยการเอื้ออาทร...”

“...มนุษย์เป็นสัตว์สังคม...”

(NEW GENERATION FAMILIES WITH INTOLERANCE TO CORRUPTION AND BRIBERY)

จากนิยามข้างต้น STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T) พื้นฐานจิตใจมีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G) ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ต้นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรงส่งผลต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชนจะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่ายมีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้านการทุจริตให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต

๒. การพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST

จากการประยุกต์โมเดล STRONG ในการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต” ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า สมาชิกชมรม STRONG ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจและนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกรณีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตและการก่อตั้งชมรม STRONG อย่างเป็นรูปธรรมคือ จากการที่เพจเฟซบุ๊กชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำเสนอประเด็นการทุจริตอาหารกลางวัน โดยระบุข้อความว่า “ขนมจิ้นกับน้ำปลา คือ อาหารกลางวันเด็กของโรงเรียนบ้านท่าใหม่ อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี” พร้อมคลิปเป็นหลักฐานประกอบ ส่งผลให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมวงกว้างและนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิด รวมถึงได้มีการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส การทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีคุณครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ดังเช่นการทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยนาท ที่คุณครูได้มีการร้องเรียนว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากมีการนำอาหารสำเร็จรูปมาปรุงเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย จึงนำไปสู่การตรวจสอบความผิดปกติโครงการอาหารกลางวัน และมีกระแสสังคมที่แสดงผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในการปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่ได้รับผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่จากการมีคำสั่งย้ายไปช่วยราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จนกระทั่งคุณครูที่เป็นผู้แจ้งเบาะแสดำเนินการย้ายกลับทำงานที่โรงเรียนแห่งเดิมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจากกรณีทุจริตอาหารกลางวัน แสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นรู้และมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ทั้งในบทบาทของผู้เฝ้าระวัง ผู้แจ้งเบาะแส และให้ความคุ้มครองปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตจากความไม่เป็นธรรมและอิทธิพลของผู้มีอำนาจ

นอกจากนี้ ตามหลักภาษาอังกฤษที่คำว่า “STRONG” มีการเปรียบเทียบขั้นกว่า (comparative) และขั้นสูงสุด (superlative) จึงมีการพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST เพื่อให้การดำเนินการป้องกันการทุจริตนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด...ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ที่มารูป : YouTube - STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต

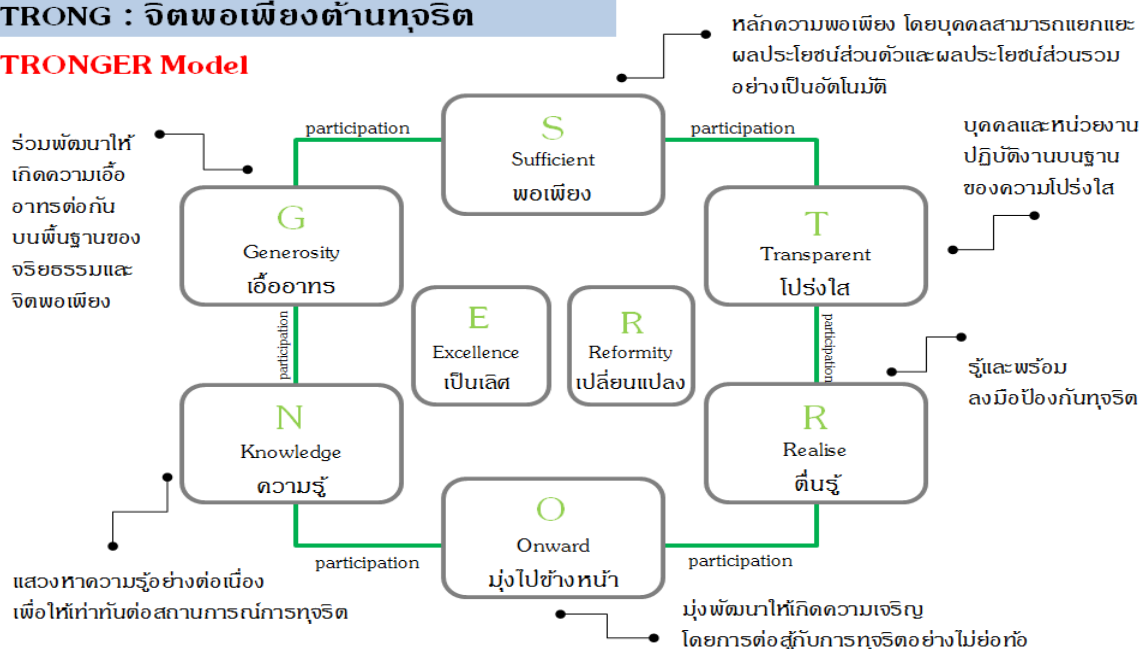
๒.๑ โมเดล STRONGER

โมเดล STRONGER เป็นการพัฒนาไปสู่หลักการต่อต้านการทุจริตที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๒ คำ ได้แก่ ความเป็นเลิศ (Excellence: E) และการเปลี่ยนแปลง (Reformity: R) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๓

แผนภาพที่ ๓ โมเดล STRONGER

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

STRONGER Model

พัฒนาโดย รศ. ดร.มาณี ไซยธรานุวัฒน์, 2562   การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพที่ ๓ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า “เป็นเลิศ” (Excellence: E) และ “เปลี่ยนแปลง” (Reformity: R) ได้ดังนี้

(๑) เป็นเลิศ (Excellence: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งความเป็นเลิศในการนำหลักของโมเดล STRONG ได้แก่ พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) รวมถึงหลักการสำคัญของโมเดล STRONG คือ การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและการแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

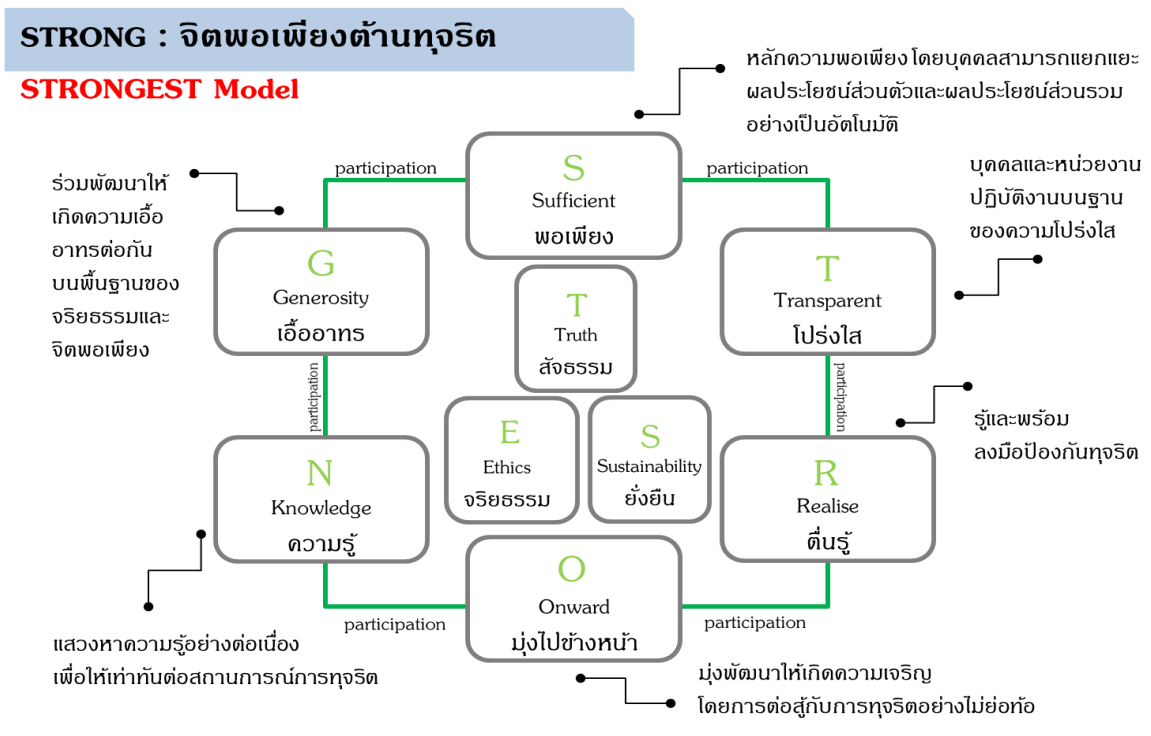
(๒) เปลี่ยนแปลง (Reformity: R)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและองค์กรไปสู่การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยหลักความพอเพียง การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตน มีการบริหารจัดการองค์กรและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใสเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงมีความตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต มีการพัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เท่าทันการทุจริต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์

๒.๒ โมเดล STRONGEST

โมเดล STRONGEST เป็นการพัฒนาไปสู่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตด้วยความเข้มแข็งสูงสุด อันจะนำไปสู่สังคมที่มีความโปร่งใсыังยั่งยืน โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติการจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๓ คำ ได้แก่ จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และ สัจธรรม (Trust: T) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔ โมเดล STRONGEST

พัฒนาโดย รศ. ดร.มานี ไชยธรรมาวุฒติ, พศกจกายน 2562

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพที่ ๔ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T) ได้ดังนี้

(๑) จริยธรรม (Ethics: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดำรงตนอย่างมีเหตุผล รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณ มาตรฐานทางคุณธรรม เพื่อให้การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงานเอกชนอยู่บนฐานของความมีจริยธรรม

(๒) ยั่งยืน (Sustainability: S)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจริยธรรม และเป็นพลังสำคัญในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

(๓) สัจธรรม (Trust: T)

ประเทศไทยมีผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจิตใจใสสะอาด บริสุทธิ์ เสียสละ และประพฤติดีงาม รวมถึงมีการครองงาน ครองคน และครองตนอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

๓. โมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตของต่างประเทศ

การคิดค้นและพัฒนาโมเดล STRONG มีพื้นฐานมาจากการสั่งสมประสบการณ์ด้านการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหมายที่จะสร้างกลไกและวิธีการในการขับเคลื่อนให้ป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงในปัจจุบันนี้ องค์กรต่างประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตอย่างมาก เนื่องจากการยับยั้งไม่ให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการต่อต้านการทุจริตที่มีความยั่งยืนในระยะยาว จึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการป้องกันการทุจริตตามหลักการของโมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์กรสหประชาชาติ (United Nations: UN) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

๓.๑ มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

(๑) องค์กรสหประชาชาติ (United Nations: UN)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption: UNCAC) ประกอบด้วย ๘ หมวด ได้แก่ บทบัญญัติทั่วไป มาตรการป้องกัน กำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ การติดตามทรัพย์สินคืน ความช่วยเหลือทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา และบทบัญญัติสุดท้าย

ในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตในหมวดที่ ๒ ข้อ ๕ - ๑๔ สามารถสรุปประเด็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตได้ดังนี้ (United Nations, ๒๐๐๓)

(๑.๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

การต่อต้านการทุจริตมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสังคมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงควรมีการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำกับดูแลทางการเงิน

(๑.๒) ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

การส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการดำเนินงานของทุกภาคส่วน เช่น การส่งเสริมความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและการคัดเลือก/สรรหาบุคคลเข้ารับราชการ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารจัดการการคลังภาครัฐ การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยรัฐต้องมีระบบรองรับที่ทำให้มั่นใจได้ว่าประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารปกครองภาครัฐและกระบวนการปฏิบัติงานในภาครัฐ เป็นต้น

(๑.๓) การเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้

องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการดำเนินการเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตให้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและวิธีการป้องกันการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนการไม่ทนต่อการทุจริตในแผนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

(๑.๔) การป้องกันความขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว

ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตส่งเสริมให้มีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพของอดีตเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการว่าจ้างเจ้าหน้าที่รัฐโดยภาคเอกชนภายหลังจากการลาออกหรือเกษียณอายุ เป็นต้น

(๑.๕) ความมีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต

รัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติราชการอย่างถูกต้อง รวมถึงต้องมีการพิจารณานำโทษทางวินัยหรือมาตรการอื่นมาใช้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

(๒) ส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต

ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตต้องมีการให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สาธารณชนมีความตระหนักเกี่ยวกับความมีอยู่ สาเหตุ ความร้ายแรง และภัยคุกคามที่เกิดจากการทุจริตมากขึ้น

(๒) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)

องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) เป็นหนึ่งในองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการดำเนินการของ OECD จะครอบคลุมถึงการป้องกันและปราบปรามการให้สินบน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการจัดการทุจริตในภาครัฐ รวมถึงได้มีการศึกษารูปแบบเฉพาะขององค์กรต่อต้านการทุจริต ซึ่งภารกิจหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การต่อต้านการทุจริตประสบผลสำเร็จได้ คือ การป้องกันการทุจริต โดยสามารถสรุปมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริต ได้ดังนี้ (Organization for Economic Co-operation and Development, ๒๐๐๘)

(๒.๑) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต

การศึกษาวินัยรูปแบบ แนวโน้ม และความระดับความรุนแรงของการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อพัฒนานโยบายและมาตรการป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทันพลวัตของการทุจริตเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต

(๒.๒) การป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีจริยธรรม การบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป็นมาตรการพิเศษ และมีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนับได้ว่าเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรม รวมถึงควรมีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตนจากการปฏิบัติหน้าที่ และส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ

(๒.๓) การส่งเสริมศึกษาและความตระหนักรู้

องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรการศึกษาในการต่อต้านการทุจริตเพื่อนำไปปรับใช้ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมีโครงการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและเสริมสร้างความรู้ในการป้องกันการทุจริตโดยสร้างความร่วมมือกับสื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations: NGOs) ภาคธุรกิจ และภาครัฐในการร่วมดำเนินโครงการ

(๒.๔) การส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันการทุจริต

การป้องกันการทุจริต ไม่มีองค์กรใดสามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง ดังนั้นการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับต่าง ๆ ทั้งการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานภายในประเทศ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และประชาชน จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒.๕) การพัฒนาบุคลากร

นอกจากการดำเนินมาตรการป้องกันการทุจริตแล้ว การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้วยการอบรมให้มีความรู้เท่าทันกับพลวัตของการทุจริตจะเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรต่อต้านการทุจริตควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรด้านป้องกันการทุจริตเพื่อให้การป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จได้อย่างสูงสุด

(๓) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้มีความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ในการเสนอแนวทางป้องกันการทุจริตแบบองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งประกอบด้วยเสาหลัก ๓ ประการ ดังนี้ (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ, ๒๕๕๐)

(๓.๑) การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีคุณภาพและโปร่งใส ประกอบด้วย

๑) การสร้างเกียรติภูมิในอาชีพข้าราชการ รวมถึงกำหนดค่าตอบแทนที่เพียงพอ มีระบบการเลื่อนขั้นที่โปร่งใส มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจของข้าราชการ มีระบบสับเปลี่ยนงาน ข้าราชการเป็นระยะเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ที่ยึดติดกับตำแหน่ง

๒) การมีประมวลจริยธรรมที่มีบทบัญญัติในประเด็นที่เกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และมีการวางระบบการติดต่อกันระหว่างข้าราชการและนักธุรกิจ เพื่อไม่ให้ข้าราชการมีอิทธิพลและสามารถเรียกรับผลประโยชน์ได้

๓) มีระบบการตรวจสอบความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงมีระบบการคลังที่โปร่งใส มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสถาบันทางการเงินที่ได้มาตรฐานสากล มีกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโปร่งใส ระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและลดขั้นตอนในระบบราชการ

(๓.๒) การสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ประกอบด้วย

๑) กระบวนการป้องกัน สืบสวน และลงโทษผู้กระทำความทุจริต ซึ่งรวมถึงการมีระบบกฎหมายที่จัดการกับการให้สินบน การมีหน่วยงานหรือกลไกจัดการกับการฟอกเงิน การมีระบบตรวจสอบการให้สินบน เพิ่มศักยภาพให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และเพิ่มประสิทธิภาพของการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส

๒) การส่งเสริมความรับผิดชอบของบริษัท ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้เกิดบริษัทภิบาลและพัฒนาแนวทางปฏิบัติในแต่ละบริษัท การมีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับการติดสินบนของเอกชน การปรับแก้กฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญาเกี่ยวกับภาคเอกชน หรือการให้สัมปทานที่มีความโปร่งใสมากขึ้น

(๓.๓) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ประกอบด้วย

๑) การกระตุ้นให้มีการถกเถียงเรื่องการทำทุจริตในเวทีสาธารณะ ซึ่งรวมถึงโครงการสร้างความตระหนักในระดับต่าง ๆ การสนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน การปรับระบบการศึกษาเพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต

๒) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสาธารณะและสื่อ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานต่อสาธารณะถึงผลการดำเนินงานทั้งเรื่องการป้องกัน ปรามปราม สนับสนุน และการให้สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดของภาครัฐ และการทำให้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งรวมถึงการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส การระดมการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมจากองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรอื่น ๆ

จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์การสหประชาชาติ (UN) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) สามารถสรุปประเด็นมาตรการการป้องกันการทุจริตได้ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ

ประเด็น	หน่วยงาน		
	องค์การสหประชาชาติ (UN)	องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)	ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB)
๑. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ	✓	✓	✓
๒. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้	✓	✓	✓
๓. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต	✓	✓	✓
๔. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัว	✓	✓	✓
๕. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม	✓	✓	✓
๖. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต	✓	✓	✓

ประเด็น	หน่วยงาน		
	องค์การสหประชาชาติ (UN)	องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)	ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB)
๗. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต		√	
๘. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต		√	

๒.๒ เปรียบเทียบโมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

จากการศึกษาสาระสำคัญของโมเดล STRONG และมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ (UN) องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) พบว่า นิยามเชิงปฏิบัติการของโมเดล STRONG มีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศกับโมเดล STRONG

ประเด็น	โมเดล STRONG					
	พอเพียง (S)	โปร่งใส (T)	ตระหนักรู้ (R)	มุ่งไปข้างหน้า (O)	ความรู้ (N)	เอื้อเฟื้อ (G)
๑. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ	√	√	√	√	√	√
๒. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้		√				
๓. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต					√	
๔. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน	√					
๕. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม		√				
๖. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต			√			
๗. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต			√	√	√	
๘. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต					√	

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริตทั้ง ๓ องค์กรกับโมเดล STRONG พบว่า โมเดล STRONG มีนิยามเชิงปฏิบัติการที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ ทั้งในประเด็นการส่งเสริมความโปร่งใสตรวจสอบได้ การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และการพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต ซึ่งตัวอักษรตัว “T” และตัว “R” ในโมเดล STRONG สามารถสอดคล้องได้กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศได้ถึง ๒ ประเด็น กล่าวคือ “T” คือ ความโปร่งใส เป็นหลักการในการส่งเสริมความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ในส่วนของตัวอักษร “R” คือ ความตระหนักรู้ เป็นหลักการในการส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และในส่วนของความร่วมมือ (Participation) แม้จะไม่มีนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวอักษรในโมเดล STRONG ที่มีความสอดคล้องหรือมีความหมายที่ตรงกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการต่อต้านการทุจริต แต่เมื่อพิจารณาแผนภาพของโมเดล STRONG จะพบว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยงหลักการของโมเดล STRONG ทั้ง ๖ ประการ กล่าวคือ การประสบความสำเร็จในการป้องกันการทุจริตเชิงรุกด้วยการเสริมสร้างให้บุคคลและชุมชนมีจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตด้วยโมเดล STRONG ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของโมเดล STRONG ได้นั้น เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจะเห็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้จากกระบวนการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต” ที่มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโมเดล STRONG ไปสู่ชุมชนและการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อผลักดันให้มีการนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติในการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการ STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ขยายพื้นที่การดำเนินโครงการครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ (กรุงเทพมหานคร) การดำเนินโครงการดังกล่าวได้นำโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ไปขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการจัดตั้งชมรม STRONG ในทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมเป็นผู้จับตามองและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) โดยในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาต่อยอดโมเดล STRONG เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เพิ่มคำว่า “การมีส่วนร่วม” (Participation) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้มีการพัฒนาโมเดลไปสู่การเป็น STRONGER และ STRONGEST เพื่อให้การป้องกันและการต่อต้านการทุจริตประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดและมีความเป็นสัมฤทธิ์ธรรม

นอกจากนี้ จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์กรสหประชาชาติ (UN) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการ พัฒนาแห่งเอเชีย ADB พบว่า มีมาตรการป้องกันการทุจริตที่องค์กรระหว่างประเทศให้ความสำคัญ ๘ ประการ ได้แก่ (๑) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (๒) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (๓) การสร้างองค์ความรู้ ในการป้องกันการทุจริต (๔) การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัว (๕) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม (๖) การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนัก ถึงอันตรายของการทุจริต (๗) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และ (๘) การพัฒนาให้ ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต มีความสอดคล้องกับแนวทางการป้องกันการทุจริตและ นิยามเชิงปฏิบัติการของโมเดล STRONG โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโมเดล STRONG ให้ไปสู่ โมเดล STRONGER และโมเดล STRONGEST ให้เป็นรูปธรรมได้

คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่ ๘ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการ และหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สำนักงานการทุจริตศึกษา มีหน้าที่และอำนาจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาหลากหลายรูปแบบบนฐานความจำเป็นและความสำคัญร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และเพื่อให้การสร้างและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษานำสู่การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. นางสาวนา สุวรรณจุฑะ	ประธานอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ มาณี ไชยธีรานันต์ศิริ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.	อนุกรรมการ
ที่กำกับดูแลภารกิจด้านป้องกันการทุจริต	
๙. นางสาวณีย์ แสงสุพรรณ	อนุกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ	อนุกรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์ นันทิยา น้อยจันทร์	อนุกรรมการ

/๑๒. ผู้ช่วย ...

๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ต่อภัสสร ยมนา	อนุกรรมการ
๑๓. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง	อนุกรรมการ
๑๔. นางฉวีวรรณ นิลวงศ์	อนุกรรมการ
๑๕. นายสุทธิรักษ์ อุฒมนตรี	อนุกรรมการ
๑๖. นายภูเทพ ทวีโชติธนากุล	อนุกรรมการ
๑๗. นางแก้วตา ชัยมะโน	อนุกรรมการ
๑๘. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙. คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐. คณบดีคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๓. ผู้อำนวยการสำนักกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
๒๔. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต	อนุกรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการสถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๒๙. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวอุษา อินทุจันทร์ยง	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นายภูมิภากร ภูมิวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. นายณัฐปรกรณ์ ประเสริฐสุข	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะอนุกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา

๒. กำหนดแนวทาง และขอบเขตในการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปฏิรูปประเทศ

/๓. พิจารณา ...

๓. พิจารณายกร่างการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระ จัดระเบียบ/ลำดับของเนื้อหาสาระ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. รายงานผลการยกร่างการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษาต่อ คณะกรรมการ สปท. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕. กำหนดแผนหรือแนวทางการนำหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. แต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ สปท. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

ในฐานะประธานกรรมการ สปท.

คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่ ๑๐ /๒๕๖๖

เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตร
และสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต ได้มีคำสั่งที่ ๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ
สร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ นั้น

เพื่อให้การสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๗ บรรลุตามวัตถุประสงค์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๙ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ
มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับมติคณะกรรมการส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการประชุมครั้งที่
๑๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จึงเพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะกรรมการสร้างและพัฒนา
ชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. อนุกรรมการ
ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ
ของสำนักด้านทุจริตศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

ในฐานะประธานกรรมการ สปท.

คำสั่งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่ ๑ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามคำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ ๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับมติคณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ จึงแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ มาณี ไชยธีรานุกูลศิริ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา	ประธานคณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี	รองประธานคณะกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๒	คณะกรรมการ
๕. พันตรีหญิง นิมมาน์ แก่นกำจร	คณะกรรมการ
๖. นางสาวชนิดา อาคมวัฒน์	คณะกรรมการ
๗. นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิรานุกูล	คณะกรรมการ
๘. นางสาวเบญจรัตน์ กุลรัตน์นาม	คณะกรรมการ
๙. นายศุภสิทธิ์ รักไทยดี	คณะกรรมการ
๑๐. นายกนต์ธร บัวงาม	คณะกรรมการ
๑๑. นายภวิศ สุดแสง	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาวขวัญชนก พิษจันทร์	คณะกรรมการ
๑๓. นายสกลเกียรติ ศานตินิรันดร	คณะกรรมการ
๑๔. นายณัฐปกรณ์ ประเสริฐสุข	คณะกรรมการ
๑๕. นายเกษม จิตติวัฒน์	คณะกรรมการ
๑๖. นายติณณภพ พัฒนะ	คณะกรรมการ
๑๗. นายนรภัทร เตโชพยัคฆ์	คณะกรรมการ
๑๘. นางสาวนวพรรษ ภูมิอภิรดี	คณะกรรมการ
๑๙. นางสาวปิยชรร จิตอุดมธรรม	คณะกรรมการ

๒๐. นายพีรพัฒน์ ...

๒๐. นายพีรพัฒน์ อนันตสมบุรณ์	คณะทำงาน
๒๑. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๒. นางสาวอุษา อินทจันทร์ยง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นายภูมิภากร ภูมิวัฒน์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาววิศรา ควรชัยตระกูล	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางสาวสายธาร อินทฤทธิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นายบุญญฤทธิ์ ชัยมาลา	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. รวบรวม ประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา
๒. ยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษาเสนอต่อคณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗
๓. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นางสุวณา สุวรรณจุฑะ)

ประธานอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและ
สื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

คณะผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

กลุ่มที่ ๑ หลักสูตร : ครอบครัวรุ่นใหม่ไม่ทนคอร์รัปชันและสินบน
(New Generation Families with Intolerance to Corruption and Bribery)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
คณะอนุกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	รศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒	นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
ผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นางสาวราภรณ์ พงศ์พินิตานนท์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒	นางสาวสุกานดา ศรีเจริญชัยกุล	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๓	นางสาวพาติยา นาวิเดล	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๔	ดร.พิมพ์รภัช ดุษฎีอิสริยกุล	ผู้จัดการโครงการมูลนิธิพีริตริช เนามัน สำนักงานประเทศไทย
๕	นายมนอธรรม ทองมหา	ศึกษานิเทศก์ สพป.กรุงเทพมหานคร
๖	นางสาววรรณภา สุคนธ์รัตน์	ศึกษานิเทศก์ สพป.นนทบุรี เขต ๑
๗	นางอัมพิกา วัฒนศิลป์	นิติกรชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด		
๑	นายณัฐพล บุคตาพันธ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสระบุรี
คณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	นายณัฐปกรณ์ ประเสริฐสุข	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๒	นายนรภัทร เดโชพยัตชัย	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักมาตรการเชิงรุกและนวัตกรรม
๓	นางสาวนพพรษ ภูมิภิริตี	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๔	นายกนต์ธร บัวงาม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๕	นายภาวิศ สุตแสง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักด้านทุจริตศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๖	นางสาวขวัญชนก พิษจันทร์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักต้านทุจริตศึกษา
๗	นายบุญญฤทธิ์ ชัยมาลา	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักต้านทุจริตศึกษา

กลุ่มที่ ๒ หลักสูตร : องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริตและสินบน
(STRONG Anti-Corruption and Bribery Organization)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
คณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	นางสาวอัญชลี มีอนันต์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงาน ก.พ.
๒	นางสาวพัทธยา เนตรธรรานนท์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๓	นางสาวณิชา แสงสุพรรณ	ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔	นางแก้วตา ชัยมะโน	อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นางนิรมล บัวเนียม	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒	นางอาทิตย์ทิยา เหล่าเจริญวงศ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงาน ก.พ.
๓	นางสาวชลธิดา ดวงงามยิ่ง	ศึกษานิเทศก์ สพม.ประจำบคิรีชันซ์
๔	นางกรองทิพย์ พึ่งสุข	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด		
๑	นางสาวเมขลา วุฒิม่วงค์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหนองคาย
๒	นายณัฐพล แบ่งทิศ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดพิษณุโลก
คณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	นายเกษม จิตติวุฒินนท์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๒	ดร.ติณณภพ พัฒนะ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๓	นางสาวเบญจรัตน์ กุลรัตน์นาม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
๔	นางสาวอุษา อินทุจันทร์ยง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักต้านทุจริตศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๕	นายสกลเกียรติ ศานตินิรันดร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล
๖	นายภูมิภากร ภูมิวัฒน์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๗	นางสาววิศรา ควรชัยตระกูล	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๘	นางสาวสายธาร อินทฤทธิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๙	นายทัศนพงศ์ สมศรี	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา

กลุ่มที่ ๓ หลักสูตร : การต้าน การลดทุจริตและสินบนในสังคม
(Anti-Corruption and Bribery in Society)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
คณะกรรมการสร้างและพัฒนาชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	รศ.ดร.ศุภวัฒน์ วรงค์ธนสุ	อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๒	นางสาวลักขณา โชติคุต	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทย
๓	นางวรริตา ต้นบุญเอก	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการ การมีส่วนร่วมด้านทุจริต
ผู้ทรงคุณวุฒิ		
๑	นางพรรณทิพา ชินชัชวาล	ข้าราชการบำนาญ กรมส่งเสริมการเรียนรู้
๒	นายณภัทร สุวรรณพฤกษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓	นายเจนตะวัน ศรีวิชัย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.แม่ฮ่องสอน เขต ๒
๔	นางสาวชยานี อีระภูวนันต์	ศึกษานิเทศก์ สพป.ศรีสะเกษ เขต ๑
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด		
๑	นายจักรวัฒน์ ชินรัตน์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดกำแพงเพชร
๒	นายชวลิต ไกรน้อย	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครราชสีมา
คณะทำงานยกร่างชุดหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗		
๑	พันตรีหญิง นิมมาน แก่นกำจร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๒	นายสมพงษ์ ตะโกพ่วง	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๒ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๓	นางสาวปิยชร จิตอุดมธรรม	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๔	นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิราวัฒน์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๕	นายศุภสิทธิ์ รักไทยดี	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๖	นายพีรพัฒน์ อนันตสมบุรณ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา
๗	นางสาวณัฐนันท์ พาณิชสุสวัสดิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักด้านทุจริตศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช.

การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์
ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ความอายและความไม่ทน
ต่อการทุจริต

จิตพอเพียงต้านทุจริต
(STRONG MODEL)

พลเมืองและความรับผิดชอบ
ต่อสังคม